

REVISTA

CERCULUI JURIDIC BĂNĂȚEAN

PREȘEDINTELE CERCULUI

Dr. ALEX. MARTA

PRIMPREȘEDINTELE CURȚII DE APEL TIMIȘOARA

DREPT ȘI ADMINISTRAȚIE

Președintele Comitetului de redacție:

GH. PAVELESCU

Președintele secției III-a a Curții de apel

Prim-Redactor:

VASILE M. THEODORESCU

Primpreședintele Trib. Timiș-Torontal

Director:

Dr. GH. LABONȚIU

Consilier al Curții de apel

AL. ST. CONSTANTINESCU

Jude-consilier al Trib. Timiș-Torontal

Secretari permanenți de redacție:

Dr. ION RUSALIN

Jude-supleant al Trib. Timiș-Torontal

Dr. PETRE BUDESCU

Jude-ajutor al Judec. Oc. I. Urb.
Timișoara

Apare în fiecare lună

Abonamente:

<i>Pentru membrii cercului</i>	<i>pe an:</i>	<i>200 Lei</i>
<i>Pentru instanțele judecătorești</i>	<i>" "</i>	<i>300 "</i>
<i>Pentru cei ce nu sunt membri ai Cercului</i>	<i>" "</i>	<i>480 "</i>
<i>Pentru Autorități, Bănci, Societăți</i>	<i>" "</i>	<i>700 "</i>
<i>Pentru Stărnătate</i>	<i>" "</i>	<i>1000 "</i>

Redacția: Timișoara I, Palatul Dicasterial, etaj II. cam. 47

(Cabinetul Prim-Președintelui Tribunalului)

Administrația: Timișoara I, Piața Unirii No. 11

(Biroul Dlui avocat Dr. Ioan Dobosan)

CERCUL JURIDIC BĂNĂȚEAN

recunoscut persoană juridică prin Sent. Trib. Timiș-Torontal S. I cu Nr. 243/1932.

Taxa de înscriere 10 lei (odată pentru totdeauna). Cotizație 10 lei lunar, adică 120 lei pe an.

COMITETUL DE REDACȚIE:

N. BARBAT, Dr. ȘTEFAN ISACU, Maior Dr. A. BUNDRA, magistrați: Dr. I. ȚENCHEA, Dr. EMIL BOTIȘ, Dr. ROMULUS MICLEA avocați.

COLABORATORI PRINCIPALI D-NII:

NICOLAE ALEXANDRESCU
Judecător de ședință la Trib. T.-T.

AL. ALEXANDRESCU
Judecător de instrucție la Trib. Arad.

GH. ALEXIANU
Profesor Univ., avocat Cernăuți.

MARIUS SABIN ANASTASESCU
Procuror preș. la Trib. T.-Tor.

ADRIAN BRUDARIU
avocat Timișoara.

VASILE BUTUREANU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

LAURENȚIU BOTOS
Judecător supl. la Trib. Maramureș.

VASILE CALINESCU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

EUGEN CHIOVSCHI
Judecător de Instr. la Trib. T.-Tor.

SCĂRLAT CONSTANTINESCU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

Dr. IOAN COSTA
Judecător de șed. la Trib. Arad.

NICOLAE CRĂCIUNESCU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

EUGEN GR. DABIJA
Judecător-preș. la Trib. Caraș.

EUGEN DECUSARA
Directorul statisticeii judiciare M. Just.

Dr. TEODOR DIACONESCU
Judecător-șef al Jud. rur. Agnita.

EMIL DIMITRESCU
Preș. sec. I-a a C. de Ap. T-șoara.

VASILE M. DIMITRIU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

G. P. DOCAN
Cons. la C. de Ap. din București.

VINTILA DONGOROZ
Doctor în Drept, Conf. Univ. avocat.

CONTANTIN DOBOS
Cons. la C. de Ap. din Oradea.

D. ST. DUMITRESCU
Prim-președintele Trib. Caraș.

Dr. IOSIF E. FARCHESCU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

NICOLAE GEORGEAN
Preș. de sec. la C. de Ap. București.

VICTOR GODEANU
avocat București.

Dr. SIMEON GOLOPENTIA
avocat Timișoara.

ALEXANDRU GH. GREFIENS
Prim-Pres. Trib. Târnava-Mare.

Dr. ILIE GROPSIANU
Jude-consilier Trib. Timiș-Torontal.

Dr. IOAN HERMANN
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

Dr. IOSIF HOSSU
Cons. la Curtea de Apel T-șoara.

D. IANCULESCU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

Dr. N. IOANOVICI
Prim-Pres. al Curții Adm. Timiș.

VICTOR D. IONESCU
Judecător la Judecătoria mixtă Blaj.

Dr. ENEA ISACU
Magistrat asist. la Înalta C. de Cas.

MIHAIL KUȘNIRIUK
Judec.-șef al Jud. de Muncă T-șoara.

GHEORGHE LAMBRINO
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

GRIGORE LAHOVARY
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

ILIE LUNGULESCU
Proc. Gen. la C. de Ap. d'n T-șoara.

NICOLAE V. MANDRU
Judecător-preș. la Trib. Arad.

AL. MECULESCU
Cons. la C. de Ap. din București.

FILIP MIHAILESCU
Magistrat asist. la Înalta C. de Cas.

SABIN MOLDOVAN
Președinte de sec. la Trib. Arad.

Dr. IOAN MOTOC
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

VIRGIL MURGESCU
Judecător la Judecătoria Ineu-Arad.

MIHAI GH. MUȘĂTESCU
Judecător-preș. la Judecătoria Deta.

LEON NASTURAS
Jude-preș. la Jud. rur. Timișoara.

IOAN NEDELESCU
avocat și publicist București.

NICOLAE NICOLESCU
Procuror la C. de Ap. din Timișoara.

Dr. EUSEBIU NICORESCU
avocat Timișoara.

Dr. GHEORGHE OPREA
avocat Receaș.

ROMULUS OREZEANU
Prim-Presedintele Trib. Arad.

MARIN PARVULESCU
Judecător la Jud. mixtă Sibiu.

NICOLAE PAVELESCU
Magistrat asist. la Înalta C. de Cas.

IOAN N. PERIEȚIANU
Preș. sec. II-a a C. de Ap. T-șoara.

EUGEN PETIT
Cons. la In. C. de Cas. și Justiție.

Dr. GEORGIU PLOPU
Preș. on. la In. C. de Cas. și Justiție.

PETRE V. POPESCU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

IOAN D. POPESCU
Președinte de sec. la Trib. Arad.

VICTOR C. POPESCU
Judecător la Trib. Bihor.

PETRE POPESCU
Magistrat asist. la In. C. de Cas.

AL. POPĂRLAN
Magistrat asist. la In. C. de Cas.

IOAN POPIȘTIU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

Dr. NESTOR PORUMB
avocat Timișoara.

CONST. GH. RĂTESCU
Preș. In. C. de Cas. și Just. s. II.

ANDREI RADULESCU
Cons. la Înalta C. de Cas. și Just.

DIMITRIE SAFIRESCU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

CONST. SOTIRESCU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

ST. STANCESCU
Cons. la In. C. de Cas. și Justiție.

MIHAIL TIGOIANU
Consilier la Curtea de Apel T-șoara.

TIBERIU TRANDABURU
Magistrat asist. la In. C. de Cas.

FLOREA VASILIU
Judecător-cons. la Tribunalul Sibiu.

IOAN VLADUȚA
Magistrat asist. la In. C. de Cas.

IOAN P. VIOREANU
Judecător de instr. la Trib. Lugoj.

Dr. DIMITRIE VASCAN
Medic legist al Trib. Timiș-Tor.

Dr. Ștefan Petroviciu

1859—1922

Demn reprezentant al ilustrei generații — cu drept cuvânt botezată de foc și sacrificiu, — care a strălucit în viața națională a poporului nostru bănățean, începând cu ultima decadă a veacului

trecut și până la înfăptuirea unității naționale. Această generație, care și-a dat din plin și cu prisosință tributul pe altarul cauzei naționale, ajunsă la grea răspântie din cauza diferitelor legiuri a guvernelor șoviniste ungare, cari tindeau la desființarea etnică a națiunii noastre ca popor, a însemnat strigătul de alarmă pentru o nouă viață națională, a cărei porți au fost larg deschise tocmai de această generație, devenită avangarda masselor țărănești, încolonate în această luptă. Meritul incontestabil al acestei generații este că, — cu toate prigonirile și mizeria suferințelor îndurate din partea autorităților ungare, a știut să suprapună

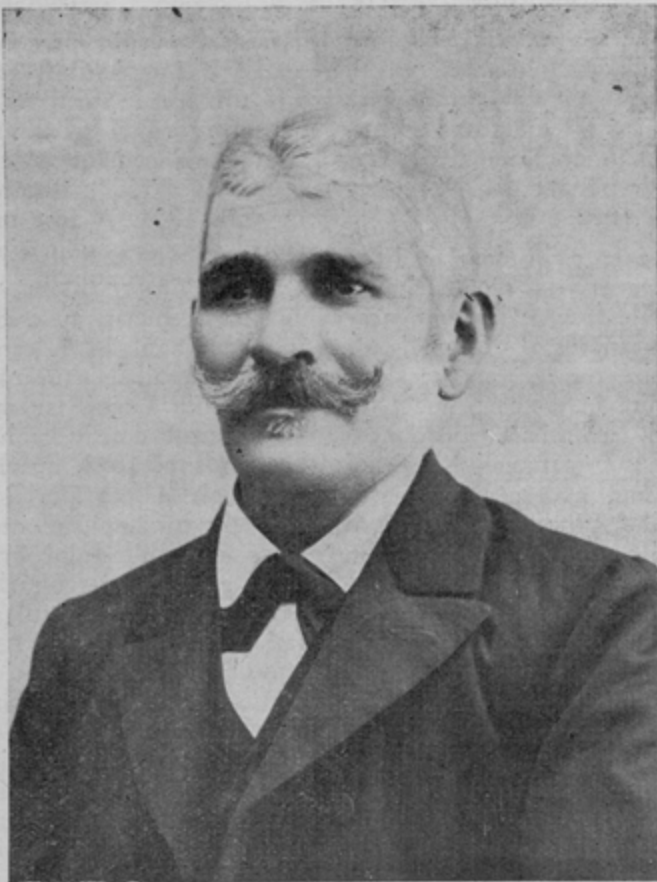
interesele națiunii intereselor personale, și să susțină această luptă din puterile proprii, fără a șovăi o clipă de a sta pe baricade în serviciul comandat al națiunii, pentru eluptarea drepturilor politice, naționale, culturale, economice și sociale a națiunii române, demonstrând în fața lumii că, poporul român este menit pentru o altă soartă, decât aceea impusă de guvernele ungare. Această generație, — ce, pentru noi bănățenii constituie și un titlu de mândrie, — în clipa înfăptuirii uni-

tății naționale, când Banatul a stat izolat de restul țării sub protecția glorioasei armate franceze, a știut să fie la înălțimea chemării, ca, preluând posturile de comandă din mâinile stăpânirii pe

veci apuse, pe ruinele acestora să clădească și să organizeze o nouă viață națională în cadrul României Mari și pe veci unite. Din această generație de sacrificiu, jertfă și abnegațiune pentru cauza națională a făcut parte și Dr. Ștefan Petroviciu, din care generație, ca ilustrii reprezentanți, avem încă supraviețuitori în mijlocul nostru.

Dr. Ștefan Petroviciu, născut la 1859 în comuna Jabăr, de lângă Lugoj, este prototipul feciorului de țăran, care după terminarea școlii primare confesionale, a lăsat coarnele plugului, ca prin puterile sale de muncă, dublate cu o voință de fer, să urmeze la școală și să devină nu numai un intelectual, cărturar al neamului

său, dar și un devotat și neînfricat anteluptător a cauzei naționale. În anul 1879 termină liceul din Lugoj, iar în anul 1880, se înscrie la Facultatea de Drept a Universității din Viena, și concomitent cu aceasta, în anul 1882, își face și armata în Reg-tul 43 Inf. din Caransebeș, care avea garnizoana pe acel timp în Viena. În anul 1884, terminând studiile și luând diploma de doctor în drept, se înscrie ca student la facultatea teologică din Cernăuți, însă după o frecvență de jumătate

an, nesimțind nici o vocațiune pentru tagma preoțească, părăsește facultatea teologică, și se angajează în calitate de candidat de avocat, în biroul renumitului avocat cernăuțean Tarnovsky. După doi ani de practică avocațială, în anul 1888, trecând examenul de nostrificare a diplomei de avocat la Universitatea din Budapesta, se reîntoarce la Lugoj, unde își completează stagiul de avocat în biroul avocațial a marelui român Coriolan Brediceanu, după care apoi în anul 1890, deschide birou avocațial în Lugoj. În anul 1914, părăsește Lugojul și deschide birou avocațial în Bocșa, unde stă până în anul 1919, când cu împlinirea visului unirii tuturor Românilor, deși la vârstă înaintată și suferind, nu pregetă a-și oferi serviciile autorităților române, solicitând postul de președinte al Tribunalului din Caransebeș, însă cu considerare la etatea lui și la sănătatea-i zdruncinată, îl numesc în postul de notar public în Caransebeș, post pe care și l'a păstrat până la moartea sa întâmplată în anul 1922.

Dr. Ștefan Petroviciu încă ca student de liceu a dat dovada nețărmurită a marelui său sentiment de român și a dragostei sale față de limba și neamul său. Eșit din mediul sănătos al satului, izvor de energii creatoare, în iubirea lui față de slova și limba românească primită în școala primară, ca elev al Liceului din Lugoj, cu limba de propunere maghiară, la imboldul și sub patronajul marelui român Coriolan Brediceanu, pentru promovarea iubirei de neam și limbă înființează la 1876, o societate secretă culturală cu studenții români din acel Liceu, a cărei președinte a fost până la terminarea liceului în anul 1879. Ca student în drept, la Viena, se înscrie ca membru în soc. „România Jună” înființată la 1871, și pentru activitatea-i deosebită, în anul 1883, este ales de vicepreședinte sub președinția lui Dr. Tit Liviu Mera. Animat de asemenea sentimente de român, e lesne de înțeles cu cât entuziasm a luat parte împreună cu membrii Soc. României June, invitați de a eși în preîntâmpinarea Regelui Carol I. a României, care în anul 1883, a făcut o vizită diplomatică în Viena Monarhului Francisc Iosif. A fost cea mai impresionantă zi din viața mea, zicea adeseori Dr. Ștefan Petroviciu, când am văzut în fața gării din Viena pe Regele Carol I. a României, în întâmpinarea căruia a eșit la gară însuși Monarhul. Student eminent, de o inteligență vie și scilicitoare, pentru continuarea studiilor de drept la Viena, a primit stipendiu din partea Fundațiunei Gojdu, iar ca student de teologie în Cernăuți dela Consistorul diecezan. S'a pregătit sârguincios și temeinic pentru viață, pregătire de care a dat do-

vadă cu ocazia depunerii examenului de nostrificare la Universitatea din Budapesta, când profesorul de finanțe, Kautz, manifestându-și nemulțumirea cu răspunsurile date de el, la întrebarea că dela ce profesor a învățat finanțele, Dr. Ștefan Petroviciu nu a ezitat a-i răspunde: „dela profesorul (Stein din Viena) a cărui opere greșit au fost traduse de Dvs”.

Cum era și natural, după terminarea studiilor, ajuns în viață, aceleași sentimente de mare și bun român îl călăuzesc în toate problemele vieții sociale, culturale românești. Așa la 1896, când Astra se estinde și asupra Banatului, se înscrie ca membru, depunând o muncă prodigioasă în realizarea scopurilor preconizate de Astra. În viața socială a Lugojului îl găsim în toate societățile cari urmăreau afirmarea culturii române, așa a fost membru al „Casinoului”-lui, apoi membru al „Reuniunii române de cântări de muzică”, astăzi „Corul Vidu”, al cărei președinte a fost ales în anul 1904. A fost membru în comitetul parohial bisericesc și în sinoadele consistoriului diecezan și metropolitan.

Jurist emerit, cu o cultură juridică temeinică, încă din anul 1890, când deschide birou avocațial în Lugoj, se situează pe primul plan între avocații din Lugoj, iar mai târziu devine ales juriconsultul consistoriului eparhial din Caransebeș. În anul 1892, apără pe prietenul său A. C. Popovici, în fața Curții cu Jurați a Tribunalului Cluj, în procesul intentat pentru cuprinsul atâțător al manifestului intitulat „Replică”, și cu toată apărarea desvoltată de Dr. Șt. Petroviciu, Tribunalul, la verdictul afirmativ a Curții cu Jurați, a condamnat pe A. C. Popovici, la 4 ani temniță de stat, de executarea căreia a scăpat, grație sfatului lui Dr. Șt. Petroviciu, și a altor prieteni politici români, de a părăsi țara și a se refugia în Regatul Vechi. În urma persuasiunilor, A. C. Popovici pleacă, însoțit până la Triest de Dr. Valeriu Branisce, iar de aci cu vaporul la Constanța, stabilindu-se în București. Dr. Șt. Petroviciu în procesul cu răsunet mondial al Memorandului, a fost apărătorul acuzatului Mihai Velici din Arad.

Dezvoltând o așa bogată activitate socială și culturală, Dr. Ștefan Petroviciu nu putea să stea passiv față de emanciparea politică și națională a poporului român. Cu toate că Partidul Național Român, consecvent rezoluțiunei luate în anul 1881 de a sta în passivitate politică, și cu toate că Min. de Interne, ca consecință a procesului Memorandului, prin ordinul Nr. 321 din 16 Iunie 1894 a decretat de desființat Partidul Național

Român, interzicându-i ori și ce drept la activitate și întrunire, Dr. Ștefan Petroviciu cu prietenii săi politici în anul 1896 candidează și se alege ca reprezentanți ai poporului român în congregațiunea județului Caraș-Severin, în sânul căreia depun o muncă vie pentru protecțiunea națională și politică a poporului român, care forma majoritatea covârșitoare a populațiunei. Credem demn de relevat și de a reproduce o parte din declarația semnată de acești reprezentanți și cetită în ședința congregației din 1901, care denotă de o parte atitudinea poporului român față de alegerile dietale fixate pe acel an, de altă parte grija vie a acestor reprezentanți ce purtau destinelor neamului românesc:

„Partidul Național român se vede deci constrâns să observe passivitatea și fașă de aceste alegeri, declarând, totodată, că poporul român și dacă e exclus din cadrele Constituțiunei, nu va renunța niciodată la drepturile referitoare ale individualității sale naționale și nici nu va părăsi din partea sa baza legală, ci va persista cu tenacitate până la inevitabilul bancrot politic al acestui regim nefiresc, care mai de vreme, sau mai târziu, dar la tot cazul trebuie să urmeze”.

Cu abandonarea pasivității politice, ca instrument de luptă politică, în alegerile din 1906, Dr. Ștefan Petroviciu candidează în numele Partidului Național român în cercul electoral Zorlențul Mare, alegându-se cu mare însuflețire și cu majoritate zdrobitoare ca deputat dietal. În această calitate în Dieta țării, alături de ceilalți membrii ai Partidului Național Român depune o activitate intensă pentru combaterea proiectelor de legi aduse pentru îngrâunțirea poporului român. Colecția ziarului „Drapelul”, în care s’au publicat toate cuvântările lui, este dovada activității lui Dr. Ștefan Petroviciu ca deputat, cea mai însemnată vorbire fiind cea ținută în Dietă, în ședința din 12/I/1907 referitor la salarizarea învâțătorilor confesionali. Această activitate prodigioasă e curmată însă de încarcerarea sa în temnița de stat din Seghedin.

Cu cunoștințele sale multilaterale câștigate, prin o educație școlară temeinică, Dr. Șt. Petroviciu în ziaristică a găsit deschis un câmp vast pentru dezvoltarea posibilităților sale intelectuale, atacând cu mintea-i ascuțită toate problemele politice, naționale, sociale, culturale, etc., cari frământau poporul român pe acele timpuri.

Activitatea-i publicistică se inaugurează cu înființarea în anul 1901, a ziarului „Drapelul” în Lugoj, fondat de un comitet de intelectuali și cărturari ai Lugojului, din care făcea parte și Dr. Șt. Petroviciu. Marele merit al acestui comitet fondator este în primul rând, că a dat Banatului la momentul oportun un organ de publicitate, a

cărui lipsă era adânc simțită cu încetarea ziarului „Dreptatea” din Timișoara, la 1896, de altă parte, că a știut a atrage la acest ziar pe Dr. Valeriu Branisce, marele publicist român, fost redactor al ziarului „Dreptatea”, care pentru activitatea-i ziaristică avea la activul său o condamnare de 2 ani temniță de stat, primită în anul 1892 pentru un articol apărut în ziarul Dreptatea, în legătură cu procesul Replicei a lui A. C. Popovici. Acest ziar, după cum îi arată și denumirea, a fost nu numai farul de lumină care a arătat calea de urmat a poporului român pentru înfăptuirea năzuințelor naționale și, mijlocul de a ține vie și trează conștiința națională, dar a fost organul de luptă a revendicărilor naționale. Scopul propus de realizat prin fondarea ziarului îl arată articolul de fond scris de Dr. Valeriu Branisce, din încredințarea Comitetului redacțional, apărut în primul număr al ziarului din 1 Ianuarie 1901, din care redăm unele fragmente:

„Un grup de prieteni în principii, aderenți necondiționali ai partidului național român, am convenit să fondăm în Lugoj un organ de publicitate național, independent și strict pe baza programului național dela 1881, curaj în principii și onest în executivă, menit să corespundă decarțe trebuințelor publicistice a părților bănățene, iar de altă parte să reprezinte interesele generale românești în mod demn și serios cu energia izvorâtă din iubirea de neam și moșie și fără nici o rezervă ascunsă. În acesu semn am dat viață ziarului Drapelul”, etc., apoi „Cu credința în D-zeu și în dreptatea cauzei poporului român, luăm aslăzi asupra noastră angajamentul solemn de a lucra onest pe toate terenele vieții publice, pentru afirmarea drepturilor poporului nostru, după cea mai bună a noastră știință și conștiință”.

Comitetul redacțional, din care făcea parte și Dr. Șt. Petroviciu, ia reușit ca prin activitatea deosebită dezvoltată în coloanele ziarului, să treacă hegemonia politică a Banatului asupra orașului Lugoj, devenind acesta centru preocupărilor naționale și politice bănățene, favorizat fiind și de faptul că familiile Mocioneștilor aveau centrul de reședință în comunele județului Severin, la Bîrchiș, Căpâlnaș și Bulci.

Dr. Ștefan Petroviciu a dezvoltat o activitate intensă în coloanele acestui ziar conform legământului luat și pentru a-i arăta adevărata personalitate de mare român și publicist, cred de nimerit a reproduce unele fragmente din articolele sale, cari au atras ura guvernanților, și cari au dus la condamnarea lui la 6 luni temniță de stat.

În Nr. 6 din 17 Ianuarie 1901, a ziarului Drapelul, într’un articol de fond, pentru a apăra solidaritatea națională și passivitatea politică adoptată de Partidul Național Român, încă în anul 1881, passivitate pe care vrăjmașii neamului,

o încercău să o arate ca o consecință a desființării Partidului Național Român decretată de guvernul ungar prin Ordinul Nr. 321 din 16 Iunie 1894, în combaterea acestui ordin, între altele zice:

„Această ordonanță trebuie să o considerăm ca de jure neexistență, deoarece stă în evidență și flagrantă contradicție cu dreptul de liberă întrunire și consultare garantat de Constituție, așa cum a considerat-o și adunarea generală a alegătorilor români ținută la 16/28/XI 1894, pentru că guvernul nu are dreptul a dizolva partidul, pentru că libertățile cetățenești derivă din Constituție și nu din arbitrarul Guvernului”.

Și pentru a crea o atmosferă și încredere în hotărârile partidului și deci și în lupta de pasi-vitate, ca un apel la solidaritate zice:

„Cine se abate dela conclusele conferențelor, acela poate figura în acțiunile sale ca simplu cetățean, nici la un caz însă ca Român și în numele poporului român”.

În Nr. 42 din 26 Mai 1901, în articolul de fond: „Cine agitează” combatând viguros ideea statului național unitar maghiar, cu un limbaj neobișnuit de violent, între altele scrie:

„Maghiarii au prins o idee zămisliță în capul bolnav de grandomanie națională al unui bărbat de stat maghiar, anume ideea fixă, că trebuie, pot și au să și devină o națiune maghiară mare și puternică, cu atât mai vârtos, că n'au să se sporească în mod firesc, ci pur și simplu au să prefacă pe toți nemaghiarii din țară în maghiari, ca și când nemaghiarii ar fi lipuri omenești de lut fără duh național, pe cari maghiarii îi pot prefăce în toți alăția maghiari, insuflându-le duhul lor maghiar”.

Dr. Ștefan Petroviciu, intrigat de certurile religioase ivite între cele două religii, neunite și unite, cari duceau la slăbirea puterii de rezistență și la dezbinarea poporului român, pentru împiedecarea luptei confesionale ce s'a încins în discuții între fii celor două Biserici de același neam, în articolul de fond al ziarului Drapelul Nr. 46 din 9 Iunie 1901 vestește cu cuvinte tari tendințele de luptă confesională ivită în sânul celor două Biserici:

„De a-și spori credincioșii prin abaterea credincioșilor dela Biserica, în care a crescut. Sau doară e moral și național a-și spori turma molcomind și mormind oile străine de turma ta? Oare așa au făcut apostolii? Oare s'au folosit ei de mijloace materiale sau numai și numai de arma adevărului spus în vorbe neofensive și blânde? Religia nu e posibilă fără morală și omul care traficează cu confesiunea sa, nu poate fi un om moral și religios, și nici nu se poate a clădi o Biserică pe ei. Oare acela care pentru bunuri lumești se deslășește de biserică, în care s'a născut și la a cărei sân a crescut, adevă de mama sa bună, nu se va despărți pentru alte favoruri lumești și de mamă-sa adoptivă, adevă de Biserica la care a trecut? Negreșit că da?”. Iar ca concluzii finale zice: „Desbinarea e făcătura de 200 ani. Poporul s'a liniștit în cele confesionale și ține la Biserica sa, prin urmare e religios și moral, iar în cele naționale e unul și nedes-

părțit. Cine-l clatină în religiositatea și moralitatea sa comite un păcat național, ce Românii nepreocupați nu-l vor erla nici când, pentru că slăbindu-se poporul prin împerecheri și demoralizându-se devine incapabil de a se prezenta ca unul și nedespărțit pe arenă pentru eluțarea drepturilor noastre naționale, individuale și colective”.

Colaborator activ al ziarului, a continuat ani de-a rândul să scrie articole fulminante contra stăpânirii și în chestiunile vitale ale națiunii, până când pentru articolul de fond apărut în ziarul Drapelul Nr. 99 din 26 Aug. (8 Sept.) 1904, apărut fără semnătură dar scris de el, sub titlul „Lugo-jo la 26 Aug. (8 Sept.) 1904”, este tradus în fața Curții cu Jurați a Tribunalului Timiș-Torontal ca agitator de stat, care prin sentința No. 3870/1905 din 17 Aprilie 1905, cu toată pledoaria lui C. Bre-diceanu, l'a condamnat pentru delictul de agitație contra statului în baza art. 172 c. p. la 6 luni temniță de stat și 200 cor. amendă, pe motiv că în calitate de autor în cuprinsul celui articol, a instigat, agitat, populațiunea română contra ungurilor. Prin această sentință confirmată de Curie sub Nr. 10991/905 din 20 Dec. 1905, ambele publicate în întregime și în limba maghiară pe prima pagină a ziarului Drapelul Nr. 22 din 23/II/1906, au fost condamnați și alți doi valoroși colaboratori ai ziarului Drapelul, pentru alte articole și anume: diaconul Mihai Gașpar la 10 luni temniță de stat și 400 cor. amendă, și avocatul Dr. Corneliu Jurca la 8 luni temniță de stat și 400 cor. amendă. Spațiul restrâns al acestei reviste, nu permite a da publicității conținutul celor două sentințe, totuși redăm în întregime articolul pentru care fusese condamnat Dr. Șt. Petroviciu.

Drapelul Anul IV. Nr. 99 Joi 26 Aug. (8 Sept.) 1904.

„Lugojo, 26 Aug. (8 Sept.) 1904”.

Nu este zi dela D-zeu să nu ni-se zică, că agităm contra statului.

Noi am spus-o de repetițe ori, că nu NOI suntem agitatori primejdioși statului, ci aceia, cari zi de zi creează și trec în legislația și administrația țării leora, ce sunt de natură a produce în popoarele nemaghiare din patrie convingerea, că numai pot trăi în comunitate cu Maghiarii.

Una dintre multele teorii specifice maghiare, este teoria fundamentală, din care rezultă celelalte teorii specifice maghiare, anume teoria, că: „fiecare națiune are dreptul să se constituie în stat național unitar”, și că „Ungaria nu poate să existe decât ca stat național maghiar”.

Această teorie este neîntemeiată, pentru că istoria ne dovedește contrariul, anume, că au existat și există state polinaționale și poliglote. Dovadă ne este Elveția, dovadă ne este chiar Ungaria, — care, — deși stat polinațional și poliglot, — a trecut timp de o mie de ani peste mii și mii de primejdii, cei amenințau existența.

Dar această teorie, — în consecvența căreia vreau

șovinismii maghiari și maghiaroni să maghiarizeze toate instituțiile și toate popoarele nemaghiare din patrie, — nu este numai neînțeleasă, ci totodată și primejdioasă pentru existența Ungariei, pentru că ori este adevărat, că statele numai ca național unitare pot să trăiască, ori nu este adevărat. Terțum non datur.

Dacă nu este adevărat, atunci este primejdioasă aceeași teorie, pentru că agitează popoarele nemaghiare din patrie în contra Ungariei, fără ca existența Ungariei să reclame această agitație. Iar dacă este adevărat, atunci este primejdioasă aceeași teorie pentru existența Ungariei, pentru că poate trezi: de o parte în statele naționale vecine tendința de a se întări prin anexarea conaționalilor din Ungaria, de altă parte în popoarele nemaghiare din Ungaria tendința de a se alătura la statele naționale vecine. Când aceste tendințe s'ar întâlni, n'ar fi putere pe lume, care li-s'ar putea împotrivi, cu atât mai puțin li-s'ar putea împotrivi maghiarimea, de a cărei reprezentanți se girează șovinismii maghiari și maghiaroni.

Din acest adevăr curaj ca lumina soarelui, rezultă că popoarele nemaghiare ar trebui să se bucure de teoria aceasta, dacă ar fi... IREIDENTISTE; bunăoară noi Românii din Ungaria ar trebui să ne bucurăm de această teorie, dacă am avea tendința, pe care șovinismii maghiari și maghiaroni de mii de ori ne-au imputat-o, dar nici odată nu ne-au dovedit-o, — anume tendința de a ne desface de Ungaria și de a ne uni cu România spre a reconstrui Daco-România, — în virtutea teoriei, că „fiecare națiune are dreptul să se constituie în stat național unitar”.

Dar noi nu am fost nici în trecut și nu suntem nici de prezent iredențiști.

Din această cauză nici când nu ne-am bucurat de teoria propagată de șovinismii maghiari, că „Ungaria numai ca stat național maghiar unitar poate să existe”, ci am combătut-o ca teorie falsă și primejdioasă, chiar pentru existența Ungariei, și o vom combate până atunci, până când nu ne vom fi pierdut speranța, că și în Ungaria ne putem afla fericirea națională.

Fiind adevăr necontestabil, că popoarele numai până atunci țin la o comunitate, până când n'au pierdut speranța, că și în aceea comunitate își pot afla fericirea națională, iar în momentul când pierd aceea speranță, — în virtutea instinctului de conservare — caută să se desfacă: nu teorie volnică, ci adevăr necontestabil este, că Ungaria, dacă vrea să existe, numai ca stat poliglot și polinațional poate să existe, altcum nu.

Da! Suntem agitarii, însă nu în contra statului, ci în contra nedreptăților, ce ni s'au făcut și ni se fac. Da! în acest înțeles suntem agitarii dar în acest înțeles avem și dreptul și datorința națională și elică să fim agitarii.

În contra existenței Statului nu agităm noi, cari pledăm pentru poliglotismul și polinaționalismul Ungariei, ca condiție logică și psihologică a existenței Ungariei, ci aceia, cari — bazați pe teorii volnice — pledează pentru nimicirea noastră națională, pentru că prin politica lor pot să producă în popoarele nemaghiare convingerea, că fericirea națională numai desfăcându-se de maghiari o pot afla.

Ar fi deci — chiar în interesul Ungariei — timpul suprem, ce elementele maghiare sănătoase la cap să pună capăt politicii șoviniste de maghiarizare și să inaugureze o politică de liberă dezvoltare națională pentru toate popoarele din țară”.

Acest articol e o dovadă a campaniei maghiare dezlănțuită cu furie asupra elementului intelectual român, ca și condamnarea urmată, despre care deputatul Dr. Aurel Vlad, în Dieta țării cu ocazia ridicării imunității parlamentare în vederea executării pedepsei a lui Dr. Șt. Petroviciu, care între timp să alesese de deputat, în ședința din 24 I. 1907 a zis:

„Este de datoria fiecărui cetățean de a respecta, într'un stat de drept, hotărârile judecătorești. Totuși în cazul acesta îmi ridic glasul, căci asupra deputatului Dr. Șt. Petroviciu s'a săvârșit un adevărat omor judecătoresc. (Justizmord.) Cazul acesta este un caz eclatant de prigonire politică. În cazul prezent vedem o eroare judecătorească și este foarte trist pentru împrejurările noastre singur faptul că procurorii îndrănesc să ridice acuze pentru astfel de articole”.

Popularitatea mare a lui Dr. Șt. Petroviciu, și totdeodată teama autorităților ungare de personalitatea lui o dovedește faptul că, deși a primit ordinul Parchetului Timișoara No. 1602/907 din 10 II. 1907 de a se prezenta la temnița de stat din Seghedin pentru începerea executării pedepsei pe ziua de 25 Febr. 1907, Parchetul revine asupra acestui ordin și ordonă încarcerarea pe ziua de 14 Febr. 1907. Motivul a fost că, Dr. Șt. Petroviciu să nu poată participa în lupta electorală din cercul Bocșei fixată pe ziua de 14 Febr. 1907 în urma nimicirii mandatului lui C. Brediceanu. Și cu toate că Dr. Șt. Petroviciu a cerut amânarea executării pedepsei pe ziua de 1 IV. 1907, fiind bolnav în pat, a fost ridicat și dus la închisoare. Iată ce scrie ziarul Drapelul din 14 II. 1907:

„D-l Dr. Ștefan Petroviciu a fost luat din pat unde zăcea bolnav și escortat azi la temnița de stat din Seghedin, în urma dispoziției procurorului din Timișoara, deși i-se fixase termen de a se prezenta la Seghedin la 25 Februarie, care termen pe naștelele a fost revocat și s'a dispus ca în 14 Febr. să-și înceapă pedepsa. Notăm că d-l Dr. Ștefan Petroviciu, ceruse amânare pe 1 Aprilie, prezentând aleasă medical”.

După ispășirea pedepsei, eșind din închisoare cu sănătatea zdruncinată, nu pregetă a continua activitatea-i ziaristică, până când în anul 1914 se mută din Lugoj la Bocșa. Dar de boala-i agravată în temniță numai poate scăpa, urmările ei le-a resimțit în tot decursul vieții lui, grăbindu-i sfârșitul prematur.

Lui Dr. Ștefan Petroviciu, care, în crezul nesătrămutat în un mai bun destin a neamului românesc și care în iubirea sa față de glia și legea strămoșească, nu a pregetat a duce o luptă aprigă pe viață și moarte, sacrificând totul și necerând în schimb nimic, suferind și martirajul închisorii pentru dreptatea cauzei naționale, noi generația de azi, juriști și nejurști, ne închinăm cu smerenie în fața memoriei lui, situându-l între marii

bărbați și anteluptătorii neamului românesc. Credem însă că cetățenii orașului Lugoj, mai au de împlinit o datorie față de memoria lui Dr. Ștefan Petroviciu, pentru imortalizarea numelui lui, care prin activitatea-i intensă dusă până la jertfă, alături de concetățenii săi, a avut partea leului în crearea faimei numelui orașului Lugoj, ca centru politic bănățean și oraș de focar de lumină și cultură națională, faimă devenită tradițională și care a dus la decretarea prin lege de Municipiu a orașului Lugoj, ca o recunoaștere a acelor minunate lupte duse pe ogorul național.

Dr. ION RUSALIN.

PROBLEME.

Vorba românească „De ar ști omul ce ar păți, dăinainte s'ar păzi“ ne face să credem, că omul niciodată nu e bătrân când e vorba de învățătură. Se cere deci o muncă fără răgaz, una pentru a fi ferți de pătenii, alta pentru a nu ni-se zice „tie-vă de învăl“.

Acest scop se urmărește când ne luăm voie a-ne opri la câteva cazuri de probleme, luate din viața reală, din practica profesională.

a) La o licitațiune imobiliară de executare silită se prezintă un concurent (licitant) și prelinde să fie admis la licitațiune să concureze ca creditor ipotecar fără a depune garanția cerută. Dreptul său ipotecar însă nu e **intabulat**, ci numai **prenota**t asupra imobilului urmărit. Susține că e creditor ipotecar în sensul art. 6 din Legea pentru modificarea unor dispozițiuni referitoare la executarea silită (Mon. Of. No. 152 din 11 Iulie 1930), dat fiind că citatul articol nu face nici o deosebire între creditorul ipotecar **intabulat** și între cel **prenota**t, când dispune astfel: „Creditorii privilegiați sau ipotecari asupra imobilului urmărit sunt **dispensați** de garanție“, prin urmare „Ubi lex non distinguit, nec nobis distinguere licet“. Cere deci să fie admis la licitație să concureze, eventual să cumpere.

Ceilalți licitanți se opun și cer să nu fie admis să liciteze, pe motiv că un drept ipotecar **prenota**t nu e un drept definitiv și perfect, ci un drept în formațiune spre a deveni definitiv și pendent de justificarea **prenota**rii potrivit dispozițiunilor din regulamentul cărții funduare.

Împărțim părerea celorlalți licitanți, și din următoarele motive: 1. Regula generală sună așa că orice licitant e dator să depună garanția cerută. Dispensa fiind numai excepție, iar excepțiile, ca toate privilegiile, fiind de strictă interpretare, — beneficiul de dispensă nu se poate acorda și creditorilor ipotecari **prenota**ți, pentru că nu sunt și aceștia expres dispensați prin text de lege.

2. Din textul legii citate mai sus („creditorii privilegiați sau ipotecari“) reiese clar, că în ce privește dispensa de depunerea garanției legiuitorul nu a voit să acorde dispensă și altor creditori ipotecari, decât numai celor ce sunt mai apropiați de cei privilegiați, — adică numai creditorilor ipotecari **intabula**ți. Această proximitate de efect juridic nu o pot avea și creditorii ipotecari **prenota**ți, nefiind ei mai aproape de cei privilegiați.

3. Dacă creditorul ipotecar **prenota**t ar putea be-

neficia de aceleași drepturi, ca și creditorul ipotecar **intabulat**, adică dacă **prenota**rea ar avea de efect aceeași dispensă sau beneficiu ca și **intabula**rea, aceste două noțiuni juridice nu ar mai avea nici un rost de a fi și exista amândouă, ci numai ori una ori alta.

Prenotarea poate numai să devină **intabula**re și să producă efectele **intabula**rii, dar numai în anumite condițiuni prevăzute de regulamentul cărților funduare, justificarea **prenota**rii având efect retroactiv. Iar dacă **prenota**rea nu se transformă prin justificare în **intabula**re, — se va radia și considera inexistentă.

Intabularea asigură fără nici o rezervă dobândirea, schimbarea sau încetarea dreptului înscris în cartea funduară, iar **prenota**rea le asigură numai cu rezerva justificării (Dr. Gh. Plopu: Părți alese I. Pag. 1134).

b) Un **improprieta**rit (prin Reforma Agrară) transmise prin contract de donațiune, asupra nepotului său de o fiică decedată, un jugăr pământ arabil de proveniență din Reforma Agrară. În contract se stipulează în de comun acord că nepotul este **indestulit** și împacă obținând pământul în chestiune și că nu va mai reclama nici un drept de moștenire, — restul din averea **improprieta**ritului bunic destinându-se să rămână să-l moștenească la timpul său o altă fiică a **improprieta**ritului.

Cererea de înscriere în cartea funduară a actului de donațiune se respinge pe motiv, că imobilele dobândite prin Reforma Agrară nu pot fi **instrăina**te decât numai în condițiunile prevăzute de Legea Circulației bunurilor (Mon. Of. No. 183 din 20 Aug. 1929), anume: Dobânditorul (nepotul) să fie cetățean român, muncitor manual de pământ, să nu aibe împreună cu familia sa mai mult de 44 jug. și să fie făcut dovadă de achitarea integrală a prețului către Stat, petentul însă nu a dovedit decât numai cetățenia română, — cererea a trebuit deci a-se respinge.

Suntem de modestă părere că trebuia să se admia cererea, indiferent de motivele de respingere indicate mai sus, exceplându-se — de la sine înțeles — condițiunea cetățeniei române, prevăzută de art. 18 din Constituție.

Motivele de respingere n'au bază legală, pentru că:

1. Titlul de drept al unui act nu se stabilește după denumirea actului, ci după **conținutul** actului. În speță nu e vorba de o **instrăinare** (vânzare, donațiune propriu zisă) în sensul citatei legi, nepotul nefiind străin bunicului său, — ci e vorba de un descendenț succesibil al bunicului donator.

În speță avem de a face cu un **contract de renunțare la dreptul de moștenire** în schimbul **indestulirii**, împăcării nepotului de către bunic.

2. Citata lege prevede condițiuni pentru a împiedea **instrăinările** făcute în favorul persoanelor străine de familia **improprieta**ritului. E adevărat că legea nu reglementează **instrăinările** de felul celei din speță, dar nu e mai puțin adevărat că nici nu le oprește expres în text, — de unde urmează în mod firesc că sunt admise în conformitate cu normele de drept în vigoare în ținuturile alipite.

3. **Instrăinările** de felul celei din speță nici nu necesită a fi reglementate și supuse condițiunilor din citata lege a circulației bunurilor, pentru că dacă s'ar fi reglementat s'ar fi riscat a-se produce eventual o coliziune nu numai între aceste condițiuni restrictive pe de o parte, iar pe de altă parte între articolele 121—129 din Legea Reformei Agrare Transilvanene

(Mon. Of. No. 93 din 30/VI/1921) și articolele 188—194 din Regulamentul acestei legi (Mon. Of. No. 174 din 4 Noembrie 1921) neabrogate, referitoare la normele de succesiuni, ci totdeauna s'ar fi riscat a-se provoca un conflict și în ce privește Codul Civil Român, de care e străină și neavenită orice aranjare a succesiunilor nedeschise încă, cum e cazul din speță.

4. Faptul că Legea Circulației bunurilor permite expres și necondiționat înstrăinările cu titlu de dobândă, ne îndreptățește a susține că și înstrăinarea de felul celei din speță, cunoscută de Codul Civil austriac și de Dreptul privat maghiar, — este permisă, nefiind o înstrăinare în sensul citatei legi acum deja abrogată prin Legea privitoare la organizarea și încurajarea agriculturii (Mon. Of. No. 67 din 22 Martie 1937). Această nouă lege în ult. alineat al art. 2 consacră modul nostru de a vedea de mai sus, când dispune privitor la pământul dobândit prin Reforma Agrară Transilvăneană, menționat la lit. f, în art. 1 următoarele: „Transmisivile pe cale de succesiune, pe cale de donațiune către moștenitori sunt permise, fără nici o altă condițiune decât ca dobânditorul să fie cetățean român”.

c) Un plutonier major din Vechiul Regat făcându-și serviciul militar în Timișoara moare în Timișoara. Are soție, domiciliată în jud. Arad, mamă văduvă și 9 frați, domiciliați în Vechiul Regat. Succesiunea consistă într-un pământ arabil (coaciziție) situat în județul Arad. Văduva defunctului contestă succesibilitatea mamei și fraților defunctului. Chesiunea de drept interprovincial privește ce se pune, e a-se ști dacă succesiunea imobiliară din speță e supusă normelor de succesiune legală din Codul Civil Român sau că e reglementată de normele de succesiune legală din dreptul privat ungar în vigoare la deschiderea succesiunii în teritoriul unde e situat imobilul succesoral (Lex rei sitae). Deosebirea între aceste două legiuri e fundamentală, pentru că dacă în speță aplicăm normele dreptului civil ungar, are drept la succesiune singur și numai văduva decusului, — iar dacă trebue aplicat Codul Civil Român (național), văduva (saracă) a decusului ar lua în proprietate $1/4 = 4/16$ din imobilul succesoral (Art. 684 Cod. Civ. Rom.), — iar din restul de $3/4 = 12/16$ al succesiunii ar lua mama văduvii a decusului o pătrime adică $3/16$, mai rămânând un rest de $9/16$ pentru cei 9 frați ai decusului, luând fiecare câte o cotă de $1/16$ (art. 673 C. C. R.).

1. Devoluția succesiunii imobile din speță e guvernată — așa cred — de normele legii teritoriale în vigoare la deschiderea succesiunii.

2. Principiul teritorial (real) câștigând în evoluția sa istorică tot mai mult teren, se bucură de preferință în raport cu principiul de statut personal.

3. Dreptul de moștenire (ca și dreptul de proprietate, de servitute, de gaj) este un drept real asupra imobilului succesoral, putându-se reclama față de orice altă persoană, — în opoziție cu dreptul personal, care nu se poate valida decât numai față de anumite persoane (§. 307—308 C. Civ. Austr.). Dreptul cutumiar ungar deasemenea aplică principiul teritorial în ce privește drepturile reale și dreptul de succesiune asupra bunurilor imobile.

Drepturile reale referitoare la bunurile imobiliare peste tot, deci și celor succesoriale, iar celor referitoare la lucrurile mobile când acestea sunt a-se privi singurele, neaparținând unei succesiuni, — li-se a-

plică principiul „Lex rei sitae” (Dr. Leontin I. Anca. Compendiu de drept civil, Cluj).

4. Dreptul român admite principiul, că succesiunile imobile sunt guvernate de legea teritorială. Cele mai multe păreri îmbrățișează acest principiu. Chesiunea succesiunilor imobile rămâne însă tot controversată. Dacă am adopta principiul, că dreptul de succesiune (fie mobilă, fie imobiliară) e un drept de statut personal (nu real) raportându-se în primul rând la persoane (nu la lucruri) și dacă nu am pierde din vedere principiul unității patrimoniului decusului, nu am da de ciudățenia ce ni-se poate prezenta, aplicând legea teritorială, în cazul când în urma unui decus ar rămâne 3—4 imobile, fiecare situat în câte un alt teritoriu, fiecare teritoriu guvernat de câte un alt cod în vigoare în părțile alipite (G. P. Docan: Drept civil comparat, București 1926).

Încă un motiv, ce reclamă terminarea cu un ceas mai de vreme, a unificării diferitelor coduri provinciale, tot în vigoare.

d) Predarea succesiunii (imobile) a decusului A. călă să fie predată fiului B. (fiul B. a fost dat în judecată de sora sa C., reclamând și ea moștenire. B. indostulind, împăcând pe sora sa C. procesul s'a stins la cererea comună a acestor litiganți).

Înainte de a-se preda moștenitorului B. succesiunea în chesiune a decusului A., unicul fiu D. al moștenitorului B., răpune — în urma unor certe — pe tatăl său B. Se impune deci necesitatea de a-se desbăte succesiunea în chesiune, devenind succesiunea răpusului B., — pentru a-se putea preda.

Ucicul B. are soție, (văduvă E.) și un singur fiu (= paricidul D, văduv și tată al unei minore F.).

Numitul D. fiind privat de libertate și osândit și din acest motiv neputându-și exercita puterea părintească asupra minorei sale fiice F., autoritatea tutelară numește tutul (G) pe seama minorei.

Fiul paricid D. reclamă succesiunea, totodată renunțând însă în favorul mamei sale E., nu în al minorei sale fiice succesibile F.

Conform normelor de drept în vigoare încă în părțile anexate interesele minorilor, peste tot ale tutelarilor și curatelărilor, sunt a-se lua în seamă din oficiu (Dr. Gh. Plopu: Părți alese I. § 43), iar chesiunea de nedemnitate a ucigașului renunțător neputându-se lua în considerare din oficiu (Dr. Gh. Plopu: Părți alese II. Pap. 146, 151), decât numai atunci când s'a invocat de către cei în drept a succede și moșteni și totodată și stabilit prin judecată rămasă definitivă, — este evident că succesiunea din speță nu se poate aranja fără participarea tutulului minorei F. și aprobarea autorității tutelare.

În speță singur și numai minora F. fiind în drept să invoace nedemnitatea paricidului ei tată renunțător D. și să-i atace dreptul de moștenire (de renunțare) reclamându-l în justiție pentru a-se constata și stabili nedemnitatea și astfel pentru a ajunge dânsa la moștenire, — urmează: 1. Dacă tutulul minorei nu invoacă nedemnitatea și nici autoritatea tutelară sesizată nu intervine într-o apărare intereselor minorei ori dacă se și invoacă nedemnitatea, dar nu se introduce procesul ori dacă minora n'are câștig de cauză, paricidul este și rămâne moștenitor în regulă și ca atare poate dispune, poate renunța la dreptul său de moștenire. 2. Iar dacă s'a invocat și constatat în judecată rămasă definitivă nedemnitatea paricidului renunțător, aceasta constatare are de efect că nedemnul se con-

sideră a fi murit înainte de victima sa (Dr. Popu: Părți alese II, pag. 150—152), prin urmare nu poate fi vorba nici de renunțare la drept de moștenire, pentru cel nedemn nici nu se deschide succesiunea, — ci rămâne succesibilă singur și numai minoră F. în baza propriului ei drept. 3. Tot minoră F. va căpăta succesiunea, cu aprobarea autorității tutelare, și în cazul când renunțarea paricidului făcută în favoarea mamei sale E. nu se atacă prin urmare își produce efectele, dar totdeodată și mama E. renunță în favorul nepotei sale, în al minorei F. (fiica paricidului).

Dreptul român e superior, pentru că ia în considerare din oficiu nedemnitățile, materia nedemnității fiind de ordine publică (Dumitrescu: Manual de drept civil pag. 39).

De încheiere fie-ne îngăduit a sublinia că prezenta indeletnicire nu are pretenția de a fi produs ceva nou sau perfect. Varietatea cazurilor expuse mai sus ne face să credem a fi atins totuși teme fie de oricât de mică utilitate.

Dr. PETRU PENTIA
notar public.

COMENTAR,

referitor la ord. Min. de Justiție, Direcțiunea judiciară, No. 66827 din 11 Iulie 1936, publicat în Revista Cercului Juridic Bănățean No. 10 din 31 Octombrie 1936, privitor la chestiunea dacă obligația de a cere autorizarea consiliului de igienă, la deschiderea unui local, incumbă și comercianților.

Ordinul ministerial examinează dispozițiunile art. 102, 104 și 107 din legea sanitară (Mon. Of. 140 din 22 Iunie 1935), combinate cu art. 329.

Pentru a putea conchide afirmativ asupra chestiunii puse mai sus, trebuie să existe un text de lege, care să impună, expres, această obligație comercianților.

ART. 102 nu o impune. El desemnează numai atribuțiunile Consiliilor de igienă, statuând, că aceste consilii sunt singure în drept, în liniilele dispozițiilor legii sanitare și a regulamentului ei, de a autoriza din punct de vedere sanitar funcționarea tuturor întreprinderilor industriale și comerciale.

Cu alte cuvinte: Oricine, comerciant sau industriaș, care va fi obligat, în virtutea oricărei regule de drept, să ceară o autorizare sanitară, va trebui să o ceară numai dela Consiliul de igienă; de unde nu rezultă obligația de a o cere.

ART. 104, nici el nu prevede nici o obligație în sarcina comercianților, ci prevede numai, că o comisie permanentă, delegată din sânul Consiliului de igienă, își va da avizul asupra tuturor cererilor de autorizări pentru deschiderea de stabilimente industriale și comerciale, sau de debite de alimente, sau băuturi, sau pentru comerțul ambulant.

Această rațiune, ca și la art. precedent. Asupra cererilor, introduse fie de comercianți, fie de industriași, cârciumari sau birtași, obligați de a le face, în virtutea unor dispozițiuni legale, care nu sunt însă precizate în acest articol, Comisia permanentă își va da avizul. Din care iarăși nu rezultă nici o obligație pentru nimeni altul, decât pentru Comisia permanentă.

Ambele articole enunță regulile care devin aplicabile numai după ce Consiliul de igienă a fost deja se-

sizat prin cerere. Ele nu precizează însă, prin nici o dispoziție imperativă, că un comerciant, sau oricare altul va trebui să sesizeze Comisia prin cerere de autorizare.

ART. 107, la care se mai referă ordinul ministerial, stabilește modalitățile și sancțiunile îndeplinirii hotărârilor date de Consiliu, deci iarăși nu impune obligația nimănui de a cere autorizare.

Ordinul ministerial, negăsind probabil temeiuri suficiente în articolele de mai sus, pentru a conchide la răspunsul afirmativ a chestiunii puse, le combină cu art. 329 a legii sanitare, care singurul luat izolat, ar fi suficient pentru a ajunge la concluzia dorită de minister. Faptul însă, că acest articol este așezat sub punctul d) al capitolului IV., punct intitulat „Controlul sanitar al localurilor de consumație”, exclude cu desăvârșire aplicabilitatea dispozițiilor acestui articol, la alte ramuri a comerțului. Ar contraveni în modul cel mai flagrant rațiunii și logicii juridice și ar fi însăși negarea unei ordine de sistematizare a materiilor, în textul legii, dacă s'or admite, că o dispozițiune atât de generală, înglobând toate localurile publice, comerciale, industriale, farmaceutice, de binefacere, de recreațiune, de joc, sportive, de spectacole, de toaletă, etc., etc., să fie așezată în cea mai mică și cea mai specială subdiviziune a legii, mai cu seamă, ca fiecare din ramurile de activitate, stând sub controlul sanitar este tratată în mod amănunțit și distinct de lege.

Or, comerțul în sens comun, prin natura sa economică, este cu mult mai apropiat industriei, decât stabilimentelor de consumație, deci ar fi fost mai logic, pentru cazul când comerțului nu i-s'a consacrat un paragraf deosebit, să fi fost tratat împreună cu industria și nu tocmai cu localurile de consumație.

Dacă însă înțelesul articolului, astfel cum vrea să-l interpreteze ministerul, este cu totul general, pentru ce atunci nu s'a așezat acest articol la materia respectivă unde se tratează partea generală referitoare la controlul sanitar? Faptul că nu s'a încadrat acolo, exprimă deaceiași intenția legiuitorului, de a nu fi voit să refere această dispozițiune, decât la materia specială, în care a așezat-o.

Toate aceste interpretări, mai mult sau mai puțin forțate, ale ministerului, ar putea să aibă o justificare numai atunci, când nu ar exista o dispozițiune expresă a legii sanitare, care să prevadă, în mod obligatoriu și dispensând de orice răstălmăcire, obligația posesorii unei autorizări a Consiliului de igienă: este vorba de art. 339.: „Oricine va voi să deschidă... un așezământ industrial, de orice natură, ...va trebui să aibă o autorizare de funcționare, ce se va da de Consiliul de igienă...”.

Iată deci articolul care prevede imperativ și expres obligația de a avea autorizare, care însă nu face nici măcar o aluziune la comercianți.

Existența acestui articol ne dispensează de orice interpretare a legii, astfel cum o face ministerul. O interpretare ar putea avea loc atunci, dacă legea ar fi lăsat chestiunea deschisă, dacă comercianții trebuie sau nu să aibă autorizare. Față de faptul însă, că legea prevede expres obligația autorizărilor pentru așezămintele industriale și localuri de consumație, exclude în mod automat extinderea acestor obligații, — regulile enumerative fiind de strictă interpretare — și

asupra altor întreprinderi, decât cele expres prevăzute în lege.

Dacă ne întrebăm, ce fel de comercianți a putut avea în vedere art. 102 și 104, vorbind despre întreprinderi comerciale, pe lângă cele industriale, răspunsul este simplu: comercianții, cari în baza unor dispozițiuni speciale, prin derogare dela art. 339, sunt ținuti să aibă autorizații; astfel: comercianții deținători de localuri de consumație, comercianții făcând comerț cu materii insalubre (petrol, lemn, etc.).

Și dacă după acest raționament, mai subsistă o îndoielă în privința chestiunii de mai sus, această o înlătură art. 4 și 5 din legea pentru constatarea și perceperea veniturilor fondurilor locale sanitare și de ocrotire din 4 Mai 1936, care interzice, în mod expres, comunelor să perceapă vreo altă taxă de control sanitar de la comercianți, decât cea din art. 4; 1% după valoarea locativă, anual.

Prin urmare, din dispozițiunile articolelor mai sus citate, reiese indiscutabil, că comercianții, în general, nu vor putea fi obligați să ceară autorizație de funcționare dela Consiliul de Igienă și deci nu vor putea fi obligați să plătească vre-o sumă de bani, cu titlu de taxă de control sanitar, afară de taxa de 1% prevăzută în art. 4 a legii din 4 Mai 1936.

Dr. EDMUND HUSZAR iunior,
avocat.

CEVA DESPRE FUNCȚIONARIII DIN GREFELE INSTANȚELOR JUDECĂTOREȘTI.

Iată o clasă importantă de funcționari judecătorești care merită a ne reține atențiunea în mod deosebit și care totuși este departe de a se bucura de tratamentul cuvenit.

Ne facem ecoul dezideratelor exprimate de aceștia, pe care le considerăm perfect îndreptățite astfel:

Considerăm denumirea de ajutor de grefier la tribunal că nu corespunde cu funcțiunea și ca mai potrivită ar fi denumirea „grefier de ședință”, dat fiindcă ajutorul de grefier participă la majoritatea ședințelor instanțelor de judecată, grefierul actual, ocupându-se într-o largă măsură cu lucrările administrative ale secției, cari sunt destul de numeroase, încât față de funcțiunea pe care o indeplinește, ar fi mai exactă pentru grefieri denumirea de „grefier de secție” ca atare propunerea noastră este ca actualii ajutoori de grefieri să fie încadrați grefieri de ședință, iar actualii grefieri să fie încadrați grefieri de secție, denumire mai potrivită cu atribuțiile fiecăruia și deci disp. art. 245 legea de organizare jud. urmează a fi modificată în acest sens.

Pe de altă parte observăm că conform legii de organizare jud., ajutorul de grefier de tribunal poate fi avansat la caz de vacanță într'un post de grefier de tribunal.

Cum însă grefier este numai unul pentru fiecare secție, pe câtă vreme ajutoiri de grefieri în majoritatea secțiilor sunt dela 4—6 de fiecare secție, gradul de grefier, în cazul dacă va deveni vacant, îl va ocupa unul dintre ajutoorii de grefieri, iar restul nu ajung să fie avansați în acest grad pe tot timpul funcționării până la pensionare or, prin acest sistem ajutorul de grefier aproape nu va mai avea posibilitatea să

ajungă într-o clasă de salarizare superioară și prin urmare nu se vede care ar fi stimulentele muncii lui.

Legiuitorul actualei legi de organizare judecătorească a avut în vedere numai situația grefierului de secție și secretarului de Parchet, dându-le posibilitatea să dobândească titlu de primgrefier, primsecretar, cu un salariu egal cu al judecătorului de tribunal și prin această dispoziție legală s-a omis a se recunoaște că de fapt toți funcționarii din grefele instanțelor judecătorești merită aceeași atenție.

Situația acestor funcționari fiind cea mai precară și întrucât sistemul gradatilor se impune mai mult ca oricând în toate funcțiunile publice, corectivul nu poate fi decât numai prin gradatii, ținând cont că magistratura atunci își va putea înfăptui opera chemării, dacă și auxiliarii săi rămân cu salarii strict necesare și nu infirme, cari variază între 2—4000 Lei și cu posibilitatea de avansare îngrădită, mai ales văzând situația creată colegilor acestora din serviciile administrative și cari au posibilitatea de avansare automată, la vechime dela grad la grad, cu toate că munca le este mai ușoară.

Susținem aceasta cu atât mai mult cu cât prin modificările aduse recent legii Curții de Casație la art. 65 s'au adăugat aliniate noi, cari prevăd:

După înaintarea obținută în ultima clasă a gradului respectiv funcționarii Cămarilor Curții de Casație și ai Parchetului General vor putea primi din 4 în 4 ani de 3 ori câte o gradatie, egală cu o pătrime din salariu.

Stagiul celor cu titluri academice se reduce la jumătate.

Intendentul, aprozii și oamenii de serviciu, vor putea primi din 3 în 3 ani de 3 ori câte o gradatie egală cu o pătrime din salar.

Or această deosebire de tratament nu este admisibilă, căci descurajază puterea de muncă a acelor care au fost, sunt și trebuie, să rămână înoldeana prețioși colaboratori ai justiției.

Față de cele expuse propunem următoarele grade și gradatii:

Gradul I. Grefier de secție de Curte de Apel cu două gradatii, astfel că după cinci ani să dobândească o gradatie, iar după alți 5 ani să dobândească titlu de primgrefier asimilat cu salariu egal cu salariul judecătorului de tribunal cu o gradatie.

Gradul II. Grefier de ședință de Curte de apel și grefier de secție de Tribunal cu câte 2 gradatii astfel că după 5 ani să dobândească câte o gradatie, iar după alți 5 ani grefierul de ședință de curte de apel să dobândească a doua gradatie, egală cu salariul judecătorului de tribunal, iar grefierul de secție de tribunal să dobândească titlu de primgrefier asimilat în salariu cu salariu judecătorului de tribunal cu o gradatie.

Gradul III. grefier de ședință de tribunal cu 3 gradatii, astfel că în decurs de 15 ani în grad, să ajungă cu ultima gradatie la salariul primului grefier de Tribunal.

Gradul IV. Grefier de judecătorie, grefier de instrucție, arhivar și registretor cu 4 gradatii astfel că în decurs de 20 ani să ajungă cu ultima gradatie la salariul primului grefier de tribunal.

Gradul V. Impiegat definitiv cu 5 gradatii, astfel că în decurs de 25 ani să ajungă cu ultima gradatie la salariul primului grefier de tribunal.

Gradul VI. Impiegat stagiar fără gradatii.

Prin gradații actualele clase să fie desființate întrucât nu mai sunt corespunzătoare, căci ajutorul de grefier de tribunal dela clasa 3 la clasa 2 n'are nici un spor de salariu, cu alte cuvinte obține o avansare iluzorie, iar pe de altă parte dela clasa 2-a la clasa 1-a, are un așa zis spor de salariu numai de 100 lei.

În fine remarcăm că avansarea dela clasă la clasă se face după 2 ani, deci ajutorul de grefier după 4 ani, ar obține un spor de salariu de 400 lei și cum datorită faptului că avansările la clase au fost oprite mai mult de 6 ani, majoritatea din ajutorii de grefieri după 6-10 ani în grad au fost avansați numai la clasa 2-a, unde nu există spor de salariu, așa că ajutorul de grefier nici după 6-10 ani nu obține clasa 1-a, și nici chiar zisul spor de 100 lei.

Aceste deziderate pe deplin justificate ne-am bucura mult să le vedem traduse în fapt, făcându-se astfel operă de dreptate socială unor harnici funcționari ai Statului.

ALEXANDRU ST. CONSTANTINESCU
Jude consilier Trib. Timișoara.

CONFERINȚE.

D-l Dr. Mihai Kușniriuc, șefjudecător al Judecătoriei de Muncă Timișoara a ținut în ziua de 24 Martie 1937, în cadrul ciclului de conferințe aranjate pe anul 1937 de către Cercul juridic bănățean, o interesantă conferință sub titlul „Evoluția Jurisdicției Muncii”, al cărei conținut îl redăm în rezumat.

Conferențiarul a arătat după metoda cronologică dezvoltarea instituției jurisdicției muncii în general și în special în România dela primele ei începuturi până în zilele de azi.

În antichitate munca fiind prestată de sclavi era și disprețuită și nu era de loc retribuită, ci se considera numai drept o consumare a energiei fizice sau intelectuale, în vederea producerii unui obiect oareșicare, deci se cunoștea numai această valoare redusă a muncii, iar lucrătorul era considerat ca o forță sau o putere, care pusă în serviciul unei persoane îi absorbea întreaga ființă și îi distrugea personalitatea, astfel munca nefiind remunerată nu servea ca obiect de schimb în comerțul juridic privat.

Această instituție s'a menținut un timp îndelungat în Roma Veche cât și în Dacia, întrucât munca și aici a fost prestată de sclavi și deci nu era nevoie de muncă salariată, iar pe lângă această pater familias avea dreptul de viață și de moarte nu numai asupra sclavilor, dar și asupra soției și copiilor.

Abea atunci când s'a admis remunerarea muncii, adică închirierea sau vânzarea ei, ceace înseamnă o separare a muncii ca valoare economică de muncitor, forța umană, s'a simțit nevoia încadrării ei într-o formă juridică corespunzătoare, care a fost la Roma în „locatio conductio operarum și operis” și din care s'a născut actio locatis, actio conducti în procedura ordinară cu două faze separate de „in re” și „in iudicio” și „cognitio extra ordinem” în procedura specială care din urmă, confundând amândouă faze de „in re” și „in iudicio” prezintă o asemănare cu procedura modernă.

După ocupare prin Romani (106 d. Ch.), Dacia devenind o provincie romană a fost cărmuită de legile

imperiului roman din acest timp adecă dreptul clasic din timpul lui Gaius, Papinian, Ulpian, Paul și alții.

Gubernatorul Daciei (delegatus Augusti praeres) numit de împărat a fost șeful jurisdicției și a avut rolul pretorului, deci dânsul și delegații lui împărțeau dreptele.

În perioada a doua munca salariată a fost prestată în special de meseriași și înmulțindu-se meșteșugarii din cauza concurenței s'au asociat pentru a-și apăra interesele lor. Astfel s'au înființat asociațiuni: „bresle”, „rufeturi”, „isnafuri” la români, „Corporation”, „jurandes” la francezi, „Zünfte”, „Innungen” la germani etc.

Atât originea cât și vechimea breslelor în România este controversată, cel mai vechiu document care pomeneste de bresle este un document al Episcopului din Roman din anul 1727.

Breslele aveau personalitate juridică și erau prezidate de un staroste asistat de un comitet. Calăstihurile erau statutele lor. Cu timpul asociațiunile profesionale „breslele” devin cetăți închise cu anumite privilegii ca monopolul de fabricațiune, dreptul de a fixa taxe și amenzi și dreptul de a judeca. În afacerile de de mai mică importanță judecă starostele singur, iar pricinile mai mari le judecă starostele împreună cu o comisiune denumită „longea”, care este firul roșu ce poate fi urmărit în toată legislația noastră a jurisdicției muncii.

„Longea” judeca toate abaterile dela statute, toate conflictele dintre breslași și conflictele între breslași și străini însă numai în chestiunile referitoare la meserii. Despre procedură se știe numai atât, că sentințele erau atacabile la „Agie”, „Episcopie”, sau „Metropolie”, că sentințele trebuiau redactate în scris și semnate de toți cari au participat la judecare.

După Revoluția franceză, care a fost o luptă pe viață și moarte între burghezime și aristocrație și în care a învins burghezimea cu concepția ei individualistă, și breslele românești nu au mai putut continua în forma lor medievală și cu privilegiile lor. Domnitorul Alexandru Ipsilante (1764-1782) a început cu reforma breslelor în sensul că a micșorat puterea dictatorială a starostelui, însă a menținut judecata profesională. Declinul breslelor continuă însă și sub Alexandru Suțu, iar prin Regulamentul organic din 1831 resp. 1832, s'a desființat monopolul de producțiune al breslelor și toate privilegiile cum a fost și jurisdicțiunea, care s'a înființat probabil atunci când a apărut și breslele adecă sau la sfârșitul secolului XVI sau la începutul secolului XVII, adecă în timpul lui Mihai Viteazul, care a înfăptuit cea dintâi unire a țărilor românești.

Conferențiarul trece apoi la dezvoltarea jurisdicției muncii în străinătate, relevând că prima instituție specială pentru jurisdicția muncii compusă din reprezentanții patronali și reprezentanții salariați a fost înființată de împăratul Napoleon în anul 1806 în Lyon, care a fost „Conseil de prud'hommes”, iar apoi la Achen-Brutscheid, Krefeld și Köln, ca trecând apoi Renania de pe malul stâng al Rinului în Congresul dela Viena din 1815 sub stăpânirea Germaniei, această țară nu numai că a menținut instituțiunea specială a jurisdicției muncii de „Conseil de prud'hommes”, ci a înființat alte asemenea instanțe în restul țării, iar prin legea din 1869 s'au înființat judecătorii industriale în toată Germania, cari prin legea din 1926 au devenit judecătorii de muncă cu o competență generală.

Descrisele Conseil de prud'hommes ale francezilor au trecut și în legislația belgiană, elvețiană, austriacă și altele.

În Austria s'au înființat judecătorii industriale printr-o lege din 27 Noiembrie 1826, iar în baza acestei legi s'a înființat o judecătorie industrială la Cernăuți printr-o ordonanță specială din 19 Maiu 1906, care judecătorie a funcționat până la înființarea judecătoriei de muncă.

Toț până la aceeași dată au funcționat în Ardeal Birourile Industriale în baza legii industriale XVII:1884.

În Basarabia nu a existat nici o jurisdicție specială a muncii.

În Vechiul Regal, agitațiile meseriașilor după desființarea privilegiilor prin Regulamentul Organic atrag atențiunea oamenilor de Stat. Astfel bărbatul de Stat „Carp” a proiectat să organizeze breslele după sistemul german, însă acest proiect nu a devenit lege. În anul 1900 ministrul „Filipescu” a elaborat un nou proiect de lege pentru organizarea meseriilor după legislația austriacă, însă nici acest proiect nu a devenit lege, astfel, că prima lege a meseriilor este legea „Missir” din 1902, care a fost influențată de sistemul austro-german. Legea „Missir” a înființat pe lângă corporațiunile (Asociațiunile) de meseriași, Comisiunile de împăciuire și de arbitraj compus din reprezentanții patroni și lucrători sub președinția Comisarului guvernului. Cum însă Comisarul a fost totdeauna un meseriaș și omul guvernului, aceste comisii nu au avut nici o autoritate, a doua lege a meseriilor adică legea „Nenișescu” din 1912 a înființat pe lângă corporațiunile de meseriași, Comisiunile de judecată prezidate de ajutorul judecătoriei. Prin legea din 28 Aprilie 1913 s'a desființat Comisiunea de judecată și în locul ei s'a format o comisiune de împăciuire formată numai de comitetul breslei (corporațiunei). Vine războiul mondial, care a paralizat orice dezvoltare a jurisdicției muncii.

După războiul mondial fiecare din provinciile alipite vine cu legislația ei, adică Ardealul cu Birourile industriale și Bucovina cu o judecătorie industrială, deci și legea Nenișescu modificată prin legea din 28 Aprilie 1913 nu putea fi nici menținută și nici extinsă pe teritoriile alipite și în consecință se simte nevoia de o reglementare uniformă a meseriilor și mai ales uniformă a conflictelor de muncă.

Atunci prin legea din 5 Septembrie 1920 s'a garantat oricărui dreptul de a muncii după voie, s'au impus sancțiuni pentru provocarea încetării colective de lucru precum și pentru sabotajul și s'au înființat Comisiunile de împăciuire și de arbitraj pentru regularea conflictelor colective de muncă, prezidate de magistrați.

Dar cu toate că războiul mondial a ridicat problema muncitorească pe primul plan al preocupărilor noastre sociale și chiar constituția din 1923 proclamă marele principiu al libertăților de muncă consacrat prin revoluția franceză, deabia în anul 1929, se ajunge la o lege care pe lângă conflictele colective de muncă reglementează și cele individuale.

Primul proiect a fost prezentat parlamentului de ministrul Orlean apoi reluat de ministrul Trancu-Iași, însă abea sub ministeriatele miniștrilor Chirculescu și Lupu proiectul amintit cu puține modificări devine lege la 5 August 1929, care reglementează locațiunea

de serviciu sub o nouă denumire de „contractul de muncă”.

Această lege a prevăzut înființarea judecătoriilor de muncă și a dispus că până la înființarea acestor judecătorii toate conflictele individuale de muncă să fie judecate după procedura accelerată și gratuită de judecătoriile ordinare, iar în provinciile unde exista instanțe industriale (birourile industriale în Ardeal și judecătorii industriale din Cernăuți) de aceste instanțe.

Prin, legea din 21 Aprilie 1931 s'au înființat la judecătoriile urbane și mixte (până la 50.000 Lei) și tribunale (dela 50.000 Lei până la 1.000.000 Lei) Comisiunile Arbitrale, pentru soluționarea litigiilor pentru nepietă lucrului efectuat dintre meseriași sau mici industriași și clienții lor și salariații lor.

La o jurisdicție uniformă în conflictele de muncă am ajuns abia prin 15 Februarie 1933, care a înființat judecătoriile de muncă deocamdată în orașele: București, Brașov, Brăila, Cernăuți, Chișinău, Cluj, Craiova, Iași, Timișoara și Arad.

Judecătorii de muncă judecă în complete compuse dintr'un magistrat ca președinte și doi asesori laici, unul ales de reclamant și altul de pârât sau și fără asesori dacă părțile renunță la participarea acestora în toate conflictele individuale de muncă în complete compuse dintr'un magistrat ca președinte și patru asesori, doi aleși de elementul salariat și doi de elementul patronal în toate conflictele colective de muncă fără orice limită ce se ivese în circumscripția judecătoriei, dacă conflictul nu interesează cel mult 100 salariați și de magistratul singur toate procesele penale adică toate abaterile la dispozițiile legale în vigoare relative la reglementarea, organizarea și ocrotirea muncii, meseriilor și sănătății muncitorilor.

Principii principale: Rapiditatea, gratuitatea, prima înfățișare (consilierea proceselor) obligatorie, circumscripțiile judecătoriei sunt circumscripțiile unui județ sau și a mai multor județe.

În fine conferențiarul trece în revistă instituțiile jurisdicției muncii de prezent în vigoare în aproape toate Statele Europene.

După Războiul mondial aproape în toate statele Europene s'au înființat instituții speciale pentru jurisdicția muncii și lipsesc astfel de instituții numai în Bulgaria, Estonia, Grecia, Letonia și Lituania.

În Franța sistemul „Conseil du prud'hommes” s'a perfecționat prin diferite legi. Aceste sunt competente pentru toate conflictele de muncă, însă dacă valoarea trece 300 franci părțile se pot adresa și tribunalelor ordinare. Belgia ne oferă o pildă de jurisdicție profesională completă care funcționează ca și în Franța sub forma de „Conseil du prud'hommes” fiecare are două secții, iar la fiecare secție este numit un doctor în drept ca asesor juridic, care trebuie să asiste la fiecare deliberare. Exista și „Conseil du prud'hommes d'appel” la care președintele trebuie să fie un doctor în drept.

În Elveția, Portugalia și Spania funcționează instituții asemănătoare instituției franceze „Conseil du prud'hommes”.

În Italia prin legea din 1926 conflictele de muncă sunt soluționate de un magistrato del lavoro, care funcționează la fiecare curte.

În Austria au rămas în ființă judecătoriile industriale înființate prin legea din 1896 cu unele modificări

aduse prin legile din 1922 și 1925, cari au înființat și oficii de împăciuire cu două instanțe.

În Germania jurisdicția muncii este reglementată prin legea din 1926 modificată prin actualul regim național socialist.

Germania are o jurisdicție complexă a muncii, putând fi privită ca o jurisdicție tip alcătuită din:

Judecătoriile de muncă, tribunale de muncă și Curtea supremă a muncii.

Actualul regim național socialist a înființat așa zisele „tribunale de onoare” cu două instanțe.

În Jugoslavia, Polonia și Cehoslovacia funcționează instanțe speciale pentru jurisdicția muncii asemănătoare judecătoriilor austro-germane.

În Rusia există o jurisdicție organizată prin codul muncii din 1922, care prevede la tribunalul poporului o cameră specială a muncii, o cameră de împăciuire și o cameră de judecată. Judecătorul camerei de muncă nu trebuie să aibă studii juridice, dar trebuie să fie decățiva ani în serviciul public. Asistența avocaților este interzisă.

În Ungaria potrivit legii din 1929 judecătoriile de ocol fac oficiul de judecatorie de muncă de prima instanță și anume judecătorul singur sau împreună cu asesorii (laici) însă numai în circumscripțiile în care se află o casă de asigurare.

Ca încheiere conferențiarul constată, că judecătoria de muncă românească, având aproape aceeași competență ca și „longea” din evul mediu, nu este altceva decât aceasta medievală „longe” a breslașului român, modificată și perfecționată după progresele legiurilor în această materie în Franța, Germania și Austria.

I. R.

INFORMAȚII.

Adunarea generală a „Cercului juridic bănățean”.

În ziua de 30 Mai 1937, s'a ținut sub președinția D-lui Dr. Alexandru Marța, primul președinte al Curții de Apel Timișoara și în prezența unui impozant număr de membrii, adunarea generală anuală a „Cercului Juridic bănățean”, în sala festivă a Baroului avocaților din Timișoara. După deschiderea adunării de către d-l președinte Dr. Alex. Marța, secretarul Cercului D-l avocat Dr. Emil Boliș, a dat citire raportului general al Comitetului de Conducere despre bogata activitate a Cercului pe anul 1936, d-l avocat Dr. Ioan Doboșan, casierul Cercului a dat citire raportului Comitetului de gestiune, iar d-l avocat Dr. Tif Liviu Opreșan a dat citire raportului Comitetului cenzorilor, față de cari rapoarte adunarea generală a dat descărcarea cuvenită Comitetului. După aprobarea proiectului de buget pe anul 1937, în sumă de circa 400.000 lei, și după cooptarea membrilor noi, adunarea generală cu unanimitate de voturi, față de impresionanta

sumă în restanță provenită din abonamente neachitate, a decis încasarea abonamentelor restante prin acționarea membrilor restanți în justiție, prin Decani ai Barourilor respective, cari vor reprezenta Cercul în fața instanțelor judecătorești.

Secțiunea juridică a „Astrei” bănățene la sate.

În urma hotărârei luate de comitetul secțiunii juridice a „Astrei” bănățene de sub președinția D-lui Dr. Alexandru Marța, primul președinte al Curții de Apel Timișoara, în ședința din cursul luni Martie a. c., ca prin conferințe ținute la sate de membrii corespondenți ai secțiunii, deoparte să se popularizeze textele noilor legiuri penale, dealtă parte ca prin explicarea dispozițiilor noului cod referitor la concubinaj și avort să se facă o propagandă pentru combaterea acestor flagele, care bântuie pe teritoriul Banatului, în consfătuirea ținută de d-l președinte al secțiunii juridice în ziua de 30 Mai a. c., cu membrii corespondenți, sa hotărât formarea a 3 echipe compuse din magistrații și avocați membrii ai acestei secțiuni, ca după itinerarul stabilit să se deplaseze în comunele din județul Timiș-Torontal pentru executarea hotărârei Comitetului.

Așa prima echipă compusă din d-nii Nic. Alexandrescu judecător de Tribunal, Dr. Ion Tenchea și Dr. Ilie Radu avocați, s'a deplasat în ziua de 8 Iunie în comuna Hîbeș, în ziua de 10 Iunie în comuna Murani, iar în ziua de 13 Iunie în comuna Satchinez.

Echipa doua formată din d-nii: Dr. Arsenie Micu jude-consilier, Dr. Ion Rusalin jude-supleant și Dr. Aurel Penția avocat, s'a deplasat în ziua de 8 Iunie în comuna Belinț, în ziua de 10 Iunie în comuna Beregsău-Mare, iar în ziua de 13 Iunie în comunele Hodoni și Bărateaz.

Echipa treia formată din D-nii Dr. Ilie Grosșianu jude-consilier și Dr. Ștefan Isacu judecător de tribunal, s'a deplasat în ziua de 10 Iunie în comuna Remeleatimișană, iar în ziua de 13 Iunie în comuna Sănmihaiul-român.

Modul cum au fost primite și ascultate conferințele acestor echipe de populațiunea satelor, dovedește alături necesitatea acestor conferințe în realizarea scopului preconizat de comitetul secțiunii juridice, cât și utilitatea lor din punct de vedere național.

Conform hotărârei luate aceste conferințe vor continua a se ține pe întreg teritoriul Banatului.

I. R.

Abonați
Revista Cercului Juridic Bănățean

JURISPRUDENȚĂ ȘI SOLUȚIUNI JURISPRUDENȚIALE

PARTEA JURIDICĂ

I. DREPT CIVIL

159. SUBSTITUȚIUNE FIDEI-COMISARĂ.

Legea de desființare din 29 Martie 1926 are efect retroactiv.

Substituțiunea fidei-comisară prevăzută în legile în vigoare în Transilvania și Bucovina, fiind desființată prin legea din 29 Martie 1926 din considerațiuni de ordin superior, legea aceasta are efect retroactiv.

Acest efect retroactiv al legii din 29 Martie 1926 rezultă expres și din art. I, alin. II, care prevede că actualii titulari ai averii fidei-comisare, devin proprietari în condițiunile dreptului comun, de unde rezultă că la data intrării în vigoare a zisei legi, bunurile fidei-comisare intrate în proprietatea eredelui instituit, devin prin efectul legii proprietatea acestuia, iar eredele fidei-comisar nu mai are nici-un drept asupra bunurilor fidei-comisare decât cele recunoscute lui după dreptul comun și numai în cazul când substituțiunea prevăzută de testator, ar fi survenit anterior legii din 29 Martie 1926, adică eredele instituit prin testament, ar fi decedat anterior acestei legi, post-eredele ar fi avut asupra bunurilor fidei-comisare drepturile conferite lui prin testament, căci în acest caz dreptul său s'a născut anterior legii de desființare a substituțiunilor fidei-comisare, legea făcându-l deplin proprietar.

În speță, întrucât la data intrării în vigoare a legii din 29 Martie 1926, imobilul în chestiune se afla în proprietatea lui I. H., el a devenit proprietar asupra lui în condițiunile dreptului comun, iar post-eredele Fr. W., recurentul nu mai are nici-un drept asupra imobilului, decât acela care eventual i-ar fi recunoscut lui după dreptul comun și prin urmare la data de 16 Aprilie 1935, deci posterior legii din 1926, prima instanță nu mai putea să intabuleze un drept desființat prin lege, chiar dacă decizia de predare a succesiunii a rămas definitiv, căci legea din 1926 are un efect retroactiv și numai în cazul când actualul proprietar ar fi decedat anterior acestei legi și post-eredele ar fi intrat în stăpânirea imobilului pe baza dreptului său de post-erde, ar fi fost considerat ca având drepturi câștigate după vechea lege și care n'ar fi putut fi atinse prin noua lege.

Astfel fiind, bine Tribunalul și fără exces de

putere, a ordonat radierea intabulării, efectuată în mod greșit de prima instanță.

(C. de Cas. S. I-a Dec. No. 1004 din 2 Octombrie 1936. Președinția D-lui V. Șandor, consilier.)

160. *DESPĂGUBIRI CIVILE. Copii minori ai victimei au drept la întreținere din partea celui ce a cauzat moartea tatălui până în momentul când ei sunt în situația să se întrețină singuri, care nu poate fi fixată la 14 ani.*

Potrivit principiilor de drept în vigoare, copii minori ai victimei au drept la întreținerea din partea celui ce a cauzat moartea tatălui lor, până în momentul când ei sunt în situația să se întrețină singuri.

Instanța de fond, aplicând în speță acest principiu nu putea să fixeze vârsta de 14 ani la care recurenții minori ar putea să se întrețină singuri pe motivul că este în deobște cunoscut că la 14 ani copii de sătenii la sate se întrețin singuri, deoarece dacă se ține seamă de dispozițiunile art. 12 al legii învățământului primar din 1924, care prevede că învățământul primar este obligatoriu până la vârsta de 16 ani, este o imposibilitate legală ca copiii minori să se mai întrețină singuri dela vârsta de 14 ani, cel puțin, dela anul 1924.

În afară de aceasta, Curtea de fond trebuia să cerceteze în fapt vârsta la care minorii recurenți se pot întreține singuri, motivarea că este în deobște cunoscut că la 14 ani fiii de săteni se pot întreține singuri nefiind suficientă, deoarece nu era exclus ca recurenții să se afle în condiții fizice cari să nu le permită a se întreține singuri la vârsta arătată de Curtea de fond, deci partea din motivul de casare prin care recurenții se plâng că greșit Curtea de fond le-a fixat vârsta de 14 ani, când sunt în stare să se întrețină singuri este fondată.

(C. de Cas. S. I-a Dec. No. 1148 din 28 Octombrie 1936. Președinția D-lui V. Șandor, consilier.)

161. *LEGEA PENTRU REGLEMENTAREA CIRCULAȚIEI PĂMÂNTURILOR DOBÂNDITE PRIN LEGILE DE IMPROPRIETĂRIE, DIN*

20 AUG. 1929. *Contractele de vânzare-cumpărare privitor la atari imobile, dacă nu a fost achitat prețul de expropriere către Stat, sunt lovite de nulitate absolută care poate fi invocată de ori care parte contractantă. Dovada achitării prețului către Stat se poate face numai prin certificat eliberat de Primărie și vizat de Percepție.*

In caz de cerere de anulare a contractului de vânzător, nu este necesară oferirea prealabilă a prețului de vânzare.

IN FAPT: Recl. R. J. a chemat în judecată în fața Judecătorei pe pârâții R. J. și soția cerând să declare de nul contractul de vânzare-cumpărare încheiat între reclamant și pârâți la data de 21 Februarie 1934 și să oblige pe pârâți la suportarea cheltuielilor de judecată, întrucât imobilul înscris în c. f. No. 3192 a comunei S. a fost dobândit de către reclamant prin împroprietărire, dar prețul către stat nu a fost achitat așa cum prevede art. 1 pct. b al legii din 20 August 1929, pentru regulamentul circulației pământurilor dobândite prin legile de împroprietărire, din care cauză, potrivit prevederilor art. 6 al aceleiași legi, actul vânzării este lovit de nulitate.

In contra sentinței Judecătorei prin care a fost respinsă acțiunea, a declarat apel, reclamantul care a fost respins de Tribunal confirmând sentința primei instanțe.

Instanța de apel, spre a explica și justifica această soluție, arată că nulitatea prevăzută de art. 6 al suscitărei legi a fost înscrisă în lege din motive de ordin fiscal, pentru protejarea intereselor Statului, și că aceste interese fiind asigurate prin intabularea în cartea funduară, a prețului de împroprietărire, reclamantul nu are un interes legitim a cere anularea contractului pe baza nulității în chestiune, el nefiind urmărit de către Stat pentru plata prețului, care, de altcund, între timp a și fost depus, de către pârâți, la dispoziția Statului, apoi că, reclamantul nu a oferit pârâților, prețul de lei 17 mii, primit în contravaloarea imobilului, deși, dacă a cerut posesiunea aceiui imobil, era obligat să facă acea ofertă.

In contra sentinței Tribunalului, reclamantul a înaintat în termen, recurs în casare.

IN DREPT: In ceea ce privește caracterul nulității prevăzute de art. 6 al legii pentru regulamentul circulației pământurilor dobândite prin legile de împroprietărire, atât prima cât și a doua instanță, insistă asupra motivelor, așa zise, de ordin fiscal ale acelei nulități, spre a putea ajunge la o anumită interpretare a citatului text de lege.

Având în vedere că examinarea și căutarea rațiunii unui text de lege este o normă de interpretare, ce nu poate fi utilizată decât atunci când din însuși textul legii, nu s'ar putea obține un răspuns net și limpede în vre-o chestiune de importanță pentru soluționarea unui litigiu. Je drept; că însă, în speță, un asemenea caz, nicidecum, nu era dat, întrucât textul art. 6 al citatei legi, nu lasă nici un dubiu, că nulitatea, în chestiune, prin categorica dispoziție a legiuitorului, are caracterul unei nulități absolute, caracter ce nu rezultă numai din calificarea ei ca nulitate de ordine publică ci și din faptul că în același text se spune lămurit că acea nulitate poate fi „cerută” de orice parte interesată, că, deci, sub acest raport este cu totul irelevantă întrebarea dacă nulitatea a fost înscrisă în lege din motive de ordin fiscal sau din orice alte considerente.

2) In ceea ce privește excluderea facultății reclamantului de a se prevala de nulitatea prevăzută de art. 6, pe tema lipsei sale de interes în anularea contractului, acest fel de a pune chestiunea nu poate fi înțeleș decât în sensul că instanța de apel văzând modul de a se exprima al legii, acolo unde se spune că nulitatea este de ordine publică „și se poate cere de orice parte interesată” a găsit că din această dispoziție ar putea decurge obligația părții de a justifica interesul, ce-l are, în anulare; că însă acest fel de a vedea nu poate fi corect, întrucât, pe deoparte el ar contrazice însăși definiția juridică a nulității „de ordine publică”, iar pe de altă parte ar însemna că a fi „parte interesată” într'un act nul sau a fi „parte având interes în anularea unui act nul” ar fi unul și același lucru, ceea ce, evident nu poate fi cazul, că deci prin „parte interesată” în sensul alin. 2 al art. 6 în mod rezonabil nu se poate înțelege decât pur și simplu „parte contractantă” fără vre-o obligație de a arăta interes în anularea unui act”.

3) In ceea ce privește mijloacele, prin cari urmează a se face dovada în îndeplinirea condițiilor prevăzute în art. 1 lit. a, b, și c, între cari condițiuni se menționează b, și „dovada achitării integrale a prețului către Stat”, alin. ultim al acestui art. dispune că: „dovada îndeplinirii susmenționatei condițiuni se va face cu un certificat eliberat de primăria respectivă, completat cu referatul percepției, atunci când nu există titlu de împroprietărire”, că această dispoziție categorică a legii cată a fi interpretată ca o derogare expresă dela libertatea de alegere a probelor prevăzute în procedura civilă comună; că, într'o asemenea situație, în speță, instanța de fond nu mai avea latitudinea de a examina și aprecia alte

probe decât cele prevăzute de suscitatul text, că, prin urmare, ea nici nu-și putea baza constatarea, că prețul către Stat ar fi fost integral achitat, pe o recepșă de depozit, — chiar abstracție făcând de faptul, că un asemenea depozit nici de altcun nu putea fi considerat ca o plată definitivă și irevocabilă.

Că din același punct de vedere trebuie văzută și chestiunea asigurării, prin intabulare, a prețului către Stat și anume în sensul că nici o asemenea asigurare nu este potrivită a acoperi lipsa dovezii reglementare a achitărei prețului către Stat, într'ucât, — cum s'a arătat mai sus; — discutarea întrebării, dacă nulitatea pusă în cauză, e sau nu determinată de considerente de ordin fiscal, este din principiu, exclusă.

Că în ceea ce privește data achitării integrale a prețului către Stat, cea dată nu poate fi posterioară momentului, în care s'a confecționat actul, prin care s'a înstrăinat imobilul dobândit de către vânzător prin împroprietărire, fiindcă nici un act juridic, al cărui existență este legată de îndeplinirea vre-unei condițiuni, nu poate lua ființă înainte de îndeplinirea acelei condițiuni; că, prin urmare, și sub acest raport, s'a produs un vădit desacord între dispozițiile legii și între punctul de vedere al instanței de fond, atunci când acea instanță a admis posibilitatea acoperirii unui vițiu de fond inițial, printr'un act posterior, acceptând drept plată a prețului către Stat, o plată, — ce fără dubiu — s'a făcut, abia după încheierea contractului de vânzare-cumpărare.

4) În ceea ce privește pretinsa obligațiune a reclamantului de a oferi restituirea prețului de vânzare, obligațiunea privită ca o condițiune de îndeplinirea căreia ar depinde facultatea reclamantului de a putea cere rezilierea contractului, desigur, există o elementară normă de drept, că în cazul rezilierii unui contract, părțile sunt ținute a-și restitui reciproc tot ceea ce au primit în baza acelui contract, sau a se despăgubi în mod corespunzător pretențiunilor reciproce, când restabilirea statului quo ante nu ar fi posibilă și că nici o parte nu e ținută a da, ceea ce este obligat a da, fără a primi, ceea ce este în drept a pretinde, că însă, abstracție făcând de faptul că din această normă de drept nu decurge numai decât că partea, cerând rezilierea, ar fi ținută a se pronunța în cauză, înainte de a fi invitată de partea adversă de a restabili și ea la rândul ei starea anterioară contractului, în speță această chestiune a oferirii prealabile a prețului de vânzare nici nu se poate pune, întrucât precum rezultă din acțiunea reclamantului, acesta nici nu a cerut a i se restitui

și imobilul, ci numai a se declara de nul contractul de vânzare-cumpărare din 21 Februarie 1934, fără a cere vre-o altă obligare a părților decât aceea a suportării cheltuelilor de proces.

Pentru toate aceste considerente Curtea, a găsit că motivele de recurs mai sus menționate ale recurentului sunt întemeiate și că, afacerea de față fiind de natură a primi o nouă verificare de fapte în vederea principiilor expuse în cele ce preced și o nouă judecată, e cazul a se trimite instanței de apel spre a proceda la o nouă judecare, conformându-se dispozițiilor prevăzute de art. 54 al legii pentru Curtea de Casație.

(C. de Apel Timișoara S. III-a. No. 2380/936 din 25 Noemvrie 1936. Președinția D-lui Dr. Alexandru Marja, primpreședinte, redactor D-l Ioan Moțoc, consilier.)

162. CONTRACT DE DONAȚIUNE. Rezilierea pe motiv de ingratitudine. Condiții esențiale pentru stabilirea ingratitudinii.

IN FAPT: Din starea de fapt stabilită de prima instanță rezultă că certurile au fost provocate prin atitudinea injustă a reclamantului V. M., care din fire „potcaș“ cum se exprimă unii martori, — a desconsiderat condițiunile cuprinse în contractul de donațiune a cărui desființare se cere — întrucât fără consimțământul pârâtului a adus în casa în care locuiau împreună, pe o concubină a sa, pe de altă parte, cu scopul de a se ajunge la revocarea donațiunii a îndemnat pe bătrânul S. M., principalul donator, să-și arate nemulțumirea, față de purtarea pârâtului și în cele din urmă pe motiv că pârâtul nu-l îngrijește cu cele necesare și că are o purtare necuviincioasă, să părăsească casa, plecând la o fiică a sa, unde a rămas până la moarte; mai departe rezultă, că pârâtul tot timpul cât bătrânul S. M. a stat la dânsul, l-a îngrijit cu toate cele necesare și la moarte s'a oferit să-i facă înmormântarea, dar fiica decedatului — mătușa pârâtului — l-a refuzat; în fine mai rezultă din probele administrate, că pârâtul a întrebuințat expresiunile insultătoare ca: „porc bătrân, măgarule, prostule, etc.“, fiind provocat de atitudinea bătrânului care pe nedrept s'a plâns în fața streinilor că pârâtul nu-l îngrijește.

IN DREPT: În conformitate cu jurisprudența constantă în materie, ingratitudinea numai atunci se poate stabili în sarcina donatarului, când acesta în mod grav și cu intențiune dolosivă violează persoana sau averea donatarului, fiind esențial că la aprecierea faptelor să se ia în considerare și gradul de cultură și starea socială și eventual alte împrejurări obiective, sau cele personale

ale părților, care ar influența asupra gravității faptelor pretinse de a fi acte de ingraturitudine, ori examinând starea de fapt în lumina acestor principii și constatând fiind că pârâtul n'a dat motiv bătrânului să părăsească casa și că cuvintele pretinse insultătoare pârâtul le-a întrebunțat ca replică la atitudinea nedreaptă a bătrânului, în stare sufletească iritată și într'un caz izolat, precum ținând seama și de starea de cultură și socială a părților, cari sunt țărani simpli, Curtea a trebuit să adopte în totul punctul de vedere juridic al primei instanțe, găsind că pârâtul nu s'a făcut vinovat de ingraturitudine și ca atare nu poate avea loc revocarea donațiunei.

Considerând că, în urma celor mai sus expuse apelul reclamantului se prezintă ca neîntemeiat și deci că a fi respins pe lângă confirmarea în totul a sentinței primei instanțe,

(C. de Apel Timișoara S. I-a. No. 5320/1935 din 28 Octombrie 1936. Președinția D-lui Emil Dumitrescu, președinte, redactor D-l I. Popiștiu, consilier.)

163. COMPENSAREA creanței "chiar incerte, nelichide și neexigibilă, dar pendentă stabilirea acestor condițiuni de constatare judecătorească, are loc, și pe baza acestei constatări se poate cere radierea unei ipoteci.

IN FAPT: Din sentința recurată se constată că obiectul procesului a fost a fi obligat pârâtul să-i dea reclamantului act apt de radiere a ipoteci intabulate pe imobilul său, pentru suma de 15.000 Lei, sau să fie autorizat reclamantul pe baza sentinței a cere radierea, întru cât datoria a fost achitată prin folosul realizat de pârât prin deținerea a 6 jug. pământ al reclamantului timp de 14 ani.

Că apărarea pârâtului a fost că acel pământ a fost cumpărat de el în anul 1919, de la mama reclamantului, dar trecerea proprietății pe numele său în cartea funduară nu s'a făcut, de oarece mama reclamantului i-a refuzat actul dar din folosul realizat din acel pământ a plătit datoriile pământului la bănci, prezentând ca dovadă mai multe chitanțe.

Că atât prima instanță, cât și Tribunalul care a avut să rezolve apelul reclamantului, au respins acțiunea, din motivul că radierea unei ipoteci nu se poate cere fără a se dovedi că creanța intabulată s'a stins prin achitare, sau în alt mod, iar pentru stingerea unei pretențiuni nu se poate invoca compensarea de cât cu o creanță certă, lichidă și exigibilă, ceeace în speță nu există, pre-

tențiunea reclamantului față de pârât urmând a fi stabilită numai în cursul procesului.

IN DREPT: Având în vedere că obiectul procesului, cum s'a arătat mai sus, fiind tocmai stabilirea creanței pretinse de reclamant, față de pârât, radierea ipoteci ce grevează imobilul reclamantului fiind cerută ca o consecință a constatării acelei creanțe, în care scop a și fost admisă și efectuată probațiunea, greșit instanța de fond a aplicat norma de drept referitoare la compensarea creanțelor, în sensul că în speță compensarea creanței pretinse de reclamant față de pârât nu s'ar putea face, de oarece n'ar fi certă, lichidă și exigibilă, deși tocmai acesta a fost obiectul procesului și probațiunea efectuată, de a se stabili că acea creanță există, e certă și exigibilă.

Așa fiind, motivul de casare invocat a fost găsit fondat și în consecință sentința Tribunalului a trebuit să fie casată fără a se mai examina și celelalte motive de casare și fiind necesară stabilirea stării de fapt, prin examinarea și aprecierea probelor referitoare la chestiunea dacă creanța pretinsă de reclamant, față de pârât, există și exigibilă, pentru ca pe baza ei reclamantul să poată pretinde radierea ipoteci ce grevează imobilul său, conform art. 52 legea Curții de Casație, cauza a trebuit să fie restituită aceleiași instanțe de fond, pentru o nouă judecare.

(C. de Apel Timișoara S. I-a. No. 4776/931 din 24 Noembrie 1936. Președinția D-lui Emil Dumitrescu, președinte.)

164. LEGEA XVIII/1874. Proprietarul liniei ferate scapă de răspunderea daunelor cauzate prin accident numai dacă face dovada că accidentul să datorește forței majore, faptului neînlturabil a unui terțiu sau vinei proprii a victimei.

Faptul că victima sa urcat în tren în contra interdicțiunii nu exonerează proprietarul liniei ferate de răspunderea daunelor.

IN FAPT: Reclamantul s'a suit din mersul trenului în trenul industrial al pârâtei destinat exclusiv transporturilor de materiale precum și al lucrătorilor întreprinderii pârâte, și în contra interdicției afișată pe tot parcursul liniei și chiar contra interdicției personalului trenului, iar la câteva minute după suirea în tren a reclamantului, trenul deraiază provocând acestuia leziunile pentru care cere să fie desdaunat.

Din această stare de fapt instanța de apel referindu-se la disp. art. 1 din legea XVIII: 1874 conchide că în cauză, indiferent de faptul că de-

raierea s'ar datora culpei pârâtei, leziunile reclamantului nu pot fi imputate de cât vinei sale proprii deoarece s'a suit în tren fără permisiune și împotriva interdicției formale a personalului trenului, împrejurări cari după părerea instanței de apel, degajează răspunderea pârâtei.

IN DREPT: Având în vedere, că instanța de apel consideră, ca indiferent pentru soluționarea litigiului faptul că deraierea s'ar datora culpei pârâtei, fiind de părere că leziunile reclamantului s'ar datori numai vinei sale de a se sui în tren împotriva interdicției. Aceasta concluziune însă a instanței de apel este greșită atât în fapt cât și în drept. În adevăr este incontestabil că leziunile reclamantului s'au produs cu ocazia și din cauza deraierii trenului, proprietatea pârâtei, cu care călătorea reclamantul. Conform disp. art. 1 legea XVIII: 1881, pârâta în calitatea ei de proprietară și exploatoare a liniei ferate este răspunzătoare pe temeiul aceluia simplu și singur fapt și nu scapă de această responsabilitate de cât când ar dovedi că faptul deraierii ar fi fost cauzat sau provocat prin forța majoră, faptul neînlăturabil al unui terțiu sau vinei proprii a victimei reclamante. Faptul acestuia de a se fi suit în tren împotriva interdicțiunii, chiar dacă s'ar considera deplin dovedit, nu are în cauză importanță decisivă și nu poate înlătura responsabilitatea totală a pârâtei, pentru că nu era nici o legătură de cauzalitate cu deraierea trenului singurul fapt care a cauzat leziunile reclamantului.

În orice caz faptul acela al reclamantului, așa de îndepărtat ca efecte, ar putea constitui din partea sa o ușoară culpă care să autorizeze o împărțire a culpei și a daunelor, dar nici de cum să justifice o înlăturare completă a responsabilității pârâtei.

Având în vedere, că astfel fiind, instanța de apel procedând și hotărând după cum a făcut-o, a săvârșit o eroare grosieră în fapt în stabilirea stărei de fapt, iar în drept a interpretat greșit și aplicat în acelaș fel disp. legii XVIII: 1874.

Pentru cari motive, s'a admis recursul, iar sentința Trib. s'a casat cu trimitere.

(C. de Apel Timișoara S. II-a. No. 3622/936 din 4 Februarie 1937. Președinția D-lui I. Nic. Perieșeanu, președinte.)

165. LEGEA EXECUȚIONALĂ. Poprirea unei creanțe a urmăritorului de către creditorul său, nu împiedecă pe urmăritor a cere ordonarea execuției față de debitorul său propriu, care scapă de execuție numai prin consemnarea sumei propriite.

IN FAPT: Impotriva încheierii tribunalului, prin care s'a admis cererea de execuție silită în favoarea urmăritorilor C. și S. N. în contra urmăritei „massa falimentară a Băncii grănicerești S. A.” din C., a înaintat recurs în termen Dr. N. J. ca curator al masei falimentare urmărite.

În sprijinul recursului, curatorul a susținut, că greșit Tribunalul a ordonat execuția silită urmăritei neavând dreptul să ceară execuție, deoarece anterior cererii de execuție, pretenția urmăritorilor a fost poprită de Banca Națională ca creditoare a urmăritorilor și că Judecătoria în baza actului de poprire trimis prin corpul de portăre, i-a comunicat proprierea înființată întocmindu-i plata sumei cuvenită urmăritorilor și stabilită prin sentința Tribunalului.

Că în urma înființării proprierei devenită definitivă, Banca Națională câștigând asupra pretenției urmăritorilor un drept de proprietate, aceștia, au încetat astfel de a mai fi ei proprietari pretențiunei contra urmăritei, și ca atare, el curatorul, nu mai putea dispune de ea.

Că — el curatorul — n'a consemnat suma pentru evitarea execuției, din cauză că între timp Banca Națională și-a asigurat pretenția față de urmăritori, inacionându-i direct pe baza unei cambii, pe care figurează și Prima Bancă grănicerească ca girantă.

IN DREPT: Este necontestat, că urmăritorii obținuseră contra urmăritei o sentință executabilă pe baza căreia legea execuțională le dă dreptul la executarea ei.

Urmărirea pentru evitarea execuției, nu avea decât să consemneze suma la dispoziția urmăritorilor, ceea ce nu a făcut.

Nefăcând aceasta, urmăritorii au procedat la executare, fiindcă nimic nu se opunea la execuția pretenției stabilite prin sentința Tribunalului, care fiind o sentință executabilă, urmăritorii aveau tot dreptul să ceară execuția contra urmăritei, așa că ordonarea execuției de Tribunal, s'a făcut cu respectarea tuturor formalităților și dispozițiilor legii execuționale.

Că, chiar dacă Banca Națională, ca creditoare a urmăritorilor, a poprit pretenția acestora, totuși pentru asigurarea pretenției lor, erau în drept să ceară execuția și urmărita pentru evitarea execuției, trebuia să consemneze suma, altă consecință ne putând fi, decât ca cu suma obținută de la urmărită, să achite datoria lor față de Banca Națională.

De altfel, urmărita n'a putut fi lezată cu nimic prin execuția ordonată legal de Tribunal, căci îi era indiferent față de cine se elibera: ori

plătea următorilor, ori plătea Băncii Naționale.

Că astfel fiind, recursul fiind nefondat, cată a fi respins ca atare.

(C. de Apel Timișoara S. III-a No. 4680/936 din 28 Noembrie 1936. Președinția D-lui Gh. Pavelescu președinte, redactor D-l D. Safirescu, consilier.)

166. CAZ FORTUIT, FORȚĂ MAJORĂ.
C. F. R. poartă răspunderea civilă a daunelor din inundații, produse de împedecarea scurgerii apelor din ploi torențiale din cauza infundării canalului de scurgere din terasamentul C. F. R.

IN FAPT: Pârâtul a făcut apel în termen, în contra sentinței Judecătorei, cerând reformarea ei în întregime și respingerea acțiunii cu cheltuieli de judecată, susținând că greșit judecătoria a admis în parte acțiunea reclamantului prin apreciere, întrucât, fiind un caz fortuit — o ploae torențială — pârâta nu putea fi făcută responsabilă pentru cauzarea daunelor reclamantului, pentru o considerațiune lăaturalnică, anume că nu a destupat un canal, care fusese astupat de moioz și alte corpuri străine, aduse de apele ploilor catastrofale, bazându-se greșit pe disp. art. 1293 C. c. a. când în speță trebuia să se aplice art. 1303—1306 C. c. a., și să se constate că pârâta, nu poate fi făcută responsabilă pentru daune cauzate nu din vina ei.

IN DREPT: Considerând că, față de starea de fapt stabilită și față de motivele invocate de prima instanță, aceasta a pronunțat o hotărâre justă, atunci când a constatat că din culpa pârâtei, imobilul reclamantului a fost inundat, din care cauză a suferit stricăciuni, pe care judecătoria prin apreciere le-a fixat la suma de 8000 lei.

Considerând că după cum arată și prima instanță prin hotărârea sa, în speță, pârâta nu se

poate apăra cu cazul de forță majoră sau caz fortuit, întrucât din depozitiile martorilor audiți — chiar și martorii pârâtei, — rezultă că apa din ploae, care avea o înălțime de aproximativ 2 metri, după desfundarea canalului c. f. r., s'a scurs de pe imobilul reclamantului în decurs de 2 ore și că, dacă în calea scurgerii apelor nu exista terasamentul liniei c. f. r., sau dacă canalul care a fost desfundat ulterior, era în stare de funcționare, nu avea loc inundația, care a persistat până la desfundarea canalului de sub terasament.

Că dar pârâta nedeputând diligența necesară pentru întreținerea canalului în perfectă stare de funcționare numai din culpa sa s'a produs inundația care a provocat daune reclamantului; iar apărarea pârâtei că acel canal a fost infundat chiar de ploaia din 15 Aug. 1934, este neserioasă, deoarece însăși martorii, cari se află în serviciul său, au declarat că n'au avut cunoștință de existența acelui canal, deci este dovedit că acel canal a fost infundat cu mult timp înainte cum spun și alți martori.

Că în ce privește susținerea pârâtei că în speță erau aplicabile disp. art. 1305 și 1306 C. c. a., aceasta este nebazată, deoarece pe lângă motivele expuse mai sus, dacă pârâta a uzat de un drept al său de a construi terasament pentru linia ferată, care era prevăzut cu canale de scurgere, pentru preîntâmpinarea inundațiilor, avea datoria de a întreține în stare de funcționare acele canale. Or, neglijând aceasta obligație, nu se poate apăra cu împrejurarea că paguba nu ar fi fost cauzată din vina sa.

Așa fiind, apelul pârâtei găsindu-se nefondat a urmat să fie respins.

(Tribunalul Sibiu No. Ca. 676/936 din 22 Octombrie 1936. Președinția D-lui M. I. Mihăilescu, președinte.)

II. PROCEDURĂ CIVILĂ

167. PROCEDURA CIVILĂ. Executabilitatea sentinței cu caracter alimentar și de întreținere declarată executorie fără privire la apel, nu se poate suspenda.

Prin acțiunea introdusă la 9 Mai 1934, reclamanta a cerut, ca pârâtii să fie obligați, să-i plătească în mod solidar începând dela 15 Aprilie 1931, drept rentă viageră și pensie alimentară lunară suma de 3.000 Lei ca desdăunare.

Având în vedere, că în urma acestei acțiuni Tribunalul i-a obligat pe pârâți fără privire la

apel să-i plătească reclamantei 800 lei lunar, întreținere viageră, drept desdăunare.

Având în vedere, că suma de 800 lei lunar adjudecată reclamantei îi servește exclusiv pentru întreținerea și alimentația ei zilnică și deci o asemenea creanță se încadrează în disp. art. 415 pct. 3 pr. civ.

Având în vedere și disp. art. 415 pct. 3 pr. civ. ard. care spune, că vor fi declarate executorii provizoriu fără considerare la apel, sentințele, cari condamnă la obligațiuni de întreținere sau

alimentare, în privința pretenției restante pe o jumătate de an înainte de intentarea acțiunii și în privința celei scadente în cursul procesului.

Că dat fiind caracterul alimentar și de întreprindere al creanței, executarea ei nu este susceptibilă de suspendare.

Pentru toate aceste motive, Curtea a trebuit să respingă cererea pârâtei, pentru suspendarea executabilității sentinței Tribunalului.

(C. de Apel Timișoara S. II-a. No. 534/937 din 20 Februarie 1937. Președinția D-lui I. Nic. Periejeanu, președinte.)

III. DREPT COMERCIAL.

168. *LEGEA FALIMENTARĂ XVII/1881. Incapacitatea falitului fiind numai relativă și nu absolută, are dreptul a face acte, cari tind la apărarea nu numai a intereselor sale legitime, dar și ale masei credale, neglijate de curatorul masei.*

IN FAPT: În cauza de execuție silită a creditorului următor Z. L. contra masei falimentare a falitului G. S. reprezentată prin masssa curatorului avocat C. G., falitul G. S. introduce la Judecătoria, ca instanță de carte funduară, o contestație, împreună cu o recurgere, contra publicației de licitație imobiliară emisă de către această judecătorie.

Falitul G. S. mai introduce la instanța funduară o cerere pentru evaluarea prin experți a imobilului ce se scoate în vânzare.

Avocatul C. G. ulterior, în calitate de curator al masei falimentului G. S., introduce la aceeași Judecătoria o cerere de revocare a recursului și contestației introduse de falit precum și de revocare a cererii falitului pentru ordonarea evaluării, întrucât acestea au fost făcute fără contra-semnarea sa, ca masssa curator, iar falitul potrivit art. 1, 2 și 3 din legea falimentară nu are capacitatea de a activa asupra patrimoniului falimentului.

Judecătoria prin încheiere în baza art. 6 din legea falimentară ia act de cererea de revocare făcută de masssa curator.

Falitul introducând apel contra acestei încheieri, tribunalul prin încheierea atacată cu recursul de față, îl respinge ca nefondat.

IN DREPT: Considerând că, dacă în conformitate cu dispozițiunile art. 100 din legea asupra falimentului XVII/1881 (corespunzător art. 717,

cod. com. rom.) dreptul de reprezentare, de administrare și dispunere, în privința averii aparținătoare masei falimentului îl are, în marginile acestei legi, curatorul masei, tot prin acest text se menționează îndatoririle acestuia, de a îngriji pentru asigurarea și încasarea activelor, a reprezentanța falimentul în toate procesele fiind obligat ca în cursul administrației să procedeze cu sârguința bunului tată de familie.

Considerând pe de altă parte că art. 1, 2 și 3 din legea asupra falimentului, se referă la actele de dispoziție referitoare la averea falimentului; că prin nici un text din lege nu este împiedecat falitul că față de inacțiunea masssa curatorului să uzeze de mijloacele pe care legile i-le pune la dispoziție pentru apărarea sau conservarea averii atât a lui cât și a masei credale.

Considerând că, astfel fiind, cum incapacitatea falitului este numai relativă și nu absolută, fiind limitată la acele acte, cari ar putea compromite pozițiunea patrimonială a lui în favoarea a noui creditori și în dauna celor deja existenți la deschiderea falimentului, și cum, în speță, este evident că falitul, atât prin contestație cât și cererea de evaluare, ce a introdus la instanța de fond, în contra urmăririi exercitată de către un creditor privilegiat, făcea acte din acele cari tindeau la apărarea nu numai a intereselor sale legitime dar și ale masei credale, întrucât aveau de scop valorificarea justă a masei falimentare, motivele de casare sunt întemeiate, recursul urmând a se admite și în consecință a se casa încheierea Tribunalului, dispunându-se trimiterea cauzei spre o nouă judecare la aceeași instanță.

(C. de Cas. S. II. Dec. No. 1584 din 19 Octomvrie 1936. Președinția D-lui Th. Radu, consilier.)

IV. DREPT PENAL ȘI PROC. PENALĂ

169. *CODUL PENAL CAROL II. Invocarea legii mai blânde de prima dată în fața instanței de casare. Admisibilitate. Art. 3 c. p. și art. 474 al. II. pct. 8 pr. pen. Carol II.*

IN FAPT: Curtea de Apel a condamnat pe

M. P. la 6 luni reclusiune, pe baza art. 477 și 95 cod. pen. ardelean.

Faptul săvârșit de inculpat constă în aceea că, în calitate de șef de post de jandarmi, în exercitarea atribuțiunilor sale de ofițer de poliție judiciară, pe când cerceta omorul săvârșit asupra

lui T. B., a aplicat mai mult lovituri la tălpi, cu un corp contondent, bănuitului S. I. și martorului G. R., cu scopul de a-i constrânge să facă mărturisiri și declarații, cauzând astfel leziuni celui dintâi și o incapacitate permanentă de lucru celui de al doilea.

În contra deciziei de condamnare M. P. a declarat recurs, care rămas pendent în fața Inaltei Curți de Casație, după 1 Ianuarie 1937, când au intervenit noile coduri Regele Carol II.

În fața instanței de recurs s'au invocat dispozițiile mai blânde ale noilor coduri.

ÎN DREPT: Art. 289 din noul cod penal dispune că funcționarul public, care întrebuințează violențe, torturi sau orice alte mijloace ilegale de constrângere contra unui infractor sau contra unui martor sau expert, în scopul de a smulge mărturisiri sau declarații, comite delictul de cercetări abuzive și se pedepsește cu închisoarea corecțională dela unu la trei ani și interdicția corecțională dela unu la trei ani, dacă nu constituie o infracțiune mai gravă.

În conformitate cu art. 474 partea II-a pct. 8 din noul cod de procedură penală, hotărârea este supusă casărei când până la judecarea recursului a intervenit o lege mai favorabilă inculpatului.

Or, infracțiunea săvârșită de inculpat în luna Februarie 1932 este calificată crimă după codul penal ardelean (art. 477 cod. pen. ard.), și delict după noul cod penal (art. 289 cod. pen. Regele Carol II).

Deci, legea nouă fiind mai puțin aspră, motivul de casare este întemeiat și recursul urmează a fi admis, casându-se deciziunea atacată cu trimitere la aceeași Curte de Apel, pentru a aplica la măsurarea pedepsei, dispozițiunile noului cod penal.

(C. de Cas. S. II-a Dec. No. 399 din 10 Februarie 1937. Președinția D-lui N. Stănilă, consilier.)

170. CODUL PENAL ȘI PROCEDURĂ PENALĂ CAROL II. Aplicarea legii mai blânde. Invocarea în recurs; efectele ei se aplică din oficiu și celorlalți coinculpați.

Având în vedere motivul de casare invocat de Dr. I. L. și de apărătorul său bazat pe art. 474 partea II pct. 8 din noua procedură penală, prin care se susține în esență că noul cod penal prevăzând pentru faptele inculpatului dispozițiuni mai favorabile, deciziunea atacată trebuie casată pentru a se aplica pedeapsa prevăzută de art. 280 din noul cod penal.

Considerând că faptele pentru care inculpatul a fost condamnat sunt calificate crime după codul penal ardelean, în vigoare la data săvârșirii infracțiunii, și după noul cod penal sunt calificate delikte și în consecință, conform art. 3 din codul penal Regele Carol II, care prevede, că dacă înainte de condamnarea infractorului printr-o hotărâre definitivă intervine o lege nouă, se aplică legea ale cărei dispozițiuni sunt mai favorabile infractorului, urmează că motivul de casare este întemeiat în principiu și cătă a fi admis.

Considerând că potrivit art. 443 din noua procedură penală când sunt mai mulți inculpați și când calea de atac exercitată numai de unul din ei a avut de rezultat constatarea că infracțiunea urmează a primi o calificare mai ușoară, instanțele sunt obligate a extinde, din oficiu, efectele căii de atac și asupra celorlalți inculpați și cum în speță ceilalți inculpați au săvârșit deasemeni infracțiuni calificate crime după codul penal ardelean și calificate delikte după noul cod penal, urmează a se casa deciziunea atacată și în favoarea lor pentru aplicarea pedepsei din legea cea mai blândă, adică dispozițiile noului cod penal Carol II.

(C. de Cas. S. II. Decizia penală No. 259 din 24 Februarie 1937. Președinția D-lui N. Stănilă, consilier.)

171. CODUL PENAL CAROL II. Conflict de legi penale în timp. Legea mai blândă. Tălhăria calificată de c. p. ard. de crimă și pedepsită cu reclusiune, iar după noul cod calificată de delict și pedepsită cu inch. cor., se pedepsește cu pedeapsa reclusiunii transformată în închisoare corecțională, și aceasta putând fi redusă cu aplicarea art. 92 c. p. ard. la 6 luni, cu toate că noul cod în art. 157 pct. 2 lit. b., teza I. prevede un minim de 1 an.

Indiferent de genul pedepsei se socotește mai blândă pedeapsa care prin aplicarea circumstanțelor atenuante are o durată mai mică.

Curtea constatând că, — ținând seama de durata pedepsei — aceea prescrisă de cod. pen. ard. e mai ușoară decât aceea prescrisă de noul cod, întrucât conform art. 157 pct. 2 b. al acestui cod, pedeapsa inculpatului nu s'ar putea reduce la mai puțin de un an închisoare corecțională, până ce după codul pen. ard. cu aplicarea art. 92 al aceluiași cod se poate reduce până la 6 luni reclusiune. Or în situațiunea închisorilor actuale neputându-se face executarea tuturor pedepselor după genul lor, cu toate că pedeapsa reclusiunii

e una mai grea și astfel închisoarea corecțională e mai ușoară, totuși a executat azi un an de închisoare corecțională se prezintă ca mai gravă pedeapsă decât 6 luni reclusiune; bine deci Tribunalul i-a aplicat acuzatului codul penal ardelean; cum însă în codul nou nu se mai prevede pedeapsa „reclusiunei“, Curtea a ținut seama de dispozițiunile cuprinse în art. 3 și art. 597 alin. ultim și penultim, urmând ca acuzatul să execute pedeapsa, ce i-s-a aplicat, după normele pedepselor echivalente din noul cod, adică în loc de reclusiune să execute pedeapsa închisoarei corecționale.

Pentru care motive Curtea cu majoritate, respinge apelul Parchetului și confirmă sentința Tribunalului, totuși cu aceea modificare, că schimbă genul pedepsei din reclusiune în închisoare corecțională.

(C. de Apel Timișoara, S. III-a în complet de divergență. Dec. No. 1124/1937 din 5 Aprilie 1937. Președinția D-lui Dr. Alexandru Marja, prim-președinte.)

NOTA: Deciziunea de mai sus, s'a dat cu opinia separată a D-lui Consilier Mihail Tigoianu, al cărei interesant cuprins este următorul:

Subsemnatul Consilier Mihail Tigoianu, difer de opinia majorității și sunt de părere a se admite apelul Ministerului Public și a se aplica inculpatului pedeapsa legală prevăzută de noul cod penal prin art. 531 combinat cu art. 157 din următoarele motive:

Se recunoaște starea de fapt stabilită de Tribunal potrivit căreia inculpatul în seara zilei de 26 Noembrie 1936, aflându-se la un birt din comuna D., unde închiriasse o cameră pentru 2 zile și observând că incasatorul dela autobuz a predat o sumă mai mare de bani reclamantei E. A., a urmărit-o pe aceasta și repezindu-se la dânsa a prins-o de gât, a izbit-o de zid și astfel a reușit prin forță să-i ia poșeta cu banii și apoi a dispărut.

1. Tribunalul când a aplicat inculpatului pedeapsa de 6 luni reclusiune a dat o sentință nulă, fiindcă judecarea faptului făcându-se sub regimul actualului cod penal Carol al II-lea care nu prevede reclusiunea, între pedepse, nu se putea pronunța o astfel de pedeapsă nefiind prevăzută de lege și aceasta constituie o nulitate absolută, care trebuie să conducă la reformarea sentinței.

2. Că deasemenea Tribunalul prin aplicarea art. 3 cod. pen. Carol II-lea a interpretat greșit art. 22 din codul penal Carol II-lea (corespondentul art. 20 din c. p. ard.), când a statuat că în înțelesul legii penale, noțiunea de pedeapsă mai blândă se referă nu la scara scoborâtă a genului pedepsei în ordinea prevăzută în art. 22 c. p. Carol II-lea corespunzător art. 20 din cod. pen. ard., ci la elementul duratei, argumentând că deși 6 luni reclusiune minimul pedepsei prev. de art. 348 al. I. cu aplicarea art. 92 c. p. trans. ca regim de pedeapsă este mai severă decât închisoarea corecțională prev. de art. 531 al. I. cu aplicarea art. 157 c. p. care prevede un minim de 1 an pedeapsă, totuși durata reclusiunei fiind mai scurtă decât durata închisoarei corecționale, conchide Tribunalul că pedeapsa mai blândă ar fi reclusiunea de 6 luni.

Considerând că între dispozițiile codului penal trans. și disp. codului penal Carol al II-lea desigur că acesta din urmă formează legea ale cărei dispozițiuni sunt mai favorabile, fiindcă în noțiunea de „favorabilă“ în sensul legii penale, are a se înțelege numai acele elemente ale învinuirii și calificării care sunt permanente și constitutive și rezultă din lege și nu elementul „duratei“ pedepsei, care-i lasă la facultatea judecătorului, și rezultă din concursul circumstanțelor atenuante, prin a căror aplicare, conform art. 95 cod. pen. Carol al II-lea nu se poate schimba categoria infracțiunii, așa cum a fost definită de lege.

Că în speță — Tribunalul — făcând aplicația art. 348 teza I C. P. trans. și reținând calificarea infracțiunii drept crimă cu drept cuvânt, sub imperiul legii vechi, făcând aplicația art. 92 cod. pen. tr. putea să pronunțe valabil pedeapsa de 6 luni reclusiune care-i minimul pedepsei pentru crime, dar intrucât judecata cazului s'a urmat sub imperiul noului cod penal Carol II-lea, care nu prevede genul de pedeapsă al „reclusiunei“ între pedepsele criminale, suntem de părere că Tribunalul trebuia să pronunțe în locul acesteia, o pedeapsă echivalentă, prevăzută în noul cod penal, care să fie de aceeași natură ca pedeapsa reclusiunii, adică tot o pedeapsă criminală.

Ori, noul cod penal Carol II-lea prin art. 22 a prevăzut între pedepsele proprii pentru crimă, numai munca silnică pe viață, pe timp mărginit și temniță grea de la 3—20 de ani, pedepse care sunt mai aspre ca gen și durată decât reclusiunea.

Considerând, că Tribunalul prin aplicarea disp. codului penal transilv. a menținut faptului calificarea de crimă și a imprimat pedepsei caracterul de pedeapsă criminală, suntem de părere că în sensul art. 3 c. p. Carol II-lea, legea, ale cărei dispozițiuni sunt mai favorabile inculpatului, sunt cele din noul cod penal Carol II-lea de oarece același fapt e calificat delict care e considerat de lege mai ușor de căl crimă, nu numai prin genul și regimul de executare al pedepsei, dar chiar și prin consecințele juridice ce decurg din această ultimă calificare, sub raportul prescripțiunii, cumului, recidivei, pedepselor complementare, etc.

Că deși prin aplicarea art. 157 c. p. Carol al II-lea cu toate circumstanțele atenuante, pedeapsa ce urma să se aplice inculpatului sub raportul duratei, nu se putea scobori sub minimum de 1 an, dar această singură împrejurare nu este de natură să schimbe caracterul noului cod penal Carol al II-lea, ca lege mai blândă, și deci, mai favorabilă inculpatului, în primul rând, fiindcă „durata“ nu este un element fundamental ci rezultă, ca element subsidiar, după calificarea infracțiunii, și e stabilită prin aprecierea și voința judecătorului, care nu se poate substitui ordinului legii, fiindcă în acest caz aplicația ei ar deveni arbitrară, în sensul că s'ar înlătura dispozițiile precise și generale ale codului penal, prin aprecierile fie cărui judecător în parte, ceea ce ar însemna ca aplicarea legii să se facă după criterii de ordin particular și nu general, ceea ce desigur nu a fost în intenția legiuitorului.

Că și în ce privește sistemul de aplicare a diverselor dispozițiuni din cod. pen. trans. în concurs cu disp. noului cod. pen. Carol II-lea, difer. de părerea majorității în sensul că, nu se poate menține calificarea unei infracțiuni drept crimă și să i-se aplice o pedeapsă prevăzută numai pentru delict (decât în cazul când legea ar prevedea în mod expres aceasta).

Ori în speță, menținându-se calificarea faptului de crimă conform art. 348 al. I. cod. pen. trans. și pronunțându-se ca pedeapsă, închisoare corecțională și aceasta, sub durata minimă prev. de art. 521 comb. cu art. 157 al. 2 cod. pen., prin aceasta se distruge simetria legală în între calificare de drept și genul de pedeapsă ce trebuie aplicat, principiu statornicil prin art. 22 cod. pen. Carol II. și de la care nu se poate face nici o derogare, prin aplicarea circumstanțelor ușurătoare, așa cum prevede categoric art. 95 c. p.

Pentru toate aceste motive sunt de părere să se admită apelul parchetului, să se aplice disp. art. 521 al. 1 și art. 157 c. p. Carol II, ca lege cu dispoziții mai favorabile inculpatului, și acesta să fie pedepsit cu un an închisoare corecțională și interdicțiune pe timp de 3 ani.

M. TIGOIANU

Consilier al Curții de Apel Timișoara.

172. CODUL PENAL CAROL II. Lege mai blândă este a-se considera legea ale cărei dispozițiuni în complexul lor sunt mai favorabile inculpatului. Caracterul mai blând a pedepsei din art. 49 al. I. teza I. c. p. ard. față de pedeapsa art. 524 c. p. Carol II.

Având în vedere că, art. 49 al. I. poz. I-a nov. pen., pe baza căruia a fost condamnat inculpatul apelant, prevede pedeapsa reclusiunii până la 5 ani și art. 341 c. p. ard., prevede și pedeapsa accesorie, excluderea dela funcțiuni și suspendarea exercițiului drepturilor politice, iar art. 524 cod. pen. Carol al II-lea, prevede închisoarea corecțională dela 3 luni la 2 ani, amendă dela 5.000 lei 10.000 lei și interdicție corecțională dela 1 la 2 ani.

Considerând că, deși după pedeapsă prevăzută de aceste texte, apare că cea prevăzută de codul pen. Carol al II-lea ar fi mai blândă, totuși de oarece potrivit disp. art. 3 al. I. din acest cod, urmează să se aplice legea ale cărei dispozițiuni sunt mai favorabile infractorului, Curtea examinând dispozițiunile ambelor coduri în complexul lor și ținând seamă și de posibilitățile de reducere a pedepsei prevăzute de ambele coduri, a constatat că disp. cod. pen. ard., sunt mai favorabile inculpatului, pentru că potrivit acestor dispozițiuni, aplicate prin sentința atacată, i se putea micșora pedeapsa până la o zi închisoare corecțională și astfel Tribunalul a putut să-i aplice 15 zile închisoare corecțională, pe când cu aplicarea disp. art. 524 din noul cod penal și a disp. art. 157 p. 2 lit. a din acelaș cod, nu s'ar putea aplica inculpatului o pedeapsă mai mică de o lună închisoare corecțională, 2.000 lei amendă și interdicția corecțională. — Că astfel fiind, Curtea urmează să

menție aplicarea disp. cod. pen. ard., făcută prin sentința Tribunalului.

(C. de Apel Timișoara S. III-a. No. 4454/936 din 2 Martie 1937. Președinția D-lui Gh. Pavelescu, președinte.)

173. CODUL PENAL CAROL II. Se socotește ca pedeapsă mai blândă, pedeapsa, a cărei minim este mai scăzut prin aplicarea circumstanțelor atenuante.

Faptul stabilit în sarcina inculpatului se încadrează în dispozițiunile art. 358 al. I și II Cod. pen. trans., și este pedepsit și prin disp. art. 537 cod penal Carol al II-lea, calificându-se delict de abuz de încredere.

Având în vedere însă că, pedeapsa prevăzută de dispozițiunile noului cod penal este mai gravă de cât cea prevăzută de cod pen. trans., pentru că cu aplicarea disp. art. 157 p. 2 lit. a. c. p. Carol II-lea, nu s'ar putea da inculpatului o pedeapsă mai mică de una lună închisoare corecțională și 2000 lei amendă pe când cu aplicarea dispozițiilor din codul penal trans. s'ar fi putut da inculpatului închisoare corecțională până la 1 una zi, fără amendă.

Că astfel fiind, Curtea în baza disp. art. 3 din noul cod penal, a menținut aplicarea textelor din codul penal trans., care s'a făcut prin sentința Tribunalului.

(C. de Apel Timișoara S. III-a. No. 4013/936 din 23 Februarie 1937. Președinția D-lui Gh. Pavelescu, președinte.)

174. CODUL PENAL CAROL II. DELICTUL DE ABUZ DE ÎNCREDERE PREV. DE ART. 537. Urmărire numai la plângerea prealabilă a părții vătămate. Retragera plângerii prealabile în instanță. Anularea urmăririi. Art. 2 și 4 al. III. pr. pen. Carol II.

(Tribunalul Timiș-Torontal, S. I-a. Sentința penală No. 437/1937 din 17 Februarie 1937.)

NOTĂ: Soluțiunea sentinței pe care o adnotăm, publicată în Revista noastră juridică No. 3—4/1937 la pag. 123, speja 93, credem că este greșită din înfrunt punct de vedere.

Tribunalul constatând că fapta imputată inculpatului, comisă în anul 1936 și încadrată ca sustracțiune în textul art. 355 c. p. ard., intră în prevederile art. 537 c. p. Carol II. ca delict de abuz de încredere, (ca lege mai blândă conform art. 3 c. p. Carol II), în urma declarației recl. făcută în ședința din 17 Februarie 1937 că înțelege să-și retragă plângerea prealabilă îndreptată contra inculpatului, a anulat urmărirea pe-

nală în baza art. 4 al. III. pr. pen. Carol II, combinat cu art. 2 pr. pen. și art. 537 al. 3 c. p. Carol II.

I. Tribunalul pentru a motiva că retragerea plângerii prealabile are drept efect, anularea urmăririi, stabilește ca normă generală, că pentru infracțiunile a căror incriminare este condiționată de lege de producerea plângerii prealabile, din moment ce retragerea plângerii prealabile a avut loc, acțiunea penală trebuie a fi stinsă, aceasta nemai putând a continua din oficiu.

Ori norma generală ce se degajează din textele cod. pen. cât și pr. pen. Carol II. este tocmai contrară, în sensul că, la infracțiunile, a căror incriminare este condiționată de lege de introducerea plângerii penale, acțiunea penală nu se poate pune în mișcare până nu s'a produs această plângere, dar odată ce s'a produs, și acțiunea penală s'a pus în mișcare, partea vătămată numai are nici o ingerință asupra ei, cu excepția cazurilor când tot legea prevede că retragerea are de efect stingerea acțiunii penale.

În adevăr, ca consecință a principiului înscris în al. 1 a art. 161 c. p., care prevede că în cazul „când legea condiționează incriminarea unei infracțiuni de plângerea prealabilă a părții vătămate, cercetarea și urmărirea nu pot avea loc fără această plângere”, codul de pr. pen. în art. 2 a trebuit față de norma generală, că acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu de Ministerul Public, să creeze ca excepție cazul „când nu este necesară o plângere sau autorizare prealabilă”, iar art. 188 pr. pen. ca sancțiune a neproducerii a prevăzut că: „nu se pot ordona și începe cercetări cu privire la infracțiuni, când după lege este necesară o plângere prealabilă, decât pe baza unei asemenea plângeri”, iar în art. 4 al. III. pr. pen. s'a prevăzut anularea urmăririi pentru infracțiunile condiționate de plângerea prealabilă, pentru cari acțiunea penală s'a pus în mișcare fără să fi fost produsă plângerea prealabilă. Pentru cari infracțiuni este necesar pentru incriminare și punerea în mișcare a acțiunii penale producerea plângerii prealabile, atât art. 161 al. 1 c. p. cât și art. 188 pr. pen. trimit la „lege”, care este partea specială a codului penal, și unde se prevede pentru fiecare infracțiune în parte, când este condiționată incriminarea ei de producerea plângerii prealabile.

Trebuie menționat că pr. penală prevede în mod expres în art. 187 cine poată să facă și ce condițiuni trebuie să îndeplinească plângerea prealabilă, care nu se acoperă prin simplul fapt al constituirii de parte civilă prev. de art. 73 pr. pen.; pentru că ca consecință a principiului înscris în art. 1 pr. pen. că fiecare infracțiune dă naștere la o acțiune penală și poate da loc totdeauna la o acțiune civilă, acțiunea penală fie că se pune în mișcare din oficiu, fie numai în urma plângerii prealabile conform art. 2 al. 1 pr. pen. are de obiect aplicarea pedepselor și a măsurilor de siguranță, pe când acțiunea civilă conform art. 6 pr. pen. are de obiect repararea daunelor materiale sau morale cauzate prin infracțiune, — iar art. 3 al. 1 pr. pen. prevede în acest sens că renunțarea la exercițiul acțiunii civile, nu are nici o influență asupra acțiunii penale, afară de cazul când legea dispune altfel.

Conform principiului înscris în art. 2 al. 2 pr. pen. acțiunea penală se exercită de Ministerul Public și pentru acțiunile penale puse în mișcare în urma plângerii prealabile, partea vătămată neavând drept la exercițiul ei, ci numai ca excepție conform al. ult. a art. 2 poate fi exercitată și susținută acțiunea penală

și de partea vătămată, în cazurile și condițiile prevăzute de art. 227—232 pr. pen.

Legiuitorul codului penal a înțeles să lase la libera apreciere a părții vătămate dacă înțelege sau nu să incrimineze și să pună în mișcare acțiunea penală pentru infracțiunile pentru cari legea cere ca condițiune a incriminării și a punerii în mișcare a acțiunii penale producerea plângerii prealabile, însă această libertate de dispunere a părții vătămate, legiuitorul a îngrădit-o într'un termen preclusiv de 3 luni, conform art. 161 al. 2 pr. pen., socotit din ziua în care cel vătămat a luat cunoștință de săvârșirea infracțiunii și a știut cine este făptuitorul.

Efectul retragerii, revocării plângerii prealabile asupra acțiunii penale pusă deja în mișcare îl soluționează art. 174 c. p. în redacțiunea: „Împăcarea stinge incriminarea numai în delictele și contravențiunile pentru care legea permite în mod expres aceasta”. Din care text rezultă în mod evident că împăcarea numai atunci are de efect stingerea incriminării dacă legea permite în mod expres aceasta, iar dacă nu permite aceasta, împăcarea părților nu are nici o influență asupra acțiunii penale, aceasta continuând a fi exercitată mai departe din oficiu de Ministerul Public. În noțiunea „împăcării” nu intră numai revocarea, renunțarea, retragerea plângerii prealabile, ci și alte cazuri prevăzute de lege care au de efect stingerea incriminării, iar art. 3 al. 2 pr. pen. a ținut să precizeze că simpla renunțare la pretențiunile civile sau neprezentarea reclamantului nu implică împăcarea.

Din corobarea acestor texte se desprinde ca regulă generală, că acțiunea penală odată pusă în mișcare în urma cererii prealabile, aceasta nu se poate sfîrși decât numai în cazurile în cari legea prevede expres pentru infracțiunea respectivă, că împăcarea are de efect stingerea incriminării.

II. Pentru incriminarea și punerea în mișcare a acțiunii penale pentru delictul de abuz de încredere, din art. 537 c. p. Carol II., al. II. prevede ca condițiune producerea plângerei prealabile a părții vătămate, iar al. III. prevede că acțiunea penală se stinge în cazul: 1) când lucrurile sustrase sau sumele risipite vor fi restituite sau depuse, ori 2) prejudiciul va fi integral reparat până la pronunțarea hotărârii definitive. Ca atare pentru acest delict nu ajunge, pentru stingerea acțiunii penale, ca partea vătămată să declare pur și simplu că retrage plângerea prealabilă, ci trebuie să facă o declarație expresă fie că lucrurile sau sumele au fost restituite sau depuse, fie că prejudiciul i-a fost integral reparat. Această interpretare rezultă și din coroborarea cu textul al. 2 a art. 3 pr. p., în sensul căruia renunțarea la pretențiunile civile sau neprezentarea recl. neimplicând împăcarea cu efectul prev. de art. 174 c. p., degeaba declară recl. în instanță că renunță la pretențiunile civile, sau nu se prezintă în instanță, aceasta nu are nici un efect asupra acțiunii penale și invers, deși recl. nu se prezintă în instanță și nici nu a retras plângerea prealabilă, inculpatul făcând dovada că a restituit sau depus lucrurile sau sumele, ori că a reparat prejudiciul integral, aceasta are de efect stingerea acțiunii penale, indiferent de declarația părții vătămate. Această intenție a legiuitorului rezultă și din împrejurarea, că lucrurile sau sumele ce le deținea inculpatul erau în posesia lui în baza unui titlu legal, însă fără titlu și drept refuză a le restitui, ori prin restituirea lucrurilor sau repararea prejudiciului s'a înlăturat delictuositatea faptului său.

Ca consecință credem, că greșit Tribunalul a anunțat ca principiu, că simpla declarație de retragere a plângerii prealabile are de efect stingerea acțiunii penale, indiferent că inculpatul a restituit sau nu lucrurile sau sumele reținute pe nedrept, ori a reparat sau nu integral prejudiciul, când din redacțiunea art. 537 al. 3 c. p., tocmai contrariul se desprinde, că numai atunci se stinge acțiunea penală dacă s'a făcut dovada, fie prin recunoașterea părți vătămate sau alte dovezi, că lucrurile și sumele reținute pe nedrept au fost restituite, sau depuse, ori prejudiciul a fost reparat integral, în alt mod. Legiuitorul a mers așa de departe în această direcție că a statuat stingerea acțiunii penale, și în cazul că între timp s'ar fi dat o hotărâre condamnatoare, însă nedefinitivă.

III. Credem că greșit Tribunalul și-a baza pe art. 4 al. III. pr. pen. anularea urmăririi motivat pe declarația de retragere a plângerii prealabile a recl.

În speță infracțiunea s'a comis în anul 1936, calificată de infracțiunea prev. de art. 355 c. p. ard., pentru a cărei incriminare și punere în mișcare a acțiunii penale nu se cerea ca condițiune producerea plângerii prealabile, fiind urmăribilă din oficiu în afară de cazurile prev. de art. 342, 343 c. p. ard., la care face trimitere art. 358 al. ult. c. p. ard. Corespondentul acestei infracțiuni în noul cod penal Carol II, sub regimul căreia s'a judecat, este delictul de abuz de încredere prev. de art. 537 c. p., în textul căruia se încadrează fapta imputată inculpatului în baza art. 3 c. p. ca fiind mai blândă. Față de c. p. ard., art. 537 a condiționat incriminarea și punerea în mișcare a acțiunii penale de producerea plângerii prealabile. Or c. p. Carol II, pentru infracțiunile pentru cari în vechiul cod abrogat a prevăzut că incriminarea și punerea în mișcare a acțiunii penale se face din oficiu, iar noul cod a condiționat incriminarea și punerea în mișcare a acțiunii penale de producerea plângerii prealabile a prevăzut în art. 601 o dispoziție transitorie, acordând părții vătămate un termen preclusiv de 3 luni, socotit dela punerea în vigoare a codului penal pentru introducerea plângerii prealabile, iar ca consecință a neintroducerii a prevăzut în al. 3 închiderea cauzelor, iar hotărârile pronunțate însă nedefinitive le consideră ca fără valoare. Dispoziția art. 601 este consecința logică a dispozițiilor art. 161 și 174 c. p. combinat cu art. 3 c. p.

În speță recl. la desbaterea din 17 Februarie 1937, nu numai că nu a declarat că nu înțelege să introducă plângerea prealabilă, dar a declarat că înțelege să și o retragă.

Că consecință Tribunalul, trebuia să constate că nu s'a produs plângerea prealabilă prevăzută de art. 537 al. II. c. p., și cerută de art. 601 c. p., și ca consecință constatănd lipsa plângerii prealabile ca condițiune a incriminării, trebuia să închidă dosarul și să anuleze urmărirea în baza art. 4 al. III. pr. pen.

Ori Trib. greșit anulează urmărirea pe baza art. 4 al. III. pr. pen. bazând anularea pe declarația de retragere a plângerii prealabile a recl., pentru că în speță sub regimul, c. p. ard. nefiind cerută plângerea prealabilă, cu excepția cazurilor prev. de art. 342 și 343 c. p. ard., care face trimitere art. 358 al. ult. c. p. ard., iar sub regimul noului cod recl. nu a depus o plângere prealabilă conform art. 187 pr. pen., deci neexistând plângere prealabilă recl. nu avea ce să retragă și deci în lipsa plângerii prealabile și nu a retragerii ei, trebuia să anuleze urmărirea.

Aplicațiunea art. 4 al. III. pr. pen. pentru anularea urmăririi penale, are loc numai în cazurile când s'a pus în mișcare o acțiune penală în lipsă de plângere prealabilă, iar pentru cazul că acțiunea penală s'a pus în mișcare în urma plângerii prealabile cum sa cerut în cazul de față în urma raportului de serviciu conform art. 343 c.p. ard. la care trimite art. 358 al. ult. c. p. ard. și aceasta plângere a fost retrasă în cursul procedurii penale, și retragerea are de efect după lege stingerea acțiunii penale, în acest caz nu se mai anulează urmărirea, în baza art. 4 al. III. pr. pen., ci instanța trebuie să pronunțe încetarea urmăririi în baza art. 4 al. II. pr. pen., acțiunea penală fiind stinsă din o cauză legală. Această interpretare o justifică și art. 5 pr. pen., care prevede în al. ult. că hotărârea anulării urmăririi în baza art. 4 al. III. nu are efect absolut, partea vătămată având drept a pune din nou în mișcare acțiunea penală, dacă acțiunea penală nu este stinsă prin prescripție, etc., pe când al. 1. a art. 5 pr. pen. prevede că hotărârea de încetarea urmăririi bazează pe art. 4 al. II. pr. pen. are efect absolut, inculpatul nemai putând fi urmărit pentru același fapt, nici chiar sub o calificare diferită, cu excepția cazurilor de revizuire.

IV. Pentru lămurirea deplină a chestiunii ce am tratat ținem să specificăm infracțiunile din partea specială a codului penal, acărora incriminare este condiționată, fie de plângere prealabilă, fie de alte condițiuni, arătând și efectul retragerii plângerii prealabile sau împăcării asupra acțiunii penale.

A. Infracțiunile, pentru incriminarea cărora se cere ca condiție autorizarea prealabilă, sau alte condițiuni, și cari condițiuni odată împlinite, acțiunea penală pusă în mișcare nu se mai poate stinge nici prin retragerea autorizației prealabile, nici prin împăcarea părților.

a) Se cere autorizarea prealabilă a Min. de Justiție ca condiție a incriminării la următoarele infracțiuni:

1. Delictul de ofensă a regalității, prev. de art. 205 c. p. combinat cu al. ult. a art. 206 c. p.
2. Delictul de ofensă a autorității regale, prev. de al. 1 și 2 art. 206 c. p., comb. cu al. ult. a art. 206 c. p.
3. Delictul de zdruncinare a creditului, prev. de art. 417 c. p.

b) Se recere pe lângă autorizarea prealabilă a Min. de Justiție și existența reciprocității și exprimarea dorinței guvernului străin.

1. Delictul de ofensă în contra persoanei șefului unui stat străin prev. de art. 220 c. p. comb. cu art. 223 c. p.

2. Delictul de distrugere a drapelului sau emblemei unui stat prev. de art. 222 c. p. comb. cu art. 223 c. p.

c) Se recere pe lângă autorizarea prealabilă a Min. de Justiție și existența reciprocității:

1. Delictul contra bunelor relațiuni internaționale, prev. de art. 225 p. 1 c. p. combinat cu al. 2 p. 1 a art. 225 c. p. și art. 226 c. p.

d) Se recere ca condiție existența reciprocității.

1. Delictul contra siguranței statului străin, prev. de art. 224 c. p. comb. cu art. 226 c. p.

e) Se recere exprimarea dorinței agentului diplomatic străin pentru urmărirea:

1. Delictelor de injurie (art. 512, 513 c. p.), de calomnie (507—509 c. p.) și de defăimare (art. 510 c. p.) maximum pedepsei cărora în acest caz, se mărește cu o pătrime, art. 221 c. p.

B. Infracțiunile, pentru incriminarea cărora se cere ca condiție plângerea prealabilă a părții vătămate,

care condiție odată îndeplinită, și acțiunea penală pusă în mișcare nu se mai poate stinge nici prin împăcarea părților și nici prin retragerea sau revocarea plângerei prealabile.

1. Delictul de fraudă electorală, art. 235 c. p.
2. Delictul de denunțare calomnioasă, art. 269 c. p. comb. cu art. 270 c. p.
3. Delictul de contagiune venerică, art. 376 c. p.
4. Delictul de contagiune venerică, prin căsătorie, art. 377 c. p.
5. Delictul de viol art. 419 c. p. comb. cu art. 441 al. 1 c. p.
6. Delictul de violență contra pudorii, art. 420 c. p. comb. cu art. 441 al. 1 c. p.
7. Delictul de atentat la pudor fără violență, art. 421 comb. cu art. 441 al. 1 c. p.
8. Delictul de viol între rude, art. 422 comb. cu art. 441 al. 1 c. p.
9. Delictul de corupție sexuală, art. 433 comb. cu art. 441 al. 1 c. p.
10. Delictul de proxenetism, art. 436 comb. cu art. 441 al. 1 c. p.
11. Delictul de atentat fraudulos la pudor, art. 423 comb. cu art. 441 al. 2 c. p.
12. Delictul de seducțiune, art. 424 comb. cu art. 441 al. 2 c. p.

Pentru delictul de sub 5—12, s'a prevăzut în mod special în art. 441 al. 3, că retragerea plângerii nu împiedică cursul acțiunii penale.

13. Delictul de incest art. 447 c. p.
14. Delictul de răpire de femei, art. 458 comb. cu art. 460 c. p.
15. Delictul de răpire a copilului propriu, art. 459 comb. cu art. 460 c. p.
16. Delictul de amenințare art. 494 c. p.
17. Delictul de violare de domiciliu art. 496 comb. cu art. 500 c. p.
18. Delictul de violare de domiciliu art. 497 comb. cu art. 500 c. p.
19. Delictul de violare de domiciliu art. 498 comb. cu art. 500 c. p.
20. Delictul de violare de domiciliu, art. 499 comb. cu art. 500 c. p.
21. Delictul de gestiune frauduloasă, art. 539 comb. cu art. 541 c. p.
22. Delictul de gestiune frauduloasă, art. 540 comb. cu art. 541 c. p.
23. Delictul de însușire a lucrului pierdut, comis între rude, art. 543 al. ult. c. p.
24. Delictul de frustrare a creditorilor, art. 548 c. p.
25. Delictul de strămutare de hotare, art. 556 comb. cu art. 563 c. p.
26. Delictul de desființare a semnelor de hotare, art. 557 comb. cu art. 563 c. p.
27. Delictul de turburare de posesie, art. 558 comb. cu art. 563 c. p.
28. Delictul de degradare a lucrului altuia, art. 559 comb. cu art. 563 c. p.

C. Infracțiunile pentru incriminarea cărora se cere ca condiție plângerea prealabilă a părții vătămate, și acțiunea penală puse în mișcare, se poate stinge, fie prin împăcarea părților, fie prin retragerea plângerei, fie prin alte condițiuni prevăzute de lege.

a) Acțiunea penală se stinge prin împăcare:

1. Delictul de lovire, art. 470 comb. cu art. 481 c. p.
2. Delictul de vătămare a integrității corporale, art. 471 comb. cu art. 481 c. p.

3. Delictul de vătămare gravă a integrității corporale, art. 472 comb. cu art. 481 c. p.

4. Delictul de art. 470, 471 și 472 c. p. comise în condițiile prevăzute de art. 476 comb. cu art. 481 c. p.

5. Delictul de art. 470, 471 și 472 c. p. comise în condițiile prevăzute de art. 478 comb. cu art. 481 c. p.

6. Delictul de calomnie, art. 507, 508 și 509, combinat cu art. 518 c. p.

7. Delictul de defăimare, art. 510 comb. cu art. 518 c. p.

8. Delictul de defăimare a memoriei defunctului, art. 511 comb. cu art. 518 c. p.

9. Delictul de injurie, art. 512—513 comb. art. 518 c. p.

b) Acțiunea penală se stinge prin retragerea plângerei prealabile.

1. Delictul de adulter, art. 445 c. p.

2. Delictul de furt, din art. 524 și 525 comis între rude, prev. de art. 526 c. p.

3. Delictul de furt, din art. 525 p. 5 litera d), prev. de art. 526 al. 2 c. p.

C. Acțiunea penală se stinge prin intervenirea căsătoriei.

1. Delictul de răpire de minori, art. 456 al. 1 și 2 comb. cu art. 460 și 461 c. p.

D. Acțiunea penală se stinge prin repararea integrală a prejudiciului.

1. Delictul de abuz de încredere, art. 537 c. p.

2. Delictul de abuz de încredere, art. 538 p. 1 comb. cu al. ult. a art. 538 c. p.

Dr. ION RUSALIN
magistrat.

175. CODUL PENAL CAROL II. DELAPIDARE. Art. 236 comb. cu art. 16 din legea contabilității publice.

Insușirea, de către un agent de urmărire al percepției urbane de Stat, a unei sume de bani plătită lui în contul impozitului, constituie delictul de abuz de încredere conf. art. 537 și nu acela de delapidare, pentru a cărui consumare nu e suficient ca funcționarul public, care a făcut deturnarea ori sustragerea, să fie depozitar ci, mai trebuie ca lucrul deturnat ori sustras, să fi fost depus la dânsul în puterea unei însărcinări legale în acest sens, iar în cazul unei „gestiuni de fapt“, și calitatea de bani sau valori publice.

IN FAPT: Inculpatul, agent de urmărire la Percepția III. fiscală Timișoara, în această calitate, s'a prezentat, pe la sfârșitul anului 1934, la contribuabilului C. L. din Timișoara, care era dat în debit la zisa Percepție cu suma de aproximativ 4000 lei încă din anul 1931, și dela care, a primit suma de 2000 lei pentruca, prin cumpărarea unor bunuri de impozit, să-i achite restanța. Inculpatul nu a vărsat-o însă la Percepție dar nici nu a cumpărat bunuri de impozit și cum nu-i

eliberase reclamantului vre-o chitanță, acesta, spre a înlătura licitația, a fost nevoit să-și achite debitul la Percepție. În cursul procesului, inculpatul a restituit reclamantului suma de 2000 lei; iar la desbaterea principală, reprez. reclamantului a declarat că nu are nici o pretențiune în cauză, fapt pentru care nici n'a înaintat plângere prealabilă între 1 Ianuarie și 31 Martie 1937. Față cu această declarație, apărătorul inculpatului a cerut încetarea urmăririi în baza disp. art. 537 alin. 2 și 3 comb. cu art. 601 alin. 1 și 3 din codul penal Carol II; iar D-l Procuror a pus concluziuni pentru condamnare, în principal, conform disp. art. 236 din codul pen. Carol II. comb. cu art. 16 din legea contabilității publice și în subsidiar, conform disp. art. 549—550 alin. 1 din codul penal Carol II.

IN DREPT: Potrivit disp. art. 236 din codul penal Carol II, săvârșește delict de delapidare, funcționarul public care-și însușește sau deturneză bani ori alte lucruri mobile ce îi sunt încredințate, în virtutea funcțiunei sale, spre administrare sau păstrare. În acest sens, delapidarea presupune dar următoarele elemente:

- a) Funcțiunea publică de administrator sau păstrător a agentului;
- b) Încredințarea unor bani sau orice lucruri mobile în această calitate;
- c) Faptul material al însușirii sau deturnării lor — și
- d) Intențiunea dolosivă (art. 126 alin. 2 Cod. Pen. Carol II).

Considerând că spre a vedea dacă aceste elemente sunt sau nu întrunite în speță, pentruca astfel să se stabilească sau nu vinovăția inculpatului în sensul concluziunilor Ministerului Public, urmează a se face examenul primelor două, în raport cu dispozițiunile legii contabilității publice (Mon. Of. No. 167 din 31 Iulie 1928) — care prevede, la art. 16, că acela care, fără autorizațiune legală, mănuește bani, valori sau materiale publice și respectiva gestiune de fapt cată a atrage aceiași răspundere ca și gestiunile legale — respectiv în raport cu acelea ale legii pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice (Mon. Of. No. 103 din 5 Mai 1934), care reglementează modul de percepere a tuturor sumelor de bani ce se cuvin Statului, sub orice titlu; rămânând bine stabilit că inculpatul și-a însușit suma de 2000 lei primită dela reclamant și că acea însușire, s'a întâmplat cu intențiune dolosivă, dat fiind că nu i-a aranjat debitul timp de un an, iar după descoperirea neexecutării respectivului man-

dat, a încercat să tăgăduiască primirea, pentru ca mai apoi, să-i restituie suma de bună voe.

Considerând că edictând legea contabilității publice (la art. 8 alin. 1 și 3) că mănuiitorii de bani publici — adică aceia care încasează, păstrează sau plătesc numerar ori efecte de valoare — sunt gestionari publici, legea de percepere și urmărirea veniturilor publice, a înțeles să precizeze (la art. 2) că, plata sumelor de bani, datorate Statului sub orice titlu, are a se face — cu excepția Comunelor rurale unde au căderea de a primi, atât perceptorii de agenție cât și agenții de încasare — numai la Casele publice unde sunt debitate sau puse în urmărire; respectiv că, (în temeiul art. 3), pentru orice sumă de bani plătită la acele Case publice sau agenților de încasare (evident, numai în comunele rurale), urmează a se elibera o chitanță, dintr'un registru oficial cu matcă, având ea a purta: un număr de ordine, mențiunea numelui și pronumelui persoanei sau Instituției care plătește, indicarea naturii debitului pentru care a avut loc și semnătura funcționarului împuternicit a încasa, cum și sigiliul percepției.

Din combinarea art. 1 alin. 2 al legii contabilității publice, cu disp. ultimelor aliniate ale art. 3 din legea percepției și urmării veniturilor publice, rezultă deci că „bani publici“ sunt numai aceia cari se află în proprietatea Statului pe baza menționatei chitanțe, care singură — iar în caz de pierdere, matca sau respectivul registru — este opozabilă Fiscului.

Așa fiind și cum pe deoparte inculpatul nu avea — în calitate de agent de urmărire al Percepției III Fiscală Timișoara — încredințarea legală să încaseze impozite cuvenite Statului; iar pe de altăparte, deși s'a pretat unei gestiuni de fapt, respectivii bani nu îmbrăcaseră — din lipsa satisfacerii condițiunilor de mai sus — calitatea de „bani publici“, urmează a se conchide la nevinovăția lui pentru delictul de delapidare imputat de Parchet.

Cât privește subsidiarul:

Având în vedere că potrivit disp. art. 549 comb. cu art. 550 alin. 1 cod penal Carol II, comite delict de înșelăciune calificată, funcționarul public ori particular sau mandatarul care — în exercițiul funcțiunei ori mandatului său și în scopul de a obține, pentru sine ori altul, un folos material injust — face să treacă fapte mincinoase drept adevărate sau prezintă ca mincinoase fapte adevărate, cauzând astfel o pagubă materială unei persoane.

Având în vedere că în speță nici reclamantul

nu contestă faptul că datora fiscului suma de aproximativ 4000 lei.

Că dimpotrivă, la punerea în vedere de către inculpat că este ținut să-și achite restanța, reclamantul i-a predat de bună voie suma de 2000 lei, spre a-i cumpăra bonuri de impozit, pe cari să le depună apoi la Percepție în contul respectivului impozit.

Că dar, cu toată ulterioara însușire pe nedrept a zisei sume, inculpatul nu poate fi culpabil de excrocherie, din lipsa oricărui manopere dolosive cari să-l fi indus pe reclamant în eroare; astfel că și sub acest raport este a se conchide la nevinovăția inculpatului.

Că însă, primind dela dânsul acea sumă în detențiune cu un mandat bine determinat și însușindu-și-o astfel pe nedrept, inculpatul se face vinovat de delictul de abuz de încredere prev. și ped. de art. 537 din codul penal Carol II, fapt reglementat anterior datei de 1 Ianuarie 1937, prin art. 355, 356 și 358 din codul penal Ard.

Văzând, în această privință, disp. art. 312 alin. 1 comb. cu alin. ultim din pr. pen. Carol II.

Că așa fiind și cum delictul de abuz de încredere, se urmărește astăzi numai la plângerea prealabilă a părții vătămate, iar în caz de reparare integrală a prejudiciului în tot cursul Instanței, acțiunea penală urmează a se stinge, în temeiul disp. art. 537 alin. 2 și 3 comb. cu art. 601 alin. 1 și 3 din codul penal Carol II — deoarece, restituindu-i-se suma de 2000 lei, reclamantul nu a mai făcut plângere prealabilă în intervalul dintre 1 Ianuarie și 31 Martie 1937 — comb. cu art. 4 din proced. pen. Carol II, este a se înceta urmărirea inculpatului pentru delictul de abuz de încredere.

(Tribunalul Timiș-Torontal secția I-a. Sentința penală No. 1227 din 22 Aprilie 1937. Președinția D-lui Nicolae Bărbat, judecător, asesor și redactor D-l Bujor Imbroane, jude-supleant.)

176. CODUL PENAL CAROL II. Delictul de întrebuințare de monedă falsificată, art. 389. Element constitutiv. Este delict sau contravențiune când privește moneda metalică?

IN FAPT: In luna Sept. 1936, inculpata având de plată la firma V. suma de 300 lei pentru curățitul unor haine, s'a dus să achite acestei firme suma de mai sus, în care scop s'a prezentat la casă, având 3 monede metalice a câte 100 lei.

Casiera firmei examinând din vedere monedele, declară o monedă falsă voind s'o înapoieze inculpatei, care încredințată pe deplin că moneda

nu este falsă, nu a primit-o ei a plecat, considerându-și datoria sa către firmă achitată.

IN DREPT: In virtutea art. 389 c. p. Carol II „acela care primește o monedă falsificată, crezând că este adevărată, și apoi luând cunoștiință că este falsă, o pune în circulație, comite delictul de întrebuințare de monedă falsificată și se pedepsește cu amendă al cărei maximum este de 5 ori valoarea monetei repusă în circulație“.

Având în vedere că în ceea ce privește pe inculpata L. F., în cauza de față nu se constată și nu se dovedește de nicăeri că dânsa ar fi luat cunoștiință că moneda cu care a voit să plătească firmei V. este cu adevărat falsă și că în urma acestei cunoștiințe ar fi pus totuși moneda în circulație, ci din contră este stabilit că numita nu a avut cunoștiință că moneda, corp delict la dosar, ar fi falsă, ci că este bună, ceea ce a și făcut-o ca s'o lase la firma V., socotind-o în plata sumei de 300 lei datorată acesteia.

Astfel fiind faptul comis de către inculpata L. F. nu întrunește elementele constitutive ale delictului de întrebuințare de monedă falsificată și că deci nu poate fi găsită vinovată și nici pedepsită pentru această infracțiune, în atare situațiune urmează ca față de numita inculpată în cauză, să se facă aplicațiunea art. 4 al. I. pct. 3 din pr. pen. Carol II și să se pronunțe achitarea ei de sub delictul prev. și ped. de art. 389 c. p. Carol II.

(Trib. Timiș-Torontal, S. II-a, Sentința penală No. 184 din 23 Februarie 1937. Președinția D-lui N. Athanasiu, președinte.)

NOTĂ: Speța pe care o adnotăm impune o lămurire a infracțiunii prev. de art. 389 c. p. Și anume se pune întrebară, dat fiind că în definiția monedei dată de legiuitor în art. 390 c. p. intră și moneda metalică divizionară de 2, 5, 10, 100 și 250 lei, dacă infracțiunea de întrebuințare a unor astfel de monede metalice falsificate prev. de art. 389 c. p., este a se considera delict sau contravențiune.

Este adevărat că art. 389 c. p. denumeste de delictul de întrebuințare de monedă falsificată această infracțiune, indiferent dacă este vorba de monedă metalică sau de hârtie, și deci după denumirea dată de legiuitor ar trebui considerată de delict. Credem însă că în ce privește monedele divizionare metalice infracțiunea din art. 389 c. p., prin inadvertență legiuitorul a considerat-o delict, pentru că conform principiilor generale în materie a codului penal, această infracțiune referitor la monedele divizionare metalice constituie o simplă contravenție.

Pentru că, plecând dela principiul de bază din art. 95 c. p. referitor la clasificarea infracțiunilor în crime, delict și contravențiuni, după specia pedepsei prevăzute de lege, și ținând seama că, pedeapsa pentru infracțiunea din art. 389 c. p. este amenda, al cărei maximum este de cinci ori valoarea monetei repuse în circulație, deci pentru monedele metalice, luând de bază chiar moneda de 250 lei, care repre-

zintă cea mai mare valoare din ele, și ținând cont că pentru cazul infracțiunii din art. 389 c. p., ar urma să se aplice un maximum de amendă, adică de 1250 lei, și considerând că conform art. 24 pct. 2 c. p., amenda de la 50 lei la 1.500 lei este o pedeapsă pentru contravenții, și în această amendă din art. 24 pct. 2 c. p., intră și amenda aplicabilă în cazul infracțiunilor din art. 389 c. p., privitor la întrebarea monetei metalice falsificate, de aci, credem că ori de câte ori este cazul infracțiunii din art. 389 c. p. privind o monedă metalică, aceasta este a se califica de contravențiune întrebuirii monetei metalice falsificate, aplicându-se ca pedeapsă amenda contravențională și nu corecțională.

Diferența între genul pedepselor privative de libertate, corecționale sau contravenționale, în caz de transformare a amenzi în închisoare, diferența între mărimea termenelor de prescripție pentru delict și contravențiuni, etc., etc., impune ca infracțiunea art. 389 c. p. când privește monete divizionare metalice să fie calificată drept contravențiune și nu delict, după denumirea dată de legiuitor.

Dr. ION RUSALIN.

177. CODUL PENAL CAROL II. AMENDA.

Delicte silvice. În folosul cui se dau amenziile prevăzute de legile speciale?

IN FAPT: La 11 Decembrie 1935 Jud. S. a condamnat pe N. P. pentru delict silvic la o amendă de 1240 Lei în folosul Ministerului de Domenii. Făcându-se apel, Tribunalul S. judecând la 13 Maiu 1936 menține sentința cu aceea, că amenda se va plăti în folosul „Fondului amenziilor” din Ministerul de Justiție.

IN DREPT: La data când a judecat prima instanță erau în vigoare legiurile vechi, deci s'a judecat bine, dându-se amenda în folosul Ministerului de Domenii. La data când judecă instanța a doua intraseră în vigoare art. 50, 51, 54, 55, 56, 57 și 599 cod penal, conf. art. 597 cp. Reg. Carol II, publicat la 18 Martie 1936. Ori art. 57 cp. arată, că amenziile pentru delictele prevăzute de codul penal și acelea date în baza legilor speciale se dau în folosul unui fond special. Tribunalul a modificat cartea de judecată și a hotărât că amenda se va da în folosul „Fondului amenziilor”.

(Trib. Sibiu Sec. II. Sentința No. P. II. 215/936 din 13 Maiu 1936)

NOTĂ: Chestiunea care se pune în speță este aceea, în folosul cărei instituții se vor da amenziile decurgând din legile speciale.

Nu vom discuta aici stadiul în care se găsea această chestiune la data când s'a pronunțat sentința

Tribunalului, ca ne mai fiind util. Profităm de ocazie însă, pentru a arăta cum se prezintă astăzi.

Art. 95 c. p. păstrează în noul cod diviziunea tripartită, având ca criteriu distinctiv al diviziunii „specia pedepsei” (distinctio delictorum ex poenis). Diviziunea aceasta are caracterul general adică se aplică tuturor infracțiunilor ori unde se vor găsi ele.

Desigur că în jurul codului penal nu poate încăpea nici o discuție. Contro versa poate să existe numai în ce privește legile speciale.

În adevăr art. 20 alin. 2 c. p. spune că dispozițiunile generale ale acestui cod se aplică și infracțiunilor prevăzute de legile speciale, afară de cazul când acele legi ar dispune altfel. Adică ori de câte ori o lege specială dispune cu privire la o situațiune care se găsește și în codul penal, dar o particularizează în raport cu o anumită circumstanță se va aplica legea specială, din contră dacă circumstanța specială nu se dovedește atunci se va aplica codul (vezi în acest sens comentariile d. V. Dongoroz de sub art. 20 cod penal pag. 63 în codul penal Carol II. adnotat). În ce privește legile speciale aflate în vigoare mai înainte de aplicarea noului cod, intervine art. 597 pct. 9 cod penal care abrogă toate dispozițiunile speciale cu caracter penal care sunt în contradicție cu dispozițiunile noului cod penal. Se dă astfel caracter de lege specială și codului penal.

Vom avea astfel cu începere de la 1 Ianuarie 1937 — de la când s'a pus în vigoare noul cod penal — în ori ce lege existentă până atunci clasificarea tripartită: crime delict și contravențiuni prevăzută de art. 22—27 Cod penal.

În ce privește amenziile criteriul distinctiv între delict și contravențiuni rămâne suma de 2000 Lei, trebuind a se considera toate infracțiunile pedepsite de legiurile până la 2000 Lei drept contravențiuni, legiuitorul nefiind clar iar în dubio pro reo.

Interpretând după această expunere art. 57 c. p. instanțele judecătorești vor trebui să dea amenziile astfel:

I. În folosul fondului amenziilor: 1 — acelea provenite din delictele prevăzute de codul penal.

2. — acelea prevăzute pentru delictele din legile speciale indiferent de ce va spune legea specială ținându-se în seamă numai ca pedeapsa să fie prevăzută peste două mii Lei.

II. În folosul comunelor toate acelea ce provin din contravențiunile prevăzute de codul penal și acele arătate de legile speciale cu amenzi până la 2000 Lei.

III. În folosul altor instituții atunci când ne vom afla în fața unei contravențiuni și legea specială dă această amendă în folosul altei instituții decât comuna.

Relativ la infracțiunile silvice, faptul că legiuitorul în art. 13 Pr. p. le păstrează denumirea de „delict silvice” nu poate să influențeze întru nimic soluția aceasta, legiuitorul nefăcând o altă diviziune a acestor infracțiuni în acest articol. Deci cuvintele „delict silvice” din art. 13 Pr. p. se vor înțelege „infracțiuni silvice” legiuitorul fiind influențat în denumirea acestora de numele cu care ele erau cunoscute.

Iată pentru care motive am socotit de cuviință a releva cele de mai sus.

M. PARVULESCU

judecător la Judecătoria Mixtă Sibiu.

178. PROCEDURA PENALĂ CAROL II. *Recursul trebuie motivat și dezvoltat odată cu cererea de recurs sau printr'un memoriu deosebit, depus cu cel puțin trei zile înaintea primului termen de judecată, care este cel afișat la ușa instanței de casare cu cel puțin 10 zile înainte de desbatere. Art. 481, 482.*

Noua lege de procedură penală, în vigoare dela 1 Ianuarie 1937, prin art. 481 prevede că recursul trebuie motivat și dezvoltat odată cu cererea de recurs sau printr'un memoriu deosebit depus cu cel puțin trei zile înaintea primului termen de judecată.

Deci, noua lege, legând luarea în considerare a motivelor de casare — depuse prin memoriu după declararea recursului — de data primului termen de judecată, chestiunea ce este a se examina este aceea de a se ști dacă termenul de 12 Ianuarie 1937, fixat pentru judecarea acestui recurs, are caracter de prim termen de judecată în sensul noiei legi de procedură penală.

Art. 482 pr. pen. dispune că înaintea instanței de casare părțile nu vor fi citate, dar că termenul fixat pentru judecarea recursului se afișează la ușa instanței de casare, cu cel puțin 10 zile înainte.

Prin această dispozițiune, pe care noul legiuitor a înscris-o în scopul asigurării exercițiului dreptului de apărare, înaintea instanțelor de casare, se recunoaște — prin introducerea unui alt mod de încunoștințare, deosebit de sistemul încunoștințării prin citare prevăzut de procedura civilă și recunoscut și instanțelor penale de fond — aplicabilitatea în materie a principiului că o instanță nu poate proceda la judecarea unei pricinii, pentru care legea impune încunoștințarea părților litigante, decât cu condițiunea ca formalitatea prevăzută de lege pentru încunoștințarea acestora să fie îndeplinită.

Prin urmare, neafișarea termenului de judecată a recursului la ușa instanței de casare constituie după noua lege un impediment la cercetarea recursului în lipsa recurentului astfel neîncunoștințat, iar recurentului ce se prezintă, fără încunoștințare legală, îi dă dreptul ca — opunându-se judecării — să invoace consecințele îndeplinirii formalității de afișare a celui termen.

Așa fiind și cum prin prim termen de judecată se înțelege numai acel termen la care pentru prima oară procedura încunoștințării părților fiind îndeplinită conform legii, instanța ar putea intra în cercetarea procesului, rezultă că termene-

nul fixat pentru judecarea unui recurs nu poate fi considerat drept prim termen de judecată în sensul art. 481 pr. pen., care să poată fi luat drept punct de plecare în calculul și verificarea termenului în care motivele de casare au fost depuse, decât cu condițiunea îndeplinirii formalității afișării celui termen la ușa instanței de casare cu 10 zile înainte; iar, de aci consecința că atât timp cât formalitatea afișării termenului fixat pentru judecare, nu este îndeplinită termenul prim de judecată, în sensul art. 481 pr. pen., nu există și dreptul părții, care nu achiesează la o atare irregularitate, de a depune motive de casare este și rămâne deschis.

Față cu aceste considerațiuni și întrucât în speță este necontestat că termenul de 12 Ianuarie 1937, fixat pentru judecarea recursului nu a fost de loc afișat la ușa instanței de casare, conform art. 482 pr. pen. și deci nu are caracter de prim termen, în sensul art. 481 pr. pen., urmează a decide că motivele de casare depuse până astăzi de recurent au a fi considerate în termen util depuse și tot astfel a mai decide că, din aceeași cauză, recurenta găsindu-se în situațiunea de a formula noi motive de casare, cererea sa de amânare pentru depunere de noi motive de casare este întemeiată și cată a se admite.

(C. de Cas. S. II. Dec. No. 829 din 26 Ianuarie 1937. Președinția D-lui N. Stănilă, consilier.)

179. PROCEDURA PENALĂ CAROL II. *Ofițerii de poliție judiciară foști justițiabili de C. de Apel conform art. 493 pr. pen. rom., sub regimul noilor legiuri penale rămân a fi justițiabili de instanțele ordinare.*

Inculpații au fost trimiși pentru abuz de putere în judecata acestei Curți prin rechizitorul cu No. 925 din 11 Mai 1936 al Parchetului General depe lângă aceasta Curte, potrivit disp. art. 493 pr. pen. rom.

Potrivit disp. art. 667 din noul cod de pr. penală, se aplică cauzelor în curs dispozițiunile legii privitoare la competență, afară de cazul când instanța ar fi dat o hotărâre, și cum în cauză nu s'a dat încă o hotărâre privitoare pe acești inculpați, urmează să se aplice dispozițiunile din noul cod de pr. penală referitoare la competență.

Având în vedere că, prin disp. art. 577 din noul cod de procedură penală, analoage disp. art. 493 pp. rom., s'au restrâns persoanele justițiabile direct de Curtea de Apel în prima și ultima in-

stanță, numai la magistrații indicați în text, eliminându-se ceilalți funcționari, ofițeri de poliție judiciară, prevăzuți de art. 493 p. p. rom., care rămân a fi judecați în viitor potrivit disp. pr. pen. Carol II. după natura infracțiunii ce li se impută, iar potrivit disp. art. 17 pct. 2 pr. pen. Carol II, Curtea de apel judecă în prima și ultima instanță, numai delictelor care sunt date de acest cod, sau de legi speciale în competența lor.

Considerând că, infracțiunile imputate inculpaților prin rechizitorul Parchetului General, sunt prevăzute de art. 248 combinate cu disp. art. 472 din noul cod penal Carol II, calificate ca delict, iar delictelor de natura celor imputate inculpaților nu sunt date în competența Curții de Apel prin nici o dispozițiune legală din codul de procedură penală Carol II, și nici prin vre-o lege specială, ci conform disp. art. 14 pct. 1 pp. Carol II, Tribunalele corecționale judecă în prima instanță delictelor prevăzute de c. p., afară de cele date în competența judecătorilor, prin disp. art. 13 p. 2 lit. c. din pp.

Astfel fiind, potrivit dispozițiilor mai sus invocate ale legii, Curtea nu mai este competentă să judece pe inculpați pentru infracțiunile imputate lor, care sunt date în competența Tribunalului în circumscripția căruia s'au comis, pentru care motive declină competența și trimite cauza Tribunalului spre judecare.

(C. de Apel Timișoara. S. III-a No. 2153/936 din 23 Februarie 1937. Președinția D-lui Gh. Pavelescu, președinte.)

180. PROCEDURA PENALĂ DIN V. REGAT-

ART. 153. *În procesul verbal al desbaterei în fond, instanța nu este obligată a consemna în întregime depoziția martorului, dacă aceea este identică cu cea făcută la instrucție, ci este în destulitor a face numai mențiune că martorul a menținut declarația sa dată în fața Jud. de instrucție, care i-s'a cetit în instanță.*

Având în vedere motivul de casare prin care recurenții — inculpat și societate civilmente responsabilă — pretind că deciziunea Curții este dată cu violarea art. 153 pr. p. fiindcă se fundează pe declarațiuni făcute de martori la instrucție, mărginindu-se să constate că aceștia și le-au menținut în fața tribunalului, ceea ce nu poate echivala cu o depozițiune de martor în sensul textului sus menționat.

Considerând că art. 153 pr. penală când dis-

pune că martorii vor face la audiență, sub pedeapsă de nulitate, jurământ de a spune tot adevărul, nimic alt decât adevărul și că grefierul sau judecătorul va lua note despre declarațiunile lor cele mai principale, prin această dispoziție textul nu a înțeles să interzică referirea martorului la cele spuse de el înaintea magistratului instructor, dacă depozițiunea dela instrucție i-s'a cetit și martorul a confirmat-o prin prestarea jurământului cu ocaziunea desbaterilor în fond.

Că o asemenea procedare, de a li se ceti martorilor depozițiunile din cursul instrucției, prevăzându-se în procesul verbal de audiere că și le mențin neschimbate, nu violează art. 153 pr. pen. întrucât ceea ce impune legiuitorul și prescrie sub sancțiunea nulității nu este decât formalitatea jurământului, care în specie s'a îndeplinit; că în ce privește însă modul cum vor fi ascultați martorii și cum trebuiesc consemnate declarațiile lor, judecătorii instanței de fond au facultatea — în scopul de a evita o repetare ce o găsesc inutilă, fără a viola citatul text, să constate că declarațiile ce un martor le face înaintea acelei instanțe sunt identice cu cele făcute la instrucție, dispensându-le a le reproduce în întregime, fiind suficientă mențiunea — cum este în speță — că martorul își menține declarația identică făcută înaintea judecătorului de instrucție, declarație ce i-s'a citit.

Că, în consecință, deciziunea Curții nu poate fi criticată în această privință, astfel că motivul de casare devine neîntemeiat.

(C. de Cas. S. II. Dec. No. 3627 din 18 Noemvrie 1936. Președinția D-lui N. Bădescu-Roșiori, consilier.)

NOTA: Soluția dată de înalta Curte de Casație speței de mai sus, deși privitoare la dispoziția art. 153 c. p. rom., astăzi abrogată, este de o importanță deosebită pentru interpretarea textelor corespondente din codul de pr. pen. Carol II, dacă este sau nu obligator consemnarea, în procesul verbal al desbaterei, a depoziției inculpatului sau martorelui, audiat cu ocazia primelor cercetări sau în fața Judelei de Instrucție. Această problemă interesează în mod direct instanțele de judecată, aglomerate pe aceeași zi de judecată cu câte 20—25 procese penale, a căror soluționare ar fi periclitată din cauza pierderii timpului cu redactarea proceselor verbale de audiere a inculpaților și martorilor, conform art. 157 pr. pen. Carol II.

Legiuitorul pr. pen. Carol II. a prevăzut pentru instanțele de judecată redactarea unui prim proces verbal care să rezume mersul desbaterilor (art. 318), care sub pedeapsa nulității trebuie să cuprindă condițiile înscrise sub pct. 1—9 al aceluiași articol, iar conform art. 319 se semnează numai de președinte și grefier, constituind proba celor petrecute în instanță.

Deosebit, de acest proces verbal al desbaterilor, care conform art. 318 al. 1 trebuie încheiat de îndată în ședință, dar conform al. ult. a art. 319 se poate redacta și după ședință în caz de imposibilitate, legiuitorul pr. pen. a mai prevăzut în art. 318 pct. 5 teza

ull. și redactarea unui oșebit proces-verbal, care tre-bue să cuprindă depozițiile și arătările invinuțiilor, marlorilor, interpretelor și experților. Despre felul și modul redactării acestui al doilea proces verbal din pct. 5 a art. 318, legiuitorul nu face nici o amintire, pentru că dispozițiile art. 319—321 se referă numai la procesul verbal al desbaterilor din art. 318, și ca atare în lipsă de norme procedurale pentru instanțele de judecată, după cari ar trebui să se redacteze acest proces-verbal, respectiv cum ar trebui să se consemneze depoziția în proces-verbal, trebuie găsită soluția prin scrutarea și interpretarea, textelor corespondente a pr. pen.

Această omisiune însă e numai aparentă, pentru că în art. 157 se prevede privitor la martori în mod precis, cum are să se redacteze acest proces-verbal, și anume, depoziția marlorelui se consemnează în scris de grefier după dictarea judecătorului de instrucție sau a instanței, trebuind a fi semnat pe fiecare pagină și la sfârșit de judecător, grefier și de marlor, după ce i-s-a celit depoziția și a declarat că este exactă. Dispoziția art. 157 se aplică și declarațiilor inculpatului conform art. 144 al. ult.

Problema ce se impune de a se rezolva este, dacă dispoziția art. 157 care face amintire de instanță, se aplică și instanțelor de judecată, acestea fiind ținute a redacta procesul verbal de audierea inculpatului sau marlorelui prev. de art. 318 pct. 5 conform prevederilor art. 157?

Suntem de părerea că art. 157 nu are aplicare și nu se poate aplica în desbaterile instanțelor de judecată în întregimea lui, decât numai atunci când instanța de judecată în cursul desbaterilor face și oficiu de organ de instrucție, obligator conform art. 294 al. II, în cazurile când instanța de judecată este sesizată prin unul din cazurile prev. de art. 227 și 228 pr. pen. sau în cazul art. 312, când nu s'au făcut nici prime cercetări și nici instrucție în cauză.

De îndată însă ce instanța procedează la judecarea unei cauze, în care fie că s'au făcut prime cercetări, fie instrucție, deși obligată a redacta în sensul art. 157 procesul verbal despre audierea inculpatului sau marlorului, totuși depoziția, nu trebuie consemnată în întregime, ci ajunge ca să se facă mențiune în procesul verbal, că inculpatul sau marlorul a declarat că menține fără nici o modificare sau adăugire depoziția sa făcută fie la primele cercetări, fie la instrucție și care i-s-a celit în instanță.

Ținând seamă că primele cercetări conform art. 185 au de scop strângerea informațiilor și probelor necesare pentru punerea în mișcare a acțiunii penale, cari prime cercetări se fac conform art. 192 al. 2 de funcționarii poliției judiciare determinați de art. 196—198, iar despre constatările lor referitor la infracțiuni se încheie un proces-verbal, care conform art. 139 face dovadă deplină despre cele constatate prin el însuși până la proba contrarie, și cum acest proces verbal conform art. 139 trebuie să cuprindă și depozițiile persoanelor ce au cunoștință despre infracțiune, depoziția marlorelui face dovadă deplină până la proba contrarie, adică până când singur marlorul nu revine asupra depoziției sale consemnată în proces verbal conform art. 157.

Instrucția având de scop conform art. 233 descoperirea și constatarea probelor și indiciilor pentru a fi trimis cineva în judecată, marlorilor ascultați în cursul instrucției se aplică în baza art. 243 dispozițiile

art. 145 referitor la audierea marlorilor, însă nu numai a art. 145 ci și a următorilor până la art. 163, pentru că legiuitorul prin inadvertență a omis să treacă în art. 243 după art. 145 și cuvântul „următorii“. Ca atare dispozițiile art. 157 referitor la consemnarea în proces verbal a depoziției marlorilor se aplică și în cursul instrucției, cu aceea că, conform art. 243 marlorelui nu i-se ia jurământul. Depoziția marlorelui făcută în cursul instrucției conform art. 157, cu toate că marlorul nu a depus jurământul asupra ei, face dovadă deplină până la proba contrarie, dovadă care nu este arătată de legiuitor, dar dacă depoziția unui marlor făcută cu ocazia primelor cercetări în fața organelor judiciare are puterea unei dovezi depline până la proba contrarie, conform art. 139, cu atât mai mult are această putere depoziția unui marlor făcută în fața judeului de instrucție.

Legiuitorul după cum am arătat, prescrie în mod precis cum are să se consemneze în procesul verbal depoziția unui marlor la primele cercetări și în cursul instrucției, făcând directă trimitere la art. 157, se pune însă întrebarea cum se va proceda în fața instanțelor de judecată, în fața cărora conform art. 318 pct. 5 feza ult. trebuie trecute într'un proces verbal separat depozițiile și arătările invinuțiilor, marlorilor, interpretelor și experților, care art. însă nu face trimitere la art. 157.

Art. 157 situat sub titlul VII „mijloace de probațiune“ din Cartea I, în mod indiscutabil cuprinde norme generale aplicabile tuturor instanțelor penale de fond, cari conform Cărtii III. titlul II. la Cap. I. este Judecătoria, la cap. II. Tribunalul și la Cap. III. Curtea cu Jurați, sub cuvântul „instanță“ din art. 157 se înțeleg toate acestea instanțe penale, iar că disp. art. 157 sunt de caracter general rezultă din art. 137, în care, între probele în materie penală, se cuprind și marlorii.

Examinând dispozițiile art. 291—335 referitor la procedura de judecată în fața Tribunalului, cari dispoziții însă conform art. 335 se aplică și Judecătoriei, pentru că pentru C. cu Jurați s'au prevăzut dispoziții speciale de procedură de judecată în art. 375—425, privitor la modul de ascultare a inculpatului dispune art. 204 pct. 2 și 4 și 305 al. II, iar privitor la marlori art. 306 și 307.

Privitor la inculpat după strigare președintele conform art. 304 pct. 2, îi ia un scurt interogator pentru stabilirea identității, iar dacă procesul este în stare de judecată în baza art. 304 pct. 4 președintele după cetirea actului de sesizare întreabă pe inculpat asupra situației sale personale potrivit art. 214, cum și asupra faptelor imputate conform art. 305 al. II. Dacă declarația inculpatului diferă esențial de cele făcute în cursul cercetărilor sau instrucției, președintele îl face atent, întrebându-l din ce cauză a revenit, puțând dispune citirea totală sau parțială a declarațiilor făcute mai înainte. Legiuitorul fie pentru cazul de declarații diferite, fie pentru cazul de identitate de declarații făcute în fața instanței cu cele din cursul cercetărilor sau instrucției nu dispune cum are să se consemneze la proces-verbal declarația inculpatului. Dacă declarația trebuie trecută în întregime în proces verbal conform art. 157, sau ajunge mențiunea, că și-a menținut și în fața instanței de judecată declarația dată anterior în cursul cercetărilor sau instrucției, declarație care i-s-a celit, și numai diferențele esen-

fiale dintre declarații trebuește trecute în proces-verbal, legiuitorul nu spune nimic.

Privitor la martori și experți art. 306 prevede că președintele îi întreabă privitor la cunoștințele ce au asupra procesului, iar art. 307 că „orice adaose, schimbare sau variațiune ce poate fi între depozitia unui martor și aceea făcută de el în cursul instrucției se consemnează în proces-verbal”. Acest text fără a suferi vre-o interpretare este categoric în privința faptului, că depozitia făcută în instanță a unui martor audiat la instrucție, nu se consemnează în întregime la proces-verbal, ci numai adaosele, schimbările și variațiunile între cele două depozitii. Și tot de aci rezultă că, oricâte ori declarația unui martor făcută în instanță acoperă depozitia sa făcută în fața judeului de instrucție, fiind identitate de depozitii, depozitia nu se mai consemnează în întregime la proces verbal, ci ajunge ca să se facă numai mențiune că martorul a susținut în întregime depozitia lui făcută în fața judecătorului de instrucție, care i-s-a celit și asupra căreia martorul a depus jurământul în fața instanței de judecată. Și deci atunci când instanța de judecată după depunerea legiuitorului jurământ citește depozitia martorelui făcută în fața judeului de instrucție, fie că martorul o cerc, fie că nu-și amintește de aceea depozitie și întreabă pe martor dacă o menține sau nu, și trece în procesul verbal de audiere a martorelui, redactat conform art. 157, că martorul a menținut în întregime depozitia sa făcută în fața judeului de instrucție celită lui, sau menționează adaosele, schimbările sau variațiunile dintre depozitia făcută în instanță față de cea făcută la instrucție, procedează în spiritul textului art. 307, text care nu contravine principiului oralității debaterilor înscris în art. 301, întrucât de fapt s-a dat cefire în instanță depozitiei martorelui făcută în fața judeului de instrucție. Art. 307 dispune în mod indirect președintelui a urmări depozitia făcută la instrucție, dacă aceea conșună cu cea făcută de martor în instanță.

Acestei interpretări a art. 307 nu se opune nici dispozițiile art. 309, care prevede anumite cazuri specificate limitativ de legiuitor când declarația unui martor se poate celi în instanță, întrucât însuși legiuitorul a prevăzut și excepții dela regula statornicită în art. 309, atunci când în art. 302 dă dreptul instanței să facă judecata în lipsă, apoi când în art. 304 pct. 3 al. 3 dă dreptul instanței la cererea inculpatului și Minist. Public să țină desbaterea și în baza actelor scrise dela dosarul instrucției, în ambele cazuri cefindându-se declarațiile inculpaților și depozitiile martorilor din dosar.

Această interpretare a art. 307 dealtfel o confirmă și interpretarea dată de Inalta C. de Casație speței de mai sus în legătură cu art. 153 c. p. rom., față de care text, textul art. 307 este cu mult mai precis și categoric în sensul interpretării date de Inalta C. de Casație, și care se aplică deopotrivă și audierii inculpatului.

Se pune întrebarea, dat fiind că art. 307 vorbește de depozitia unui martor, făcută în cursul instrucției, dacă consemnarea în proces verbal a mențiunei că martorul și-a menținut declarația se aplică numai pentru cazul când în cauză a avut loc instrucție sau și în cauzele în cari fără a se face instrucție au avut loc însă prime cercetări, pentru că în privința inculpatului această mențiune se poate face în ambele cazuri, întrucât art. 305 al. II. vorbește de declarații făcute în

cursul cercetărilor și instrucției. Bazat pe cele expuse mai sus că procesul verbal dresat la primele cercetări face dovadă deplină prin el însuși până la proba contrarie conf. art. 139, depozitia unui martor cuprinsă în un asemenea proces verbal redactat conf. art. 157 constituie probă deplină, până când acel martor în instanță, sub jurământ, nu declară că revine sau modifică depozitia, iar dacă o menține, atunci numai e necesar reproducerea ei de instanță în procesul verbal al debaterilor, ci ajunge numai mențiunea cefirei și susținerii de către martor a acelei depozitii, arătându-se eventualele modificări din aceea depozitie.

Procesul verbal vizat de art. 307 în care se consemnează depozitia martorelui nu este procesul verbal al debaterilor din art. 318, ci cel arătat în art. 318 pct. 5 teza ult., care conform art. 321 al. 1 este arătat de legiuitor ca anexa procesului verbal al debaterilor din art. 318.

Ca un argument în plus în susținerea celor expuse mai sus, trebue relevat, că art. 157 nu are aplicare în procedura debaterilor în fața Curții cu Jurați, pentru că în fața acestei Curți conform art. 425 se redactează numai un singur proces-verbal al debaterilor (contrar art. 318) și „în acest proces verbal nu se trec nici răspunsurile acuzatului și nici depozitiile martorilor, dar se menționează schimbările, variațiunile și contradicțiile acestora și aceasta numai din ordinul președintelui sau după cererea părților interesate”. Aceasta pentru motivul că Curtea cu Jurați fiind sesizată conform art. 279 și 284 prin Camera de Acuzare în toate cauzele făcându-se instrucție, depozitiile inculpatului sau martorilor sunt cuprinse la proces verbal, așa că consemnarea depozitiilor în ședință în procesul verbal al debaterilor numai are nici un rost, aceea fiind deja consemnată în dosarul instrucției. Aceasta o dovedește și dispoziția al. 3 a art. 3 a art. 425, care prevede că în acest proces verbal „se trec de asemenea depozitiile martorilor privitoare la faptele noi ce ar rezulta în sarcina acuzatului”.

Toate aceste dispoziții luate de legiuitor sunt ca consecință, deoparte a intențiunei de a da un ritm accelerat judecării proceselor penale, cari se perpetuau cu anii de zile pe condicele instanțelor sub regimul pr. pen. abrogate, intențiune care se degajează din diferite dispoziții ale pr. pen., dealtă parte ca o consecință firească a inovațiunei introdusă de legiuitor prin art. 267, debateră contradictorie în fața judeului de instrucție după terminarea instrucției, cum și art. 292 referitor la procedura prealabilă debateră. Ori admițând că consemnarea depozitiilor la proces verbal trebuește făcute conform art. 157 în întregime și la dictarea președintelui și numai după cefire să semneze martorul și inculpatul, am ajunge la o situație cu totul contrară intențiunei legiuitorului, prin care în loc să se accelereze, s'ar îngreuna foarte mult mersul debaterilor prin pierderea timpului cu audierea martorelui, dictarea depozitiei făcute la proces verbal și apoi cefirea din nou a depozitiei.

Dr. ION RUSALIN
magistral.

181. PROCEDURA PENALĂ CAROL II. REVIZUIRE. Termenul de 1 (un) an prev. de art. 500 alin. ultim pr. pen. pentru introducerea cererii. Aplicațiune. Interpretare.

Mărturisirea inculpatului nu este probă suficientă — în sensul art. 144 pr. pen. — decât, dacă se coroborează cu fapte și împrejurări de natură a face convingerea, că ea este expresiunea adevărului.

IN FAPT: M. S., invocând disp. art. 499 și urm. din proc. pen. Carol II, a cerut: 1) admiterea în principiu a cererii sale de revizuire — introdusă în contra procesului penal No. 1754/935 a Jud. I. urb. din Timișoara în care a fost condamnat la 4000 Lei amendă, pentru contravenția la legea circulației pe drumurile publice; 2) suspendarea executării acestei pedepse, iar apoi, — după administrarea probelor, — 3) achitarea sa de sub învinuirea ce i-se aduce, pe motiv că dânsul nici când n'a fost proprietarul mașinei No. 1800 Tmș., cu care s'a săvârșit contravențiunea la legea circulației pe drumurile publice.

Deodată cu cererea sa, petiționarul a depus și copia foii de circulație No. 42431 din 12 Aprilie 1933, eliberată de serviciul de circulație al Chesturei poliției T., din care rezultă că vehiculul de sub No. de ordine 1800 Tmș., formează proprietatea lui B. E.

Din dosarul penal și hotărârea a cărei revizuire se cere, rezultă că, în ziua de 25 Ianuarie 1935 numitul P. R., fiind găsit de gardianul public S. T., că a condus autocamionul cu No. 1800., fără permis de conducere, — a fost dus la comisarariatul respectiv de poliție, unde cu ocazia interogatorului ce i s'a luat a recunoscut faptul, declarând că a fost trimis de șeful său M. S., cu autocamionul, la Chestură, spre a scoate — împreună cu alții — zăpada din curte.

Că, revizuitorul de azi, chemat fiind la comisarariat, a recunoscut cu ocazia interogatorului ce i-s'a luat, că P. R., este angajatul său și că în ziua de 25 Ianuarie 1935 l-a trimis cu mașina sa No. 1800 Tmș., la chestura poliției — unde a fost chemat spre a scoate zăpadă din curte.

Actele de cercetare încheiate, fiind înaintate Jud. I. urb. Timișoara, M. S., a fost condamnat în lipsă, la 4000 Lei amendă, — conf. art. 62 din legea asupra circulației pe drumurile publice, — iar hotărârea condamnatoare i s'a comunicat la 16 Mai 1936.

Introducând apel la 23 Iulie 1936, în contra sentinței condamnatoare, acela i-a fost respins ca

tardiv conf. art. 549 pr. pen. ard. de chiar prima instanță, a cărei încheiere dată în acest sens, a fost confirmată prin sentința No. 2148/936 din 5 Decembrie 1936 a Trib. Timiș-Torontal S. I. în prezența inculpatului azi revizuitor.

Revizuitorul a mai depus la dosar, azi în instanță, și adeverința No. 14908 din 29 Martie 1937 eliberată de Biroul circulației din Chestura poliției T., din care rezultă, că autocamionul No. 1800 Tmș. marca Chevrolet, este proprietatea lui B. E., încă din 12 Aprilie 1933 și că el n'a format nici odată proprietatea lui M. S.

IN DREPT: Potrivit disp. art. 499 pct. 4 din pr. pen. orice hotărâre de condamnare nesusceptibilă de a mai fi atacată pe vreo altă cale ordinară sau extraordinară, poate fi revizuită în favoarea condamnatului, când, în urma definitivei condamnări, s'ar descoperi fapte sau acte ce n'au fost cunoscute cu prilejul primei condamnări și dacă acele fapte sau probe ar fi de natură să stabilească în mod neîndoios nevinovăția celui oșândit sau inexistența faptului.

În sensul aliniatului ultim al art. 500 pr. pen., cererea bazată pe cazurile prevăzute la pctele 3 și 4 din art. 499 pr. pen., poate fi făcută în termen de un an de când cel care o formulează, cunoaște faptul pe care-și întemeiază cererea.

Considerând că foaia de circulație și relatările adeverinței prezentată azi de petiționar au fost probe necunoscute cu prilejul condamnării sale în lipsă, deși ele constituiesc probe de natură să stabilească în mod neîndoios nevinovăția sa, — astfel că, cererea de revizuire a hotărârei definitive de condamnare din speță, raportată și la dispozițiunile art. 503 și 504 din pr. pen., apare întemeiată.

Considerând că, în ceea ce privește termenul de un an prevăzut pentru introducerea cererii de revizuire, acesta urmează a se socoti în speță, dela data de 16 Mai 1936 — când i-s'a comunicat revizuitorului de azi, sentința de condamnare pentru contravenția la legea circulației pe drumurile publice, — deoarece dânsul de abia atunci a luat cunoștință de cele ce i-se impută și de atunci a putut să-și adune probele în apărarea sa — până la această dată el neștiind ce curs i s'a dat declarațiunii sale luată la chestura poliției în ziua de 28 Ianuarie 1935, despre care susține de altfel, că a semnat-o fără a ști ce conține, datorită amenințării că va fi reținut la chestură în caz că va refuza semnarea ei.

Or, revizuitorul în speță, deși a cunoscut încă în Ianuarie 1935 și chiar tot timpul, faptul că nu este proprietarul autocamionului No. 1800

Timș, totuși nu a găsit necesar de a se apăra cu această împrejurare, decât după ce s'a trezit condamnat, — astfel că, cererea sa de revizuire, urmează a se considera în termen, cu toate că faptul pe care se întemeiază cererea de revizuire i-a fost cunoscut petiționarului întotdeauna, deci atât înainte, cât și după săvârșirea contravențiunei, dar apărarea sa cu acest fapt nu era necesară decât dela imputarea faptului fără să fie vinovat.

Considerând că, în atare împrejurări, recunoașterea inculpatului revizuitor, făcută cu ocazia primelor cercetări, fie cu știință, fie semnând-o fără știre — cum pretinde dânsul — este irelevantă în cauză, deoarece în sensul art. 144 pr. pen. mărturisirea și arătările inculpatului făcute chiar înaintea instanței de judecată, nu pot servi ca probă, decât dacă sunt coroborate cu fapte și împrejurări de natură a face convingerea că ele sunt expresiunea adevărului.

În speță, mărturisirea făcută de inculpat la poliție nu numai că nu se coroborează cu celelalte fapte și împrejurări ale cauzei, dar acestea fiind categoric contrare mărturisirii, constituiesc indicii suficiente spre a conchide la adevărul susținerilor inculpatului revizuitor, formulate în sensul că la poliție a semnat o declarație despre care nu știa ce conține și numai sub amenințarea că va fi reținut până ce nu o semnează.

Așa fiind, urmează a se conchide la nevinovăția condamnatului și la temeinicia cererii sale de revizuire și în consecință, ținând seama de disp. art. 509 pr. pen. comb. cu art. 326 pr. pen. și art. 4 alin. I pct. 2 din pr. pen. a i-se pronunța achitarea de sub acuza ridicată în contra sa.

(Jud. I. urbană Timișoara, Cartea de judecată penală No. 1342/1937 din 8 Aprilie 1937. Președinte și redactor D-l Petru Budescu, jude-ajutor.)

182. LEGEA PENTRU REPRIMAREA CONCURENȚEI NELEALE. *Utilizarea de către fabricanții de apă gazoasă și limonadă a sticlelor ce poartă emblema unor alți fabricanți, se consideră un act de concurență neleală.*

Prin art. 44 și 52 din Regulamentul pentru controlul alimentelor și băuturilor din 25 Aprilie 1930, dintr'un interes de ordine publică, legiuitorul a reglementat comerțul cu ape gazoase, prevăzând că nici o fabrică de ape gazoase nu va putea fi autorizată să funcționeze, până ce nu în-

deplinește cerințele privitoare la sticle; că sticlele și sifoanele de apă gazoasă și de limonadă gazoasă și armăturile sifoanelor vor purta încrustate în sticlă sau metal, numele fabricii și fabricantului.

Considerând că din combinațiunea acestor texte cu dispozițiunile art. 1 din legea pentru reprimarea concurenței neleale, care consideră drept act de concurență neleală întrebuintarea în comerț a unei firme, embleme sau ambalaj de natură a produce confuziuni, rezultă că orice fabricant de ape gazoase, are un drept legal de a pretinde ca sticlele de apă gazoasă și limonadă ce poartă emblema sa, să nu poată fi întrebuintate de un alt fabricant, indiferent de faptul că conținutul lor ar putea fi identic; că această concluziune se impune atât în virtutea dispozițiilor legii pentru reprimarea concurenței neleale, cât și în virtutea responsabilității penale pe care o poate angaja comerțul cu ape gazoase; că a admite utilizarea sticlelor cu firma altor fabrici, însemnează a ridica orice posibilitate de concurență leală și progres, nimeni ne mai având interes de a fabrica un produs cât mai curat și prezentat în sticla sa proprie socotită de el ca mai practică și mai atrăgătoare pentru consumatori.

Că astfel fiind și întrucât în speță Tribunalul a statuat că în comerțul cu ape gazoase n'ar putea exista în principiu concurență neleală întrucât aceste ape se fabrică de către fabricanții din aceleași elemente și că în orice caz, reclamații n'ar fi dovedit că apele lor gazoase au o reputație mai mare în public decât a celorlalți fabricanți, — pretinzând prin aceasta un element în plus pe carea legea concurenței neleale nu-l prevede, — prin aceasta a violat textele invocate în motivele de casare, pronunțând o sentință casabilă.

Că deci motivele de casare fiind fondate, recursul urmează a fi admis și sentința Tribunalului casată, cu trimitere la aceeași instanță, spre o nouă judecare.

(C. de Cas. S. III. Deciziunea No. 2112 din 24 Noiembrie 1936. Președinția D-lui D. G. Lupu, președinte.)

V. LEGI SPECIALE.

183. LEGEA AVOCAȚILOR. Pentru plata onorarii or avocații pot chema în judecată clienții lor și după normele de drept comun, în care caz nu se aplică dispozițiile art. 74 privitor la procedura și termenele de atac, asemenea acțiuni fiind supuse exclusiv normelor de drept comun.

Potrivit art. 74 din legea avocaților din 1931, pentru plata onorariilor conform convențiunii sau, în lipsa ei, conform tarifului, avocatul are dreptul a chema în judecată pe debitor înaintea instanțelor judecătorești ale domiciliului avocatului, acțiunea urmând a se judeca de urgență și cu precădere, în camera de consiliu la toate instanțele; termenul de apel împotriva cărților de judecată fiind de 10 zile, calculat dela pronunțare pentru partea prezentă și dela comunicare pentru partea care a lipsit dela judecată.

Prin aceste dispozițiuni, care constituiesc o derogare dela regulile dreptului comun, s'a creat în favoarea avocaților, cari își reclamă onorariul pe cale de judecată facultatea de a-și valorifica pretențiunile față de clienții lor, după procedura expeditivă prevăzută de această lege, de unde urmează că avocații pot renunța la aceste dispozițiuni edictate în favoarea lor, putând să-și formuleze pretențiunile de onorar și pe calea dreptului comun.

În speță, intimatul a înțeles să-și valorifice pretențiunile sale pe calea dreptului comun, așa cum se constată că s'a judecat acțiunea și apelul în ședință publică, iar nu după legea avocaților din 1931 și de nicăeri nu se constată că numitul ar fi arătat că înțelege să uzeze de procedura excepțională prevăzută de legea avocaților.

Așa fiind, Tribunalul numai printr'o rea aplicațiune a dispozițiunilor art. 74 din legea avocaților a respins apelul ca tardiv, calculând termenul conform acestui text de lege, când în speță urmau să fie aplicate dispozițiunile dreptului comun.

Deci motivul de casare este fondat, astfel că recursul urmează a fi admis, casând sentința atacată a tribunalului și trimițând cauza spre o nouă judecare.

(C. de Cas. S. I. Dec. No. 609 din 15 Mai 1936. Președinția D-lui T. Magheru, consilier.)

184. LEGEA AVOCAȚILOR. Avocatul contra căruia s'a emis ordonanță definitivă de urmărire pentru fals, se suspendă de drept din exercițiul

profesiunii, prin facerea mențiunei de suspendare în tabloul avocaților, fără ca baroul să aibă vre-un drept să aprecieze dacă este sau nu cazul de aplicare a suspendării.

IN FAPT: Prin deciziunea atacată Consiliul Baroului I. întemeindu-se pe dispozițiunile art. 111 și 214 legea Corpului de avocați a suspendat pe recurentul L. I., avocat în acel Barou, din exercițiul profesiunii, până ce va interveni o hotărâre definitivă în ce privește faptele constatate în contra sa prin ordonanța definitivă de trimitere în judecată cu No. 160/1935 a domnului jude-instructor al cab. 9 al. Trib. I.

Că, pentru a decide astfel Consiliul constată în fapt și motivează că, prin zisa ordonanță definitivă recurentul a fost trimis în judecată corecțională pentru faptele prevăzute și penate de art. 50 al. 51 și art. 124 c. p. iar decizia de suspendare se constată că a fost dată, după ce în prealabil s'au făcut cercetări în conformitate cu dispozițiunile art. 214 din lege de către un Consilier delegat, din al cărui referat rezultă că este cazul ca recurentul să fie suspendat din exercițiul profesiunii.

IN DREPT: Considerând că, după cum s'a arătat, Consiliul baroului a luat măsura de suspendare în contra recurentului pe temeiul ordonanței definitive No. 160/1935 a judecătorului de instrucție al cab. IX. Trib. I, prin care este trimis în judecată penală pentru complicitate la fals în acte publice.

Potrivit art. 111 al. II. din legea Corpului de avocați, avocatul în contra căruia s'a emis ordonanța definitivă de urmărire pentru fals va fi suspendat, de drept din exercițiul profesiunii, până ce va interveni o hotărâre definitivă de achitare; iar, baroul primind copia ordonanței de urmărire ce i-se comunică de judecătorul de instrucție, face mențiune despre suspendare în tabloul avocaților.

Considerând că din aceste dispozițiuni rezultă că, pentru aceste cazuri, baroul primind copie după ordonanța definitivă, nu are nici un drept de a aprecia dacă este sau nu locul la aplicarea suspendării, ci urmează ca în mod automat să procedeze la suspendarea avocatului, astfel că, pentru aceste cazuri nu mai este locul la îndeplinirea formalităților de comunicare și citare, că, măsura de suspendare având caracterul unui act administrativ, poate fi luată chiar numai de decan, deci nu este nevoie de o decizie a baroului.

Pentru aceste motive, Consiliul, în virtutea le-

gii, respinge recursul făcut de d-l L. I. în contra deciziunii cu No. 6/1936 a consiliului de disciplină al Baroului I.

(Consiliul superior de disciplină al avocaților. Deciziunea No. 118 din 28 Noembrie 1936. Președinția D-lui S. Tipei, consilier la Înalta Curte de Casație.)

185. LEGEA DE ORGANIZARE A BISERICII ORT. ROMÂNE. Parohiile sunt persoane juridice de drept public și nu de drept privat.

Având în vedere că prin motivul de casare recurenta se plânge de violarea art. 29 din statutul legii de organizare a Bisericii Ortodoxe Române susținând că, deși acest statut spune că parohiile Bis. Ort. Rom. se înființează pe cale administrativă, deci nu se creiază prin lege, totuși Curtea de Apel, întemeindu-se pe dispozițiunile art. 1 din legea persoanelor juridice, a considerat-o ca persoană juridică de drept public.

Considerând că deși este adevărat că parohiile se înființează, conform art. 29 urmă, din statutul legii de organizare, a bisericii ortodoxe române, pe cale administrativă, iar nu prin lege, nu este mai puțin adevărat că ele au personalitate juridică pe baza art. 27 din legea pentru organizarea bisericii ortodoxe române, care prevede că parohiile sunt persoane juridice.

Că așa fiind și întrucât în speță este necontestat că recurenta este parohie ortodoxă română, deci față de dispozițiunile legale de mai sus, este persoană juridică pe baza art. 27 din legea pentru organizarea Bisericii ort. rom., care prevede că parohiile sunt persoane juridice. Că așa fiind și întrucât în speță este necontestat că recurenta este parohie ort. rom., deci față de dispozițiunile legale de mai sus, este persoană juridică pe baza legii și întrucât potrivit art. 1 din legea persoanelor juridice de drept public, urmează că Curtea de Apel cu drept cuvânt a considerat pe recurenta ca persoană juridică de drept public, iar nu de drept privat, cum ar fi dorit dânsa să fie considerată în acest proces.

Că prin urmare acest motiv de casare fiind neîntemeiat, recursul urmează a se respinge.

(C. de Cas. S. I. Deciziunea No. 151 din 28 Ianuarie 1937. Președinția D-lui Th. Magheru, consilier.)

186. LEGEA CONTRACTELOR DE MUNCĂ. Acțiunea în despăgubiri pentru concediu neacordat se prescrie în termen de 3 ani, și nu după dreptul comun.

Salariatul pe timpul concediului neacordat are drept la despăgubire echivalentă cu dublul salariului.

În ce privește violarea art. 73 din legea contractelor de muncă prin aceea, că nu s'au declarat de prescrise despăgubirile de concedii neacordate în anii 1929—1931, Curtea găsește, că acest motiv de recurs este fondat, pentru că art. 73 din legea amintită prevede, că acțiunea pentru neplata salariului sau a părții de beneficiu în favoarea salariaților se prescrie după 3 ani dela termenul de plată, iar în aliniatul 2 se dispune că aceeași prescripție se aplică acțiunii patronului pentru sumele datorate de salariat.

Din acest text de lege se desprinde, ca o regulă generală, că termenul de prescripție privitor la pretențiunile izvorâte din contractele de muncă este de 3 ani și nu se poate admite, că acțiunile pentru plata despăgubirilor pentru concediu neacordat să se prescrie în timp de 32 ani cum a hotărât Tribunalul, întrucât dacă legea specială, care reglementează timpul de prescripție ca o regulă generală stabilește 3 ani ca timp de prescripție nu se poate recurge, ca excepție la prescripția prevăzută de dreptul civil, cu un timp de prescripție de 32 ani, mai îndelungat, ca cel prevăzut de legea specială, care guvernează materia, cu motivarea că nu toate pretențiunile se prescriu în 3 ani, ci numai cele vizate în art. 73 din legea contractelor de muncă.

Pornind dela principiul, că acțiunile izvorâte din contractele de muncă sunt date spre judecare, unor instanțe de jurisdicție speciale cu procedură specială de natură urgentă, urmărindu-se rapiditatea rezolvării acestor acțiuni, ca să se lichideze toate controversele dintre patron și salariat în timpul cel mai scurt posibil, nu se poate admite față de principiul urgenței, ca să mai rămână chestiuni nerezolvate, între patron și salariat timp mai îndelungat de 3 ani și în deosebi în timpul de prescripție de 30 sau 32 ani. Nu se poate admite ca acțiunea pentru plata salariului care e baza principală a pretențiunii salariatului să se prescrie în timp de 3 ani, iar despăgubirile pentru neacordarea concediului sau pentru nerespectarea preavizului care e în funcție de salariul de bază și de timpul servit și e un accesoriu al salariului, să se prescrie în timp de 30 sau 32 ani.

Urgența urmărită de legiuitor în rezolvarea acestor conflicte și lichidarea conflictelor deja aplanate prin sentințe jurevalide, definitive și executorii se învederează și din dispozițiunile art. 67 din legea jurisdicției muncii, care prevede că căr-

tile de judecată ale judecătorilor de muncă și sentințele date în apel se pot executa în timp de 5 ani dela data când au rămas definitive.

Ori dacă legiuitorul a intenționat, ca însăși hotărârea care lichidează diferendul între patron și salariat, se prescrie în timp de 5 ani, va să zică dacă dreptul stabilit cu plină putere și cu sancțiunea judecătorească, nu poate rămâne nelichidat mai mult de 5 ani, se poate oare presupune cu temei, că același legiuitor să lase nelichidate pretențiunile izvorâte din același contract de muncă, dar cu alt titlu ca despăgubiri pentru concedii neacordate, sau ruperea contractului fără preaviz, atâta timp îndelungat de 32 ani, și în acest timp să rămână în incertitudine una sau alta dintre părți, când este deobște cunoscut că în acest interval de timp se pot produce atâtea schimbări în persoana patronului, în viața financiară și economică și când se caută prin toate mijloacele o rapiditate exemplară în toate diferendele izvorâte din contractele de muncă.

Se poate oare admite, că din același contract colectiv de muncă un salariat care și-a validat pretențiunile sale pentru concediu neacordat, dar că neexecutând sentința timp de 5 ani, drepturile sale certe și lichide să se declare de prescrise, iar un alt salariat, care nu și-a validat dreptul său timp aproape de 30 ani, ca acesta în baza aceluiași contract colectiv de muncă să-și mai poată valida drepturile sale, asemenea antagonisme, legiuitorul n'a putut intenționa.

Este îndeobște cunoscut principiul constituțional, care statornicește, că înaintea legilor, toți se bucură de același tratament de egalitate, precum și că toate privilegiile sunt și rămân desființate, pornind dela aceste principii constituționale, este evident, că legiuitorul în legiferarea sa, caută să nu ajungă în conflict cu principiile constituționale și deci dacă prin alineatul 2 al art. 73 din legea suscitată se prevede, că tot prescripția de 3 ani se aplică acțiunii patronului pentru sumele datorate de salariat, în consecință, dacă acțiunile patronului derivând din raportul cel are cu salariatul său se prescriu în timp de 3 ani, se poate admite ca salariatul pentru unele pretențiuni ale sale să poată beneficia de o prescripție mai mare, ca patronul, să aibă dreptul salariatul a chema în judecată pe patron timp de 32 ani, iar patronul numai în termen de 3 ani, o astfel de inegalitate și un astfel de privilegiu legiuitorul n'a putut intenționa în favoarea salariatului.

Dacă s'ar admite teza contrară s'ar putea ajunge la următoarea soluție.

Salariatul la un moment dat fie din neglijență,

fie din nepricepere cauzează patronului o pagubă oareși-care, și totodată părăsește serviciul fără a mai pretinde salariul restant ce-l avea pentru mai multe luni, știind că patronul i-ar opune în compensație suma cu care l'a păgubit, dar nici patronul nu-l acționează pe salariat pentru pagubele căsunate, înțelegând că în caz de nevoie să compenseze pretențiunea sa în cele ce salariatul l-ar putea pretinde dela dânsul, după trecerea timpului de prescripție de 3 ani, salariatul să aibe dreptul a-l inactiona pe patron pentru neacordarea concediului, pretinzând sume enorme dela patron și acesta în urma prescripției de 3 ani să nu mai poată opune nici compensația, căci pretenția sa s'a stins prin prescripție.

Se mai opune teoriei prescripției de 32 ani și împrejurarea, că este îndeobște cunoscută dispozițiunea codului comercial care prevede, că comercianții înțelegând atât întreprinderile comerciale, cât și cele industriale, instituite ca societăți comerciale obligate la înregistrarea lor în registrul firmelor, sunt obligate a păstra actele și registrele lor comerciale timp de 10 ani, după care le pot nimici, se poate oare admite ca salariatul, după ce știe, că actele și registrele comerciantului nu-i mai stau la dispoziție, să pretindă despăgubiri pentru neacordarea concediului după 20—30 ani, fiind că patronul său nu-i mai poate face dovada contrarie cu tablourile concediilor acordate, apărând ca unul sau doi martori din aceleași condițiuni, să poată obține câștig de cauză.

Se poate admite o incertitudine într-o întreprindere industrială cu sute de salariați timp arăt de îndelungat, în care atâtea schimbări se pot face în personalul de conducere.

Tribunalul admitând acțiunea reclamantului pentru despăgubiri din neacordarea concediului pe anii 1929—1931 inclusiv, când aceasta pretențiune în baza art. 73 din legea contractelor de muncă a fost prescrisă, a violat dispoz. art. 73 dând astfel o sentință casabilă, și pentru acest motiv Curtea a trebuit să caseze sentința Tribunalului și fiind vorba numai de aplicarea unui principiu de drept în baza art. 53 din legea Curții de Casație, a evocat fondul și admitând apelul părții a reformat sentința Tribunalului în partea privitoare la acordarea despăgubirilor pentru neacordarea concediului pe anii 1929—1931 inclusiv, confirmând în această privință cartea de judecată a Judecătoriei de muncă.

În ce privește motivul de casare invocat, pentru violarea art. 89 combinat cu art. 50 din legea contractelor de muncă prin faptul, că s'a acordat salariu dublu pentru concediile neacordate,

ceace înseamnă un salar triplu, înțelegând odată salarul pentru munca prestată precum și separat salar dublu pentru concediu neacordat.

Curtea găsește, că acest motiv de casare este nefondat, pentru că art. 50 din legea amintită prevede că patronul, care nu va acorda salariului concediul legal va fi obligat să plătească acestuia o despăgubire egală cu dublul sumei ce i s'ar fi cuvenit pe tot timpul concediului. În spiritul acestei dispozițiuni este evident, că legiuitorul a voit să sancționeze pe patronul recalcitrant, care nu a voit să acorde salariului său concediul legal astfel, că având aceasta despăgubire caracterul unor daune reparatorii, prin aceasta în alevăr s'a intenționat a-i da salariului o recompensă, care este egală cu dublul sumei ce i s'ar fi cuvenit pe tot timpul concediului ca o indemnizare de concediu cu caracter special și în aceasta sumă nu intră și salarul avut, căci acela are caracterul de salar, pentru munca prestată, iar în caz că i s'ar fi dat concediu, salariul în conformitate cu disp. art. 49 alin. ult.

Pe tot timpul concediului va primi o indemnizare egală cu salariul mediu încasat pe ultimele 3 luni, cu toate accesoriile raportate la zilele de concediu; în consecință salariul fiind în concediu nu primește salar, ci o indemnitate specială, care poate că diferă de salar, deci în sensul art. 50 primește dublul indemnizării de concediu, căci dacă s'ar socoti această indemnizare de concediu simplu, atunci nici nu ar avea caracterul de penalitate, pentru că admitând în mod ipotetic, că s'a acordat salariului concediul cuvenit, căruia îi și plătește indemnizarea de concediu, în acest caz, ca din lipsa celui plecat în concediu întreprinderea să nu sufere, patronul angajează o altă persoană, căreia trebuie să-i plătească același salar ca și celui din concediu cu toate, că poate prestațiunea acestuia va fi mai redusă, ca celui din concediu, deci dacă salariului nu i s'ar acorda concediu și i s'ar plăti ca despăgubiri salarul simplu, patronul în felul acesta ar fi avantajat, plătind angajatului său odată salarul, pentru munca prestată și încă odată salarul simplu cu indemnizare de concediu, pe care l'ar fi plătit unei terțe persoane pentru substituie. Drept aceea în spiritul art. 50 din legea citată salariul primește o indemnitate de concediu pe care ar fi primit-o fără să fi muncit în ipoteză, că ar fi primit con-

cediu, și mai primește încă odată indemnitatea de concediu, la care ar fi avut dreptul sub formă de sancțiune a concediului neacordat, așa că în realitate nu primește triplul salariului, ci numai dublul indemnizării la care ar fi avut dreptul în ipoteză că ar fi plecat în concediu.

(C. de Apel Timișoara Secția de vacanță. No. C. III 2719/1936 din 2 Sept. 1936. D-lui N. Crăciunescu, consilier, redactor D-l Gh. Labonțiu, consilier.)

187. LEGEA CONTRACTELOR DE MUNCĂ.

Nu se poate compensa în salarul plătit angajatului, fără contraprestațiune de muncă în cursul termenului de preaviz, despăgubirea cerută de angajat pentru concediul neacordat.

În ce privește cererea pârâtei de a compensa salariul plătit fără contraprestațiune de muncă reclamantului, în cursul termenului de preaviz, cu despăgubirea cerută de reclamant pentru concediul neacordat de pârâtă.

Având în vedere că, deși conform art. 80 din lege, salariul este dator, cu beneficiul unor avantajii pentru dânsul, a continua serviciul la patron, în cursul termenului de preaviz, totuși această dispoziție, care nu este de ordine publică, poate fi modificată de părți chiar ulterior încheierii contractului de angajament, iar în speță se constată că patroana pârâtă a și modificat, unilateral însă, dispozițiile normative ale art. 80 din legea contractelor de muncă, când a concediat pur și simplu și în mod efectiv din serviciu pe reclamant, și aceasta din momentul chiar când i-a comunicat începerea termenului de preaviz reclamantului (26 Iunie 1933), fără a fi întrebat pe reclamant dacă consimte la acest fel de concediere și fără ca reclamantul să fi refuzat patroanei munca sa până la 1 Octomvrie 1933, când expira termenul de preaviz.

Că astfel fiind, nu se poate imputa nici o culpă reclamantului că a părăsit serviciul de îndată ce i s-a pus în vedere de pârâtă că este concediat și că nu a continuat să lucreze mai departe până la expirarea celor 3 luni ale termenului de preaviz prevăzute și prin contractul de angajament și prin lege. Lunile neservite de reclamant, ale termenului de preaviz, au fost deci legal și echitabil plătite de pârâtă reclamantului, dar numai cu titlu de salar, față de împrejurările în care pârâtă a denunțat reclamantului contractul. Această achitare de salar regulat făcută, nu comportă nici o restituire din partea salariului către patron și

deci de asemenea, nici o compensare cu pretențiunile bănești ale reclamantului, în ce privește despăgubirea concediului neacordat.

Instanța de fond compensând plata concediilor pe doi ani datorate de pârâtă reclamantului, cu salariul plătit timpul celor 3 luni de preaviz, pentru care timp, însă, pârâta i-a impus categoric reclamantului părăsirea serviciului, renunțând benevol la o activitate care era altfel obligatorie pentru reclamant în baza art. 80 din lege, în cursul și pe durata termenului de preaviz, — a comis evident o violare a legii și numai prin exces de putere a putut aduce o hotărâre în sensul acesta.

Pentru aceste motive, sentința Judecătoriei urmează a fi casată și cu evocarea fondului, admisă acțiunea reclamantului, conform dispozitivului.

(Trib. Caransebeș. No. C. a. 382/1935 din 12 Iunie 1935. Președinția D-lui M. Antonini, președinte.)

188. LEGEA CONTRACTELOR DE MUNCĂ.
Salariul pe primele 7 zile (de boală, concentrare, accidente) Caracter juridic. Textele legale aplicabile Procedură specială. Art. 11 leg. asig. soc. a modificat art. 60 din legea contr. de muncă. Competința comisiunii de judecată a Asigurărilor Sociale.

ÎN FAPT: Reclamantul M. B., a pretins dela pârâta firmă St. prin acțiunea intentată la judecătoria de muncă printre altele și plata salariului pe primele 7 zile de boală.

Judecătoria a ridicat din oficiu chestiunea competenței.

ÎN DREPT: Potrivit disp. art. 60 din legea contractelor de muncă din 5 Aprilie 1929 (articolul 62 din Regulament) absentarea dela serviciu a salariatului, cu o vechime de cel puțin 6 săptămâni în aceeași întreprindere cauzată de o forță majoră, ca boală, concentrare, accidente, dă dreptul salariatului la plata integrală a salariului pentru primele 7 zile ale absenței, iar cazurile de boală se vor dovedi cu certificatele eliberate de medicul Casei de Asigurări Sociale sau în lipsa acestuia de un medic oficial.

Această dispoziție fiind conținută în legea contractelor de muncă nu încapă nici o îndoială, că suma pentru aceste prime 7 zile ale absenței este un surplus legal al salariului unui salariat cu o „vechime” cel puțin 6 săptămâni, lipsit dela lucru prin forță majoră și cum potrivit disp. art. 9 din legea jurisdicției muncii din 15 Februarie 1933, judecătoriile de muncă au devenit compe-

tente să judece pe lângă altele și orice conflicte între patroni și salariați cu privire la plata salariilor și a indemnizației, e natural și logic, că prin legea jurisdicției muncii, judecătoriile de muncă au devenit competente să judece și conflictele pentru plata salariului pentru primele 7 zile ale absenței.

Dar potrivit art. 11 din legea pentru unificarea asigurărilor sociale din 8 Aprilie 1933 asiguratul are dreptul pe timpul cât este bolnav și în neputință de a munci, la un ajutor bănesc egal cu 50% din salariul mijlociu asigurat, cu începere din a 8-a zi de boală, iar pentru primele 7 zile, salariul are dreptul la salariul în întregime din partea patronului și în cazul în care acesta nu-și respectă obligațiunea, Casa de Asigurări îl va urmări pentru încasare, cu formele prescrise în prezenta lege pentru cotizații, deci se naște astfel întrebarea dacă competența judecătoriei de muncă prev. în art. 9 din legea jurisdicției muncii, pentru judecarea conflictelor referitoare la plata salariului pentru primele 7 zile de boală a rămas neatinsă sau a fost abrogată — modificată?

Potrivit disp. art. 1 din legea pentru unificarea asigurărilor sociale orice salariat (cu un salariu până la 6.000 Lei lunar) la o întreprindere industrială sau comercială intră chiar în momentul intrării în serviciu în asigurarea obligatorie — și luând în considerare, că și art. 11 din amintita lege se referă numai la salariați-asigurați, nu încapă nici o îndoială, că art. 60 din legea contractelor de muncă s'a modificat numai în ceea ce privește pe salariați-asigurați, nu însă și pe ceilalți, urmând a-se cerceta ce anume modificare i-s'a adus.

Art. 11 din legea pentru unificarea asigurărilor Sociale acordă dreptul pentru primele 7 zile de boală fiecărui „asigurat” și cum asigurarea începe imediat după intrarea în serviciu, deci asigurații sunt dispensați de vechimea în serviciu de 6 săptămâni pentru plata „salariului” pentru primele 7 zile de „boală”, iar în caz de neplată Casa Asigurărilor „va” urmări pe patron pentru încasare cu formele prescrise pentru cotizații, deci se naște întrebarea, sub ce titlu de drept primește salariatul suma egală cu salariul pentru primele 7 zile de boală, potrivit legii „ulterioare” a asigurărilor sociale din 8 Aprilie 1933 și care instanță are competența să judece cererile pentru încasarea acestor sume în caz de neplată.

Legiuitorul precizând prin art. 139, că orice dispozițiuni contrarii legii unif. asig. sociale sunt abrogate, înseamnă că și dispozițiunile art. 60 din legea anterioară a contractelor de muncă respec-

tiv 62 din regl. la această lege, precum și disp. art. 9 din legea anterioară a jurisdicției muncii, s'au modificat în sensul că salariaților-asigurați se aplică „numai” dispozițiunile art. 11 din legea pentru unificarea asigurărilor sociale, adecă se acordă acestora imediat în caz de îmbolnăvire indemnizația pentru primele 7 zile de boală și nu numai la îmbolnăvirea ce se întâmplă după 6 săptămâni de serviciu.

Apoi potrivit disp. art. 40 din amintita lege a asigurărilor sociale dacă patronul nu achită cotizațiile de asigurare, Casa de Asigurări va emite un mandat de plată care va avea puterea de titlu executoriu și cum contra acestui mandat potrivit disp. art. 48 din suszisa lege, există numai calea contestației, care se judecă în sensul disp. art. 101 de Comisiunea de judecată, instituită pe lângă Casa de Asigurări Sociale, nu încapă nici o îndoială, că legiuitorul asig. sociale a prevăzut pentru încasarea indemnizațiilor de boală un procedeu „special” mai accelerat la Casele de Asigurări și întrebându-l legiuitorul cuvintele categorice: „Casa de Asigurări va încasa...” și abrogând toate dispozițiunile contrare, acest procedeu special și accelerat a rămas singura cale de încasare pentru indemnizația pentru primele 7 zile de boală, scoțându-se astfel din jurisdicția judecătoriilor de muncă aceste conflicte, ceea ce este și natural, căci numai Casa de Asigurări are evidența despre boală și incapacitatea de muncă a salariatului.

În fine potrivit normelor de drept în vigoare, salariul se consideră orice răsplată, în orice formă, în numerar sau în natură, pentru un lucru prestat și cum indemnizația pentru primele 7 zile de boală nici decum nu este o răsplată pentru un lucru prestat sau de prestat, căci aceasta i-se cuvine salariatului imediat când se îmbolnăvește, chiar dacă se întâmplă aceasta și imediat după intrarea în serviciu. Iar cum pe de altă parte această indemnizație este legiferată chiar în art. pentru ajutoarele bănești ale asigurărilor sociale și cum plata acestei indemnizații este condiționată și de boală și de incapacitatea de muncă, rămâne indiscutabil că așa numitul „salariu” pentru primele 7 zile de boală nu este altceva decât un „ajutor de boală”, numai cu aceea deosebire că nu este plătit de Casa de Asigurări, cum ar fi logic, ci de patron indiferent rămânând, că chiar legiuitorul întrebându-l de fapt cuvântul de „salar” în art. 11, căci, dispunând că pentru primele 7 zile salariatul are dreptul la aceasta, nu definește cu termenul de „salar” indemnizația ca atare, ci fixează numai mărimea acesteia.

Dar potrivit disp. art. 101 din legea asigură-

rilor sociale, judecarea „tuturor” litigiilor, ce se pot ivi prin aplicarea prezentei legi între patroni sau asigurați și Casa de Asigurare și între patron și asigurați, se va face de o Comisiune de judecată instituită pe lângă fiecare Casă de Asigurare și cum conflictele cu privire la ajutorul pentru primele 7 zile de boală este și el un conflict, ce se ivește prin aplicarea legii asigurărilor sociale, deci și judecarea acestui conflict, cade în jurisdicția Comisiunilor de judecată prevăzute în art. 101 din amintita lege și nu în competența judecătoriilor de muncă.

Conform disp. art. 11 din această lege, Casa de Asigurări Sociale, încasează ajutorul de boală pentru primele 7 zile de boală dela patroni numai „la cererea” unui asigurat și pentru aceasta rămâne indiscutabil, că în astfel de cazuri Casa de Asigurări este numai mandatară legală a asiguratului pentru încasare, pe când asiguratul însuși este reclamant, căci în caz de plată direct asiguratului mandatul de plată al Casei devine inoperant față de patron.

Astfel fiind, înființând legiuitorul această procedură specială pentru încasarea ajutoarelor pentru primele 7 zile de boală și abrogându-se prin art. 139 din legea asigurărilor sociale orice dispoziție contrară, nu încapă nici o îndoială, că singura cale pentru încasarea acestor ajutoare este prin mandatară Casa de Asigurări, prin mandat de plată, care în caz de contestație se judecă apoi la Comisiunile de judecată, instituite pe lângă Casele de asigurări sociale care exclud jurisdicția judecătoriilor de muncă.

Admite incidentul.

(Judecătoria de Muncă Timișoara, Cartea de judecată No. 279 din 15 iunie 1936. Președinte D-l Dr. M. Kușniruc.)

189. LEGEA LICHIDĂRII DATORIILOR.

Instanța rogată a efectua execuție este competentă a jud. ca cererea de desființare a măsurii de urmărire.

ÎN FAPT: Judecătoria I. cu prilejul efectuării unui sechestr pe cale de comisie rogatorie a respins ca rău introdusă cererea făcută de recurentul I. S. pe temeiul art. 68 legea lichidării datoriei pentru desființarea urmăririi pornită de creditorul său, iar Tribunalul prin hotărârea atacată cu recursul de față, a confirmat cartea de judecată a Judecătoriei de ocol.

Că, pentru a respinge cererea urmăritului, judecătoria ale cărei argumente au fost adoptate

și de tribunal, motivează că, legea de mai sus, dă în competența instanțelor de fond ca și de urmărire de a judeca asemenea cereri; că în speță instanța care a ordonat urmărirea este tribunalul; că, în sensul aceluiaș text, prin instanța de urmărire nu se poate înțelege și instanța roгатă a efectua execuția, căci în ce privește competența în materie execuțională acestea nu sunt competente decât asupra contestațiilor ce nasc din neregularitățile ale operațiunilor sechestrului sau asupra deschinderilor rezultând tot din greșita aplicare a sechestrului sau asupra sistării în limitele art. 26 legea execuțională; că, în cazul când se atacă chiar fondul, pe baza încetării dreptului de execuție, nu poate fi competentă decât instanța de ordonarea execuției; că, legea conversiunii nu face în privința competenței excepții de competență astfel că se aplică dreptul comun; că, și în vederea unității măsurilor numai instanța care a ordonat execuția, este competentă.

IN DREPT: Având în vedere că art. 69 alin. penultim din legea lichidării, prevede că, instanțele de fond sau de urmărire sunt competente, în orice stadiu al pricinii de a se pronunța asupra chestiunii dacă debitorul îndeplinește condițiile spre a intra în prevederile legii.

Că, potrivit acestui text atât instanța care a dat ordinul de executare cât și instanța roгатă sunt autorizate a desființa formele de urmărire pe temeiul legii din 7 Aprilie 1934, fiindcă și instanța roгатă este o instanță de urmărire, deoarece îndeplinește acte de urmărire, și o face aceasta nu ca simplă mandatară, ci cu dreptul de a examina în limitele fixate de legea execuțională legalitatea măsurilor de urmărire pentru care a fost roгатă.

Că dar, numai prin greșita interpretare a art. 69 instanțele de fond au respins ca rău introdusă cererea pentru desființarea urmăririi.

Că, deci motivul de casare fiind întemeiat recursul câtă a fi admis și afacerea trimisă pentru o nouă judecare înaintea judecătoriei de ocol.

(C. de Cas. S. II. Decizia civilă No. 1593 din 30 Octombrie 1936. Președinția D-lui N. Stănilă, consilier.)

190. LEGEA LICHIDĂRII DATORIILOR.
Incheerile Comisiunilor prev. de art. 52, sunt supuse recursului în casare în termen de 15 zile dela pronunțare.

IN FAPT: In contra deciziunii din 27 Martie 1936, adusă de Comisiunea instituită, conform disp. art. 52 al. 2 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, pe

lângă Tribunalul Timiș-Torontal prin care s'a numit ca lichidatoare a Băncii debitoare Casa de Păstrare Timișoara Elisabetin s. p. a. în lichidare, Banca Victoria S. A. din Arad sucursala Timișoara, a declarat recurs Banca în lichidare mai sus arătată și a cerut casarea acestei deciziuni și cu evocarea fondului, a se numi ca lichidator, C. S., membru în comitetul de lichidare.

IN DREPT: Potrivit disp. art. 53 al. 4 din legea citată, încheierea comisiunii instituită, conform disp. art. 52 al. aceleiași legi, va fi fără apel și executorie, ea va fi supusă recursului în casare la Curtea de apel respectivă, în termen de 15 zile dela pronunțare, pentru motivele arătate în legea organică a Inaltei Curți de Casație și Justiție.

Având în vedere că, din cercetarea actelor de la dosar se constată că deciziunea comisiunii a fost pronunțată la 27 Martie 1936, iar recursul îndreptat în contra acestei deciziuni, a fost introdus la data de 30 Aprilie 1936, deci, peste termenul de 15 zile prevăzut de textul citat mai sus.

Că astfel fiind, Curtea constată că recursul urmează a fi considerat ca tardiv și respins ca atare.

(C. de Apel Timișoara S. III-a No. 4795/1936 din 4 Februarie 1937. Președinția D-lui Gh. Pavelescu, președinte, redactor D-l P. V. Popescu, consilier.)

191. LEGEA LICHIDĂRII DATORIILOR.
Cererea creditorului de a fi trecut debitorul în registrul prev. de art. 22, nu echivalează cu recunoașterea creditorului că debitorul beneficiază de prevederile legii și mai puțin ca creditorul să accepte lichidarea din cap. I. și II.

IN FAPT: Recl. creditoare J. M., având o creanță de 31.000 Lei față de pârâțul debitor N. M., a făcut cerere la notariatul comunei G., pentru a se face mențiune în registrul special prev. de art. 22 din legea conversiunii (1934), iar pârâțul pe baza acestei mențiuni, la data de 10 Noiembrie 1934 a depus în depozit judiciar la judecătoria R. recipisa No. 1625/1934 în valoare de 5650 Lei în favoarea reclamantei, conform art. 12 din aceeaș lege, în urma cărui fapt, reclamanta în termen legal a înaintat cerere Tribunalului A. în conformitate cu disp. art. 40, din legea conversiunii, că nu acceptă modul de lichidare pretins de pârât, conform capitolului I și II, din aceeaș lege, ci conform capitolului III, art. 43, și prin petițiunea înregistrată la 5 Dec. 1934, a cerut primei instanțe să constate că nu acceptă modul de lichidare invocat de debitor.

Judecătoria a respins ca inadmisibilă cererea creditoarei, iar Tribunalul prin încheierea No. 1545/1935 din 7 Noemvrie 1935, a respins apelul — recurs — confirmând decisiul primei instanțe.

IN DREPT: Având în vedere că cererea creditorului de a fi trecut debitorul în registrul prevăzut de art. 22 din legea conversiunii, nu echivalează cu recunoașterea creditorului că debitorul beneficiază de prevederile legii conversiunii (Cas. II. dec. 1048 din 29 Mai 1936), dar chiar dacă s'ar fi recunoscut acest drept debitorului, această recunoaștere nu implică și obligația ca creditorul să accepte modul de lichidare din capitolul I și II din legea amintită mai sus și după cum pretinde pârâtul.

Considerând că actele făcute de creditori în conformitate cu disp. art. 22 din lege, sunt facultative și pot să fie făcute în același timp, cu actele prev. de art. 40, ambele putând exista fără să se excludă unele pe altele și legiuitorul a înțeles prin aceste dispozițiuni să dea posibilitate creditorului de a-și alege modul mai convenabil de lichidare și întrucât în speță reclamanta creditoare n'a acceptat modul de lichidare învocat de pârât și a făcut declarația prevăzută de art. 43, în termen util, pârâtul era obligat să procedeze în conformitate cu disp. art. 43 din legea conversiunii.

Că așa fiind, atât prima instanță cât și Tribunalul au adus hotărârile în cauză, prin violarea legii și exces de putere și drept urmare au trebuit a fi casate.

(C. de Apel Timișoara S. I-a No. 1208/1936 din 23 Februarie 1937. Președinția D-lui Emil Dumitrescu, președinte)

192. LEGEA LICHIDĂRII DATORIILOR AGRICOLE. *Terenuri de pășunat. Dacă în sensul articolului 1 din lege, terenurile de pășunat pot fi considerate și ele ca imobile agricole.*

Composesorat de pășune. Dacă un membru poate fi privit ca proprietar agricol pentru cota sa parte dintr'un teren adusă ca aport într'un composesorat astfel ca, îndeplinind și celelalte condițiuni prevăzute de art. 1 și 2 din lege, să poată invoca beneficiile ei. Soluții.

IN FAPT: Debitorul G. M., prevalându-se de dispozițiunile art. 68 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole, a cerut desființarea tuturor măsurilor de urmărire luate în contra-i, la stăruința creditoarei sale, Bis. ev. luth., din comuna

A., susținând că îndeplinește toate condițiunile prevăzute, de art. 1 și 2 din lege, întrucât: 1. Este proprietar mai dinainte de 18 Decemvrie 1931, asupra unei cota-părți dintr'un teren de pășunat; 2. Locuiește în comună rurală A., mai dinainte de 18 Decemvrie 1931, și 3. Creanța, respectiv datoria sa, a luat naștere mai înainte de această dată. În dovedirea alegațiunilor sale a produs numai certificatul No. 71/1936 c. f., din care rezultă că figurează ca proprietar asupra 1/599 părți din pășunatul comun de vite, cuprins în cf. No. 1601 a comunei A.

Creditoarea, fără a contesta că debitorul său îndeplinește cele două condițiuni din urmă, a oprit două fine de neprimire tinzând la respingerea cererii din motivele: 1. Că un teren de pășune nu poate fi considerat ca un imobil agricol și 2. Că terenul în discuție constituie proprietatea composesoratului și nu a debitorului, care în calitatea sa de membru, nu poate avea decât un drept de folosință, proporțional cu cota sa parte.

IN DREPT: Asupra primului fine de neprimire: Pentruca un debitor să poată beneficia de dispozițiile art. 68 din lege trebuie ca în afară de condițiunile prevăzute în art. 1 punctul B litera a și în art. 2, să mai îndeplinească și pe aceea cuprinsă în art. 1, punctul A, litera a, de a fi adică proprietar, chiar și aparent, mai dinainte de 18 Decemvrie 1931, al unui imobil susceptibil de a fi supus impozitului agricol, prevăzut de art. 3 din legea contribuțiilor, chiar dacă ar fi scutit prin vreuna din dispozițiunile legale în vigoare.

Articolul 3 din această din urmă lege edictează că sunt supuse unui impozit de 12% pe an, pe numele proprietarului, uzufructuarului sau titularului oricărui alt drept de folosință veniturilor funciare agricole sau a celor asimilate lor, conform dispozițiunilor acestei legi.

Potrivit art. 4 din lege, imobilele agricole impozabile conform art. 3 sunt de mai multe categorii, printre care la categoria 3-a figurează și islazurile sau pășunile.

Așa fiind este evident că în sensul art. 1 punctul A litera a din lege terenurile de pășune urmează a fi considerate drept niște imobile agricole.

Asupra secundului fine de neprimire: Legea pășunelor prevede prin art. 29 că composesoratele de pășune dobândesc calitatea de persoană legală, însă numai după ce au fost legal constituite. Legal constituite nu pot fi decât atunci când, pe lângă păzirea celorlalte formalități prevăzute de art. 28, vor avea afectate corpului lor moral sau fictiv, un patrimoniu de exploatare,

adică o masă de bunuri deja formată. În lipsa acestei mase este evident că ele nu mai pot deveni persoane juridice, ci rămân simple societăți sau indiviziuni. În această situațiune, terenurile aduse de membri ca aport, devin cum reese de altfel și din dispozițiunile art. 80 din regulamentul legii, în exclusivă proprietate a acestora, până la lichidarea completă a patrimoniului.

Când deci se face dovada, ca în speță, că debitorul este proprietar în indiviziune asupra unei cota părți dintr'un teren de pășunat, neafectat corpului moral al compozesoratului, el poate, îndeplinind și celelalte condițiuni prevăzute de art. 1, punctul B litera a și de art. 2 din legea lichidării datorilor, să se prevaleze de toate avantajile acesteia, prinurmă și de acelea prevăzute în art. 68.

Pentru aceste motive, admite cererea, etc.

(Judecătoria rurală Agnita. Cartea de judecată No. C. 176/4/1936 din 20 Mai 1936. Președintele și redactor D-l Dr. Teodor Diaconescu, judecător.)

NOTA: Speța de mai sus pune, după cum se vede, în discuțiune două chestiuni: 1. Dacă terenurile de pășunat, formând în regulă generală, singurul patrimoniu de exploatare al compozesoratelor de pășune, aparțin corpului lor moral sau fictiv sau din contra, ele aparțin membrilor — compozesori, în indiviziune și 2. Dacă în această din urmă ipoteză, compozesorii pot fi considerați de proprietari agricoli, în așa fel încât îndeplinind și celelalte condițiuni prevăzute de legea lichidării datorilor agricole, să beneficieze și ei de avantajile acesteia? Întrucât prima din ele nu a putut fi examinată prin sentință decât într'un mod cu totul sumar și deoarece, tot ea, ni se pare că prezintă, nu numai din punct de vedere doctrinar dar și practic, un interes cu mult mai mare decât secunde, am socotit necesar s'o reexaminăm, insistând ceva mai mult asupra ei și în cadrul acestei note. Ambele chestiuni sunt fără îndoială într'o strânsă legătură una cu alta, pentru că în majoritatea cazurilor soluțiunea secunde va fi indicată de soluțiunea ce se va da primei. Dar și soluțiunea acesteia va depinde și ea de deslegarea unei a treia chestiuni ce se ridică tot atât de interesantă și care se cere, la fel cu celelalte, examinată. Care este anume caracterul juridic al acestor compozesorate? Sunt ele niște asociațiuni, cum le consideră legea pășunelor, sau sunt ele niște societăți — persoane juridice, sau nu sunt nici de unele, nici de altele? Numai fixându-ne în prealabil asupra structurii lor juridice, vom putea da mai ușor de firul deslegării al chestiunii ce ni-am propus a discuta în deosebi prin însemnările de față.

Până în anul 1928, pășunile, atât comunale cât și particulare, s'au găsit sub regimul legii ungare X din anul 1913 și al regulamentului de administrarea și exploatarea isiazurilor comunale și a pășunelor indivize, din anul 1926. Prin punerea în aplicațiune a noii legi, regimul de mai înainte n'a suferit, putem spune, mai nicio modificare, cel puțin în ce privește pășunile particulare. Noul leaiuitor s'a limitat a reproduce, cu foarte puține excepțiuni și acelea de amănunt, dispozițiunile vechii legi, fără să mai caute a înlătura unele

texte, devenite inconciliabile cu dispozițiunile legii persoanelor juridice, intervenite între timp (1924) și cu anumite principii de drept reglementând materia. O primă inadveritență, care trebuie semnalată este aceea prin care compozesoratele de pășune particulare considerate de vechia lege drept niște asociațiuni, sunt intitulat și prin noua lege tot astfel. Denumirea aceasta este evident greșită. Pentru că nu numai după normele enunțate până astăzi de doctrină,¹⁾ dar chiar și după aceea cuprinse în legea persoanelor juridice, privită din acest punct de vedere ca o lege cu caracter general, asociația nu poate fi decât acea convenție, prin care mai multe persoane pun în comun, în mod permanent, contribuția lor materială, cunoștințele și activitatea lor, pentru realizarea unui scop, care poate fi sau unul pur ideal sau unul care să corespundă intereselor nepatrimoniale ale asociaților (art. 31). Ori este neîndoelnic că nu un asemenea scop urmăresc compozesoratele de care ne ocupăm, ci unul cu totul potrivit, propriu oricărei societăți, chiar civile și care este acela de a obține un beneficiu sau un folos material. Un astfel de scop pe lângă că reese din tot spiritul legii el este consfințit și în unele dispozițiuni exprese ale legii care, când nu consideră membrii compozesoratelor ca proprietari, îi consideră drept niște beneficiari. „A obține beneficiu nu înseamnă numai a câștiga bani ci și a realiza un câștig, de orice natură ar fi el, fie că consistă dintr'o sumă de bani, fie că consistă dintr'un altfel de profit. A face astfel economie, cumpărând mai puțin scump, înseamnă a realiza un beneficiu“²⁾. Socotim că lipsa acestei primordiale condițiuni — lucrativitatea scopului — ne scutește a mai insista și asupra altora fiind că singură suficientă a ne învedera că, din punct de vedere strict juridic, compozesoratele particulare nu pot fi considerate ca asociațiuni și că în mod greșit legea le-a intitulat ca atare.

Dar dacă nu sunt asociațiuni, sunt ele atunci niște societăți, civile bineînțeles, pentru că comerciale în nici într'un caz nu pot fi? Călăuzindu-ne după definiția ce îndeobște se dă societății³⁾ — acel contract prin care două sau mai multe persoane convin de a pune un lucru în comun, pentru ca din exploatarea lui să poată realiza un beneficiu — avem toate motivele să vedem în ele niște veritabile societăți.

Ce se întâmplă însă? Legea pășunelor prevede prin art. 29 că compozesoratele de pășune particulare odată legal constituite devin persoane morale. Interesul de a distinge o societate investită cu personalitate morală, de o alta, care nu are această calitate, este cât se poate de mare pentru că unele vor fi consecințele ce decurg din personalitatea uneia și cu totul altele vor fi acelea ce derivă din nepersonalitatea celeilalte. Dispozițiunea de mai sus cadrează ea însă cu principiile diriguitoare în materie sau cel puțin este ea în acord cu restul dispozițiilor cuprinse în aceeași lege?

Una din înclănturebile condițiuni pentru ca o societate cu scop lucrativ să poată îmbrăca haina unei personalități civile este aceea de a avea un patrimoniu distinct de cel al asociaților. „Creațiunea unei persoane morale — spune Planiol — nu poate avea

¹⁾ A. Colin & H. Capitant: Droit civil français, tome II. p. 634;

M. Planiol: Droit civil, tome I. p. 957.

²⁾ A. Colin & Capitant - op. cit. p. 636.

³⁾ Art. 1491. c. c. r., art. 1175 c. c. a.

alt înțeles decât formarea inițială a unui patrimoniu colectiv. Numai atunci când el va fi constituit în stare distinctă, persoana fictivă căreia i se atribue va lua naștere, altfel spus, numai atunci când se organizează una din aceste mase de bunuri se crează o persoană. Numai atunci prin urmare se va putea vorbi despre capacitatea sa de a dobândi, de a-și spori patrimoniul prin adăugarea de bunuri provenind dintr'un patrimoniu privat. În realitate va avea atunci loc o simplă creștere a unei bogății colective prin accesiunea de noi bunuri la o masă deja formată" 4).

Se înțelege că și composesoratele numai având la dispoziție această masă de bunuri deja formată se vor putea, așa cum cere și art. 29, constitui legal, pentrua după aceea, ipso jure să devină și persoane morale. Îndeplinesc ele, din punctul de vedere ce ne preocupă, această primă condițiune, cu alte cuvinte, dispun ele de un patrimoniu distinct și inițial și dacă da, din ce anume se compune? Legea păstrează în această privință o muțenie desăvârșită. Ea se limitează a indica prin citatul articol a serie de drepturi și de obligațiuni, putând astfel să dobândească pe numele lor propriu bunuri imobile sau să contracteze obligațiuni de natură a angaja averea comună sau care ar avea de rezultat instrăinarea sau schimabrea de destinație a terenului și a imobilelor comune însă numai cu autorizarea Ministerului Agriculturii și Domeniilor, să întenteze procese și să stea în judecată atunci când sunt chemate ca părâte, etc.

Toate aceste operațiuni juridice nu sunt însă decât un apanaj al personalității, ele presupunând că composesoratele au fost deja investite cu o asemenea calitate. Am arătat mai sus că personalitatea n'ar putea-o dobândi decât dacă și după ce ar fi fost în prealabil legal constituit. Legal constituite n'ar putea fi decât atunci când, pe lângă păzirea celorlalte formalități prevăzute de lege (art. 28), vor avea la dispoziție patrimoniul de exploatare adică acea masă de bunuri deja formată, afectată corpului lor moral sau fictiv. Oricât ne vom strădui ne va fi imposibil să-i stabilim existența și cu atât mai puțin componența. Această inexistență se evidențiază și mai bine, prin comparațiunea textelor. Vechea lege ungară dispunea prin art. 25 că atunci când asociații nu-și intabulau în registrele fundare cotele lor părți, individual și nominal, proprietatea revenea societății, lor nerămânându-le decât un simplu drept de folosință. Noua lege nu mai reproduce o asemenea dispoziție, mărginindu-se a edicta prin art. 25 că atunci când cotele fiecărui asociat nu vor putea fi stabilite cu certitudine, aceștia să fie considerați ca având drepturi egale. Prin urmare chiar și în ipoteza înjaheburii unui fond social pe o cale atât de problematică și de eventuală este, sub regimul actualei legi, exclusă. În felul acesta ne-e dat să vedem cum niște societăți cu scop lucrativ, dotate cu personalitate juridică, se pot totuși naște ba chiar activa, fără să aibă asigurat patrimoniul necesar, afectat în baza personalității, corpului lor moral, ne-e dat cu alte cuvinte să vedem niște societăți de pășune fără... pășunea lor proprie. Și cu toate acestea un fond există, trebuie să existe, pentru că în altfel, lipsind lucrul supus exploatarei, o societate nici n'ar mai putea exista ca atare.

Atât legea din anul 1913 cât și mai cu seamă cea în vigoare astăzi vorbesc în textele lor, e drept nu

îndeajuns de categoric de o coproprietate, despre dreptul de proprietate al asociațiilor. Fără îndoială că acest drept nu poate viza decât proprietatea bunurilor, care în esență constituie obiectul de exploatare al composesoratelor: terenurile de pășune. Regula-mentul legii este însă în această privință mai mult decât peremptoriu. Iată într'adevăr ce dispune el prin articolul 80: pășunile comune, aduse ca raport în asociație, nu trec în proprietatea acestora ci rămân în proprietatea membrilor, dar conducerea, administrarea și regularea folosinței în comun revin în mod exclusiv asociației. Pentru a-și conserva această proprietate asociații sunt obligați și sub imperiul actualei legi să și-o înregistreze în cărțile fundare, însă nu în baza vreunui text special și sub sancțiunea prevăzută de art. 25 din vechea lege, ci în baza dreptului comun, după care proprietatea oricărui imobil în genere nu poate fi dobândită decât prin intabulare (art. 431 c. c. a.). În acest sens trebuie înțeleasă și dispozițiunea cuprinsă în art. 28, al. II, unde e vorba de transcrierea constituirii societăților în registrele de proprietate.

Dreptul, pe care-l au asociații într'un composesorat de pășune diferă prin urmare de acela pe care îl au asociații unei societăți investite cu personalitate juridică, în care ei nu pot prelua decât un beneficiu sau un folos proportional. Într'un composesorat dreptul lor este deplin, înfrizându-se asupra însăși proprietății, respectiv asupra unei cote părți mai dinainte stabilită și raportată nu la fondul social al societății, dovedit în cazul nostru, inexistent, ci la integralitatea patrimoniului, pe care-l stăpânesc cu toții în indiviziune. Această indiviziune durează în timp dela data când societatea a fost creată și până în momentul totalității ei lichidării, spre deosebire de ceea ce se petrece într'o societate — persoană morală, unde indiviziunea începe numai la dizolvarea societății pentru a ține până la lichidare. În limita cotelor lor părți ideale, asociații pot ca unui ce indiscutabil sunt subiecte de drepturi și obligațiuni, să-și instrăineze dreptul lor de proprietate sau de folosință prin acte între vii, însă numai cu consimțământul asociației, care li-l poate refuza atunci când prin instrăinare s'ar fărâmița prea mult cotele sau ar intra în posesiunea unei singure persoane, mai mult de 1/3 din înfrinderea pășunei comune (art. 30). Nimic, credem, nu i-ar împiedeca în limita cotelor lor părți, să și le arendeze sau să și le ipotecheze, să stea chiar în judecată, individual, pentru a-și revendica părțile indivize dela detentorii lor, de a face să li se recunoască dreptul de coproprietate, de a nu fi turburați în posesiune, etc.

Aceasta fiind situația juridică a membrilor — composesori, composesoratele, prin forța lucrurilor, devin niște simple societăți, niște simple indiviziuni. Ele prezintă din acest punct de vedere o similitudine cum nu se poate mai mare cu composesoratele de pădure sau cu așa numitele cete moșnenești sau răzeșești, despre care se ocupă foarte pe larg codul silvic, prin art. 29-54. În aceste societăți, considerate, după cum se vede de lege, drept niște simple cete, nu există nicio ființă distinctă de aceea a composesorilor, moșnenilor sau răzeșilor, ei singuri înfrunzându-se, prin drepturile pe care le au, adevărata personalitate.

În asemenea situațiune composesoratele urmează să fie supuse, atunci când legea pășunelor nu dispune sau dispune altfel, normelor prevăzute de dreptul comun privitoare la comunitățile de bunuri și la societățile

4) M. Planiol ; p. cit. p. 958,

simple, neinvestite adică cu vreo personalitate juridică. Dacă în legiurile franceză și română nu există, relativ la comunitate, decât câte un singur articol (art. 815 c. fr. și art. 728 c. r.) și anume acolo unde este vorba de comunitatea rezultată din succesiune, în schimb însă codul civil austriac tratează materia cum nu se poate mai amplu și mai complex. Distincțiunea care se face în doctrinele franceză și română între o societate simplă și o comunitate, după care prima ar fi un contract iar secunda un quasi-contract, este inexistentă în dreptul civil austriac unde societatea este considerată ca o sursă sau ca o formă a comunității. Articolul 825 c. c. a. prevede că comunitatea poate surveni nu numai printr'un fapt întâmplător, lege sau declarațiune de ultimă voință, ci și prin convențiune. Este tocmai cazul posesoriatelor de pășune, care cu foarte neînsemnate excepțiuni, iau naștere numai pe bază contractuală sau după cum se exprimă legiuitorul, în art. 18, printr'un acord al coproprietarilor. Nici unul din articolele, care reglementează societatea și cu atât mai puțin din acelea, care reglementează comunitatea, nu lasă nici să se întrevadă măcar, existența vreunei persoane distincte, pedesupra asociațiilor, textele respective limitându-se la regula raporturile acestora între ei și raporturile lor cu terții. Articolele 1491 c. c. r. și 1175 c. c. a., care definesc societatea ne arată că aceasta consistă, între altele, în a pune ceva în comun; ori este indiscutabil că a pune ceva în comun nu poate să însemneze decât a pune ceva în indiviziune.

Conferind ne de o parte posesoriatelor personalitatea juridică, iar pe de altă parte edictând că terenurile de pășune, constituind în regulă generală singurul lor patrimoniu de exploatare, rămân în exclusivă proprietate a asociațiilor și acordându-le acestora drepturile coindivizării, în vădit desaccord cu acelea pe care le-ar avea sau, mai bine zis, nu le-ar avea într-o societate — persoană morală, legiuitorul a săvârșit fără îndoială, a o doua inadvertență. În felul acesta personalitatea posesoriatelor a devenit de două ori iluzorie: odată pentru că prin însăși definiția sa, o personalitate nu-i decât o ficțiune și a doua oară pentru că nici această ficțiune nu mai poate fi înfă, devreme ce i s'a răpit cel mai de seamă suport: existența unui patrimoniu distinct, afectat mai dinainte corpului lor moral sau fictiv. Ele ar putea fi totuși considerate ca atare, însă numai într'un singur caz și anume atunci când intențiunea legiuitorului ar fi fost de a consfinți în text teoria, care si-a găsit mulți adepți, a savantului jurist Berthelemy, după care personalitatea nu este decât o etichetă a proprietății colective. Luând exemplu celor zece persoane fizice, care după teoriile dualiste, asociindu-se ar da naștere unei a unsprezecea persoană, de data aceasta juridică „noi suntem tot zece și nu unsprezece. Nu există a unsprezecea persoană fie fizică, fie fictivă. Numai că noi putem cei zece să fim proprietari în mod individual, putem de asemenea să fim proprietari în indiviziune, neimpărțiți, mai putem în sfârșit să fim proprietari în mod colectiv. Ori dacă suntem proprietari în mod colectiv, lucrurile se vor petrece, regulile de drept se vor aplica în același mod ca și cum am forma o singură persoană, persoana morală. Ficțiunea astfel înțeleasă apare ca un mijloc permițând a explica, în mod mai simplu, funcționarea regulilor de drept în această situație particulară, ea nu face să nască o persoană mai mult, independentă de membrii colectivi-

tați despre care este vorba. Persoana morală nu este în rezumat decât un mijloc de a explica regulile proprietății colective“ ⁵⁾. În fond această teorie nu face altceva decât să nege orice personalitate morală în genere și în deosebi, aceea fără nicio bază, a posesoriatelor de pășune particulare.

În concluzie, nu sunt nici asociațiuni cum le denumeste în tot textul ei legea și nici persoane morale, cum le declară prin art. 29. Ele rămân așadar, din punct de vedere strict juridic, simple indiviziuni sau simple societăți neinvestite cu personalitate juridică.

O consecință de-o extremă importanță, mai ales practică și care derivă din nepersonalitatea lor este și aceea învedereată prin sentința ce o adnotăm, că membrii devenind ei înșiși proprietari terenurilor de pășune pe care le au adus ca aport, considerate conform art. 3 și 4 din legea contribuțiilor directe ca imobile agricole vor putea, îndeplinind și celelalte condițiuni prevăzute de legea lichidării datoriei agricole, să se prevaleze de toate beneficiile acesteia.

Dr. TEODOR DIACONESCU.

193. LEGEA LICHIDĂRII DATORIILOR.

Numai creditorii debitorilor agricoli, neobligați la facerea declarațiunilor, pot să ceară la notarul situațiunii fiecărui imobil al debitorului, în termen de 3 luni, dela promulgarea legii, ca debitorul lor să fie înscris într'un registru special al debitorilor, cei ce au mai mult de 10 hectare, nu se vor trece în registrul special prevăzut de acest text. Art. 22.

ÎN FAPT: Petentul N. C., din comuna S., proprietar a peste 100 jugăre de pământ, a cerut radierea mențiunilor de asanare, din registrul special al debitorilor comunei F., pe motiv că el este proprietar a peste 100 jugăre de pământ și nu se putea face mențiuni de asanare împotriva lui, în registrul comunal respectiv, ci fiind un debitor cu mai mult de 10 hectare, a făcut declarație la Tribunalul respectiv, arătând averea sa și pe creditorii săi, cărora legea le pune la îndemână calea de urmat.

ÎN DREPT: Potrivit art. 8 din legea pentru lichidarea datoriei agricole și urbane, din 7 Aprilie 1934, debitorii agricoli, proprietari de mai mult de 10 hectare, cât și debitorii agricoli mai puțin de 10 hectare, prima categorie sunt obligați, să facă declarațiuni despre datoria lor la Tribunalul domiciliului lor, iar secunda, categorie, nu sunt obligați a face asemenea declarațiuni, ci

⁵⁾ Berthelemy; Traité de droit administratif p. 31; A. Teodorescu Noțiuni de drept administrativ, ed. II-a p. 100.

potrivit art. 22 din lege, creditorii debitorilor agricoli, neobligați la facerea declarațiilor, prin această lege pot să ceară la notarul situațiunii fiecărui imobil al debitorului, în termen de 3 luni dela promulgarea legii, ca debitorul lor să fie înscris într'un registru special al debitorilor.

Considerând, că în speța de față, petentul C. N., care posedă, conform extraselor de carte funduară, peste 100 jugăre de pământ, cererea de radierea acestor mențiuni, înscrise în favorul creditorului lui C. Gh., se privește ca admisibilă deoarece potrivit textului amintit, creditorul său fă-

ră nici o bază legală, a înscris pe debitor în registrul special, deoarece posedă peste 10 hectare de pământ și că conform art. 22 din lege, aceste mențiuni de asanare, sunt a se face numai împotriva acelor debitori, cari posedă sub 10 hectare de pământ.

Pentru aceste motive, admite cererea petentului și dispune radierea mențiunilor de asanare, din registrul special al debitorilor comunei.

(Judecătoria rurală Deta, No. 732/937 din 24 Aprilie 1937. Președinția D-lui Mihai Mușătescu, jude-președinte.)

A v i z

La Biblioteca Cercului Juridic Bănățean, instalată în localul Baroului Avocaților Timișoara (Palatul Dicasterial, Etaj I. Camera No. 59), în fiecare zi de lucru între orele 11 jum.—12 a. m. (chiar și la altă oră dacă bibliotecarul cercului, D-l avocat Paul Plank Timișoara I., Str. Solderer 3 este anunțat), Domnii membri ai cercului pot consulta — în afară de cărțile bibliotecii — următoarele reviste juridice apărute dela anul 1933 înainte: Pandectele Române, Revista de Drept Public, Pandectele Săptămânale, Presa Judiciară, Ardealul Juridic, Jurisprudența Curților de Apel din Ardeal, Curentul Juridic, Revista Penală, Repertoriu de Jurisprudență Administrativă, Legea, Justiția Dobrogei, Buletinul Juridic al Curții de Apel Oradea, Buletinul Conversiunei, Cronica Judiciară, Penitenciarul, Munca, Administrația Română, Monitorul Oficiilor de Stare Civilă, Starea Civilă, precum și Revista Institutului Social Banat-Crișana și Luceafărul.

JURISPRUDENȚĂ ȘI SOLUȚIUNI JURISPRUDENȚIALE

PARTEA ADMINISTRATIVĂ

VI. STATUTUL FUNCȚIONARILOR PUBLICI

194. STATUTUL FUNCȚIONARILOR PUBLICI. *Indepărtarea din serviciu a funcționarului nereușit la examenul de limba română, este un drept de caracter administrativ a Ministerului, fără a mai fi necesar avizul Comisiunii disciplinare.*

IN FAPT: Recl. H. A., prin acțiunea în contencios introdusă a cerut a se declara ilegală decizia Min. Lucr. publ. No. 30163/1936 prin care a fost pus în disponibilitate pentru necunoașterea limbei române și prin consecință a-se anula suszisa decizie și a fi repus în toate drepturile sale, întrucât comisiunea de disciplină a P. T. T. fusese deja sesizată pentru a se pronunța asupra necunoașterii limbii române, și împrejurarea că, obținuse la examenul de limba română o medie sub nota 6, dar mai mare de 5 nu mai putea Ministerul direct să procedeze prin decizia de punere în disponibilitate fără a aștepta judecata comisiei de disciplină. Că potrivit disp. art. 31 comb. cu art. 91 din Reg. Stat. funcț. publici, Ministerul, nu era în drept să dispună îndepărtarea sa din serviciu fără ca în prealabil să fie existat o decizie a comisiei disciplinare.

IN DREPT: Având în vedere, că, în adevăr, art. 91 reg. stat. funcț. publ. prevede, că, „funcționarii vor putea fi pedepsiți disciplinar în cazurile când nu execută îndatoririle în serviciu sau când se abat dela vre-una din obligațiile ce le sunt impuse prin art. 13—31 din prezentul regulament”.

Că întrucât art. 31 care prevede obligația cunoașterii limbii române, e înglobat în art. 91, ar rezulta, cel puțin în mod aparent, că obligație de a trimite pe funcționarii cari nu cunosc limba oficială în judecata comisiei disciplinare ar fi **imperativă** și nu **facultativă** așa cum susține Ministerul.

Având în vedere că deși art. 31 din regul. stat. funcț. publ. este cuprins între textele care tratează despre obligațiile funcționarilor publici pentru care este deschisă calea acțiunii disciplinare, însă art. 31 din regulament, în ce privește neîndeplinirea obligației de cunoașterea limbei române, prevede o procedură specială și anume: îndepărtarea provizorie din serviciu până la însușirea ei în mod corespunșător oficiului ce-l îndeplineș-

te funcționarul, care procedură are un caracter pur administrativ și nu disciplinar, funcționarul fiind în drept ori când să reclame revenirea sa în post, dacă dovedește că a îndeplinit condițiunea.

Considerând că, din moment ce, textul art. 31 din regulam. stat. funcț. publ. prevede o procedură aparte, și anume: înlăturarea din serviciu pe cale administrativă, autoritatea în drept este liberă să dispună conform procedurii speciale care prin natura ei, este de presupus mai apropiată de intenția legiuitorului, fără a mai recurge la judecata comisiei disciplinare, nefiind vorba în speță de o abatere de la serviciu în sensul strict al cuvântului.

Că chiar caracterul măsurii de îndepărtare din serviciu prev. de art. 31 din regulam. nu este identic în consecințe cu acela al punerii în disponibilitate, ca pedeapsă disciplinară, fiindcă aceasta din urmă creiază funcționarului o situațiune cu mult mai gravă, în primul rând nu mai poate fi reprimat în serviciu de cât după 2 ani de la data lăsării în disponibilitate și în al doilea rând e supus și la o retrogradare, că nu mai poate fi reprimat de cât în clasa cea mai de jos, a gradului ce a avut, pe când în cazul îndepărtării din serviciu pe cale administrativă, funcționarul are dreptul să se prezinte la examen și să fie reprimat în situația avută.

Considerând că s'ar putea obiecta că, art. 31 din regulam. stat. funcț. publ. a fost în intenția legiuitorului să se aplice pe un timp limitat și numai în perioada transitorie de la votarea legii statutului și până la sfârșitul anului 1924, nu ar fi aplicabil și funcționarilor numiți ulterior întrucât, textul însuși vorbește despre funcționarii cari se găsesc în serviciu la data publicării regulamentului, vor fi supuși în cursul anului 1924, la un examen de cunoașterea limbei, de unde s'ar putea deduce că, funcționarii cari nu l-au depus au fost scutiți, iar cei cari l-au depus și au reușit, că nu mai pot fi supuși la un al doilea examen în vederea aceluiași scop, situație în care se găsește și reclamantul.

Considerând, că art. 31 conține 3 dispoziții diferite, în al. I. o dispoziție fundamentală în concordanță cu art. 126 din Constituție și anume: obligația funcționarului de a cunoaște limba statului.

Că astfel fiind cunoașterea limbei oficiale nu este numai o obligație facultativă și temporală, cum înțelege să o prezinte reclamantul, ci o condiție esențială pentru numire și rămânere în serviciul Statului, și aceasta condiție nu-i facultativă și temporală ci imperativă și permanentă, așa că în ori ce moment, autoritatea de stat este în drept ca prin comisia de examinare să cerceteze măsura în care funcționarul public indeplinește aceasta condiție și în caz de necunoaștere să-l îndepărteze din serviciu pe cale administrativă.

Că în ce privește disp. al. II și III din art. 31 acestea au un caracter procedural mixt, unul transitoriu care prevede supunerea la examen a funcționarilor în cursul anului 1924 și un altul de principiu, care prevede sancțiuni pentru cei ce nu ar îndeplini condițiunea și anume: îndepărtarea din serviciu cu rezerva reprimirii lor în cazul când ar reuși la un alt examen.

Considerând că în speță, Ministerul Lucrărilor Publice renunțând la soluțiunea cazului prin comisia de disciplină în fața căreia reclamantul între timp fusese trimis pentru faptul necunoașterii limbei române, și procedând direct la înlăturarea sa din serviciu pe baza rezultatului examenului oficial la care reclamantul a fost supus și unde a obținut o medie sub nota 6, deși ca funcționar superior nota de trecere era 6, în mod legal Ministerul a dat decizia No. 30168/1936, prin care reclamantul a fost îndepărtat din serviciu pentru necunoașterea limbei române.

Că astfel fiind acțiunea în contencios găsindu-se nefondată a trebuit să fie respinsă.

(C. de Apel Timișoara S. II-a în complex de divergență, No. 2733/1936 din 21 Noembrie 1936. Redactor D-l Mihai Tigoianu, consilier.)

NOTĂ: Deciziunea de mai sus s'a dat cu opinia-nea reparată a D-lor I. N. Periejeanu președinte și Dr. I. Fărăcescu consilier, al cărei, interesant cuprins este următorul:

„Subsemnații suntem de părere că reclamantul nu putea fi îndepărtat din funcțiune pentru necunoașterea suficientă a limbei oficiale fără ca în mod prealabil instanța disciplinară să se fi pronunțat. În adevăr conform dispozițiunilor art. 7 din Statutul funcționarilor publici, funcționarii publici definitivi — cum este reclamantul — nu pot fi înlocuiți de cât în condițiunile arătate în partea II-a a Statutului unde se dispune că înlocuirea în funcțiune a funcționarului public definitiv nu se poate pronunța de cât pe temeiul unei decizii a Comisiunii disciplinare. Acest principiu domina întreaga economie precum și spiritul Statutului și Regulamentului său, de la care nu s'a admis nici o derogare. Legiuitorul a mers așa de departe în aceasta privință în cât chiar în cazul când funcționarul a devenit fizicește incapabil sau impropriu serviciului înlăturarea sau înlocuirea lui nu se poate face de cât tot pe temeiul deciziei Comisiunii disciplinare dată pe baza raportului Comisiunii medicale prevăzută în legea generală de pensii.

Cu atât mai puțin s'a putut deroga pentru cazul prevăzut de art. 31 din Regulamentul Statutului care dispune îndepărtarea din serviciu a funcționarilor ce nu vor fi reușit la examenul de cunoașterea limbii oficiale, aceasta îndepărtare are să se facă deci cu paza formelor prescrise de disp. art. 7 din Statutul funcț. publ. și a părții a doua a acestui Statut. Nici un text de lege nu scutește măsura îndepărtării din serviciu de îndeplinirea prealabilă a acelor forme. Din potrivă, art. 91 din Regulamentul Statutului din abateră de la obligațiunea impusă funcționarului public prin art. 31 din Regulament — adică cunoașterea limbii oficiale — un delict disciplinar care nu poate fi sancționat de cât tot disciplinar adică cu procedura prevăzută de art. 52 și urm. din Statut. Pentru aceste motive credem că, înlăturarea reclamantului din funcțiunea sa este ilegală, astfel că considerăm în aceasta privință acțiunea sa ca fondată.

I. Nic. Periejeanu președinte, Dr. I. Fărăcescu, consilier al Curții de Apel Timișoara.

VII. DREPT FISCAL

195. LEGEA CONTABILITĂȚII PUBLICE.

Singură Curtea de Conturi este competentă să soluționeze cererile de prescripție a sumelor de bani datorate Statului și care provin numai din impozite, taxe și amenzi de ori ce fel.

Conform art. 27 din legea sa organică, Curtea de Conturi judecă cererile de prescripții ale debitorilor potrivit legilor de contabilitate publică, de percepere și urmărire.

Prin dispozițiile art. 145 din legea contabilității publice, se prevede că sumele datorate Statului, sunt prescrise după trecerea unui timp de 5 ani dela ultima urmărire dela înscrierea debitorului, dacă această prescripție este invocată de

debitor. Că prin sume datorate Statului, nu se înțeleg orice sume, ci numai sumele cari provin din impozite, taxe și amenzi, aceasta rezultând din dispozițiunile art. 61 din legea de urmărire, la care se referă art. 27 menționat și care prevede că numai sumele cari provin din impozite, taxe și amenzi, se prescriu prin 5 ani.

Considerând că, din cuprinsul menționatele texte cât și din întreaga economie a legii, rezultă că, legiuitorul a dat în competența Curții de Conturi, numai soluționarea cererilor de prescripție a sumelor de bani datorate Statului care provin din impozite, taxe și amenzi, iar nu orice sumă de bani datorată Statului, cum susține recurentul.

Că, într'adevăr, dacă legiuitorul ar fi dat în

competința Curții de Conturi prin art. 27 menționat, soluționarea cererilor de prescripție a ori căror sume de bani datorate Statului, nu ar mai fi specificat prin acest text, că prescripțiile date în competența ei, sunt acele prevăzute de legile de contabilitate publică, de percepere și urmărire, și care la capitalul prin care tratează materia prescripțiilor, prevăd că se prescriu prin 5 ani, numai sumele de bani datorite Statului, care provin din impozite, taxe și amenzi.

Că, dar, fiind stabilit că, Curtea de Conturi este competentă să soluționeze pe baza art. 27 din legea sa organică numai cererile de prescripție a sumelor de bani datorate Statului și care provin din impozite, taxe și amenzi de orice fel, urmează că cererea recurentului, care se referă la o diurnă parlamentară incasată pe nedrept, nu poate fi soluționată pe această cale, întrucât această sumă de bani datorată Statului nu provine din impozite, taxe sau amenzi și deci, Curtea de Conturi, numai făcând o justă aplicare a textelor de lege, a respins cererea ca rău îndreptată, așa că motivul de casare e nefondat și recursul urmează a se respinge.

(C. de Cas. S. III-a Dec. No. 1574 din 5 Oct. 1936. Președinția D-lui C. Macri, consilier.)

196. LEGEA PT. PERCEPEREA ȘI URMĂRIREA VENITURILOR PUBLICE. *Executarea creanțelor contra Statului se poate cere pe cale judecătorească numai prin înscriere în buget, iar nu și prin deschidere de credit bugetar.*

Având în vedere, că recl. atât prin cererea inițială cât și prin petiția de apel, a cerut să se deschidă un credit extraordinar pentru plata indemnizației de deplasare. Că comisiunea județului T. a aprobat deschiderea unui credit de 9100 lei sub rezerva și a aprobării Ministerului de Interne care, însă, a refuzat acea aprobare.

În conformitate cu art. 60 din legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice din 1934, creanțele contra statului, județelor, etc., se execută numai prin înscrierea lor în bugetul anului următor aceluia care s'a făcut cererea, iar nu și prin deschiderea de credit așa cum a cerut reclamantul.

Că prin urmare în conformitate cu articolul citat se poate cere pe cale judecătorească înscrierea unei creanțe în buget dar nu și deschiderea unui credit, căci nicăieri legea nu o prevede.

Că dar numitul nu poate pretinde instanței de judecată, așa cum a cerut atât prin cererea ini-

țială cât și în apel, deschiderea de credit care intră în căderea numai a puterii executive a o face, că această cerere neavând nici o justificare legală ea nu putea fi primită — așa că bine Comitetul central de revizuire i-a respins-o, dispozitivul deciziei Comitetului de revizuire menținându-se pe considerațiunile mai sus arătate.

Că dar motivele de casare nefiind fondate, recursul urmează a se respinge.

(C. de Cas. S. III. Deciziunea No. 2016 din 18 Noiembrie 1936. Președinția D-lui C. Crăciunescu, consilier.)

197. LEGEA TIMBRULUI. *Din termenii precisi și de strictă interpretare ai textului art. 23, reiese că numai veniturile pe care justițiabilul le realizează printr-o muncă propriu zisă, în afară de orice idee de speculă, sau care se cuvin cu titlu de pensie alimentară, sub douăsprezece mii lei anual, sunt de natură a-i conferi dreptul la scutire de timbru.*

ÎN FAPT: Impotriva ordonanței de adjudecare a Tribunalului P. debitorii T. și D. M., au introdus un recurs nerimbrat cu mențiunea că sunt pauperi, depunând ca dovadă un certificat eliberat de primăria municipiului P.

Prin viza pusă pe acest certificat percepția P. constată că recurentul D. M., este înscris în rolurile acelei percepții cu un venit profesional de 7000 lei rezultând din comerțul de mărunțuri, deosebit de 5000 lei venit imobiliar anual.

ÎN DREPT: Art. 23 din legea timbrului declară scutite de plata taxelor de timbru și a impozitului proporțional persoanele cari nu posedă decât un venit de muncă sau provenind dintr-o pensie alimentară până la 12.000 lei anual sau un venit funciar de 5.000 lei.

Considerând că deși sub raportul acestui din urmă venit condițiunea legală este satisfăcută în ce privește pe recurentul D. M., totuș numitul mai are un venit de 7000 lei care nu intră în prevederile art. 23.

Că, într'adevăr, din termenii precisi ai textului reiese că numai veniturile pe cari justițiabilul le realizează printr-o muncă propriu zisă, în afară de orice idee de speculă, sau cari i se cuvin cu titlu de pensie alimentară, sub 12.000 lei anual, sunt de natură a-i conferi dreptul la scutire de timbru; că dispozițiunile art. 23 sunt de strictă interpretare și nu pot fi extinse și la alte cazuri, cum ar fi venitul obținut de parte prin exercitarea unui comerț sau industrii.

Că, în consecință, din moment ce, pe lângă venitul funciar de 5000 lei, recurentul D. M., mai dispune și de un venit comercial exceptat dela beneficiul scutirii, iar, pedeață parte, soții M. — deși regulat citați — nu s'au prezentat astăzi în instanță pentru a declara dacă înțeleg să-și timbreze recursul, acest recurs făcut în baza unui act de paupertate nevalabil urmează a se anula, potrivit art. 42 din legea citată.

Pentru aceste motive, Curtea, în numele legii, anulează recursul ca netimbrat.

(C. de Cas. S. II. Deciziunea No. 1446 din 30 Septembrie 1936. Președinția D-lui Conș. Gh. Rădescu, președinte.)

198 LEGEA TIMBRULUI. Pensionarii și toți acei cari au un venit provenind în afară de muncă sau pensie alimentară sau din venit financiar, nu beneficiază de scutire de timbru.

Potrivit art. 23 al. I. din legea timbrului când o persoană posedă probe legale de sărăcie, cererile în justiție și toate actele de procedură ce se efectuează în curgerea unui proces după cererea sa se fac fără plata taxelor de timbru sau impozitul proporțional; că, după al. II, se consideră săracă în sensul legii acea persoană care nu posedă decât un venit din muncă sau provenind dintr-o pensie alimentară până la 12.000 lei anual sau un venit funciar anual de 5.000 lei.

Considerând că din termenii acestui din urmă text rezultă, că numai veniturile sub 12.000 lei obținute de pe urma unei munci sau cu titlu de pensie alimentară constituiesc starea legală de sărăcie, iar nu și veniturile sub formă de pensie plătite foștilor funcționari publici din momentul punerii lor la retragere; că art. 23 are caracterul unei dispozițiuni de excepție și aplicațiunea lui nu poate fi întinsă peste cazurile anume prevăzute de litera textului.

Că astfel fiind, pensionarii publici indiferent de câtimea pensiunii lor, nu pot beneficia de scutirea de taxe și impozite în procesele pornite de ei, ci rămân supuși dispozițiunilor generale din legea timbrului.

Că întrucât în cazul de față este constatat și recunoscut de însăși partea că recurentul Gh. D. are calitatea de pensionar public și că în această

calitate, deși obligat să timbreze, el nu s'a conformat prescripțiunilor legale în materie, urmează că bine a procedat Curtea de fond anulându-i apelul și că incidentul ridicat găsindu-se întemeiat, prezentul recurs cată deasemenea a se anula ca netimbrat, potrivit art. 42 din legea citată.

(C. de Cas. S. II. Deciziunea No. 1438 din 30 Septembrie 1936. Președinția D-lui Conș. Gh. Rădescu, președinte.)

199. LEGEA TIMBRULUI. Soția pauperă are drept la act de paupertate numai dacă și soțul se află în stare de sărăcie. Instanțele judecătorești de orice grad au dreptul să anuleze actul de sărăcie, dacă constă că posesorul nu poate beneficia de scutire.

Art. 23 alin. III din legea timbrului prevede că dacă unul din soți nu poate fi considerat persoană săracă în condițiunile prevăzute de lege, nu se poate libera certificat de sărăcie nici celuilalt, afară de cazul de divorț.

Intrucât în speță este necontestat că recurenta nu a dovedit cu certificatul depus la dosar că și soțul ei se află în condițiunile de sărăcie prevăzute de lege și nici că acest certificat i-s'ar fi eliberat în calitate de văduvă, urmează că în această situațiune chiar dacă tribunalul îi acordase dreptul de sărăcie pretins, Curtea de Apel a putut să-l examineze din nou și să ajungă la convingerea că certificatul învocat nu constituie o probă legală de sărăcie a numitei, pentru a putea beneficia de scutire, în baza art. 24 din legea timbrului, care prevede că instanțele judecătorești de orice treaptă au dreptul să anuleze actul de sărăcie, când se conving că posesorul lui nu poate beneficia de scutire.

Așa fiind și întrucât la termenul astfel fixat, apelul recurantei, în lipsa unei probe legale de sărăcie, sau plata taxelor de timbru, nu întrunea condițiunile prevăzute de lege pentru a putea fi considerat valabil, iar art. 42 din legea timbrului prevede că dacă partea interesată nici în termenul acordat de instanță la cerere nu va justifica plata taxelor de timbru, se va pronunța nulitatea cererii făcute, fără respectarea legii tim-

brului, urmează că Curtea de Apel a făcut o bună aplicațiune a acestor dispozițiuni, când a conchis la anularea unui asemenea apel ca netimbrat.

(C. de Cas. S. I-a Dec. No. 1242 din 11 Noemvrie 1936. Președinția D-lui V. Șandor, consilier.)

200. LEGEA TIMBRULUI. Cererile introductive de instanță, apelurile și actele de procedură anulate ca netimbrate, se pot remedia în fața instanței superioare, chiar în fața C. de Cas., dacă nu a intervenit o hotărâre definitivă, urmând a se da loc cererei de remediere netimbrării.

Art. 57 din legea accelerării judecăților din 1929 prevede că, cererile introductive de instanță, apelurile și orice alte acte de procedură insuficient timbrate, cărora li-se vor fi dat curs din eroare, sunt valabile dacă la primul termen de înfățișare partea va justifica plata taxelor de timbru; că alin. II sub același articol prevede, că partea va putea cere un singur termen pentru plata acestor taxe, dar în acest caz ea va fi obligată și la o amendă egală cu însoitul taxelor; că, alin. III adaugă că neplata taxei și a amendei prevăzută mai sus atrage nulitatea actelor.

Considerând că potrivit acestor dispozițiuni, netimbrarea sau neregulata timbrare a unei cereri introductive de instanță se putea remedia ori la primul termen de înfățișare prin simpla justificare a plății taxelor legale, ori numai la cel imediat următor, prin justificarea plății taxelor și a amenzii legale; că după trecerea acestui al doilea termen, chiar dacă nu se relevase lipsa timbrării, sau neregularitatea ei nu mai era posibilă o remediere.

Considerând însă că în 1932 legiuitorul gândind că acest regim este prea sever, prin art. 1 din legea dela 20 Octombrie 1932, a introdus sub dispozițiunile sus citate, un aliniat nou, prin cari a prevăzut că în caz când netimbrarea cererii, sau actului de procedură, ori neplata impozitului neproportional nu a fost relevantă la termen, fie din oficiu, fie de una din părți, ea se va putea invoca în orice stare a procesului, cu observarea aceluiași forme de mai sus.

Că prin art. 2 al legii din 20 Octombrie 1932, s'a prevăzut că dispozițiunile ei se aplică și proceselor în curs, în orice stadiu sau instanță s'ar afla, în care nu a intervenit hotărâri definitive și irevocabile.

Considerând că, prin aceste dispozițiuni nu numai că s'a dat posibilitatea ca relevarea netim-

brării, cu dreptul de a o remedia conform normelor din alin. 1 și 2, să se facă în orice stadiu al procesului, dar mai mult încă s'a prevăzut atare posibilitate pentru procesele în curs, în orice stadiu sau instanță s'ar găsi și în cari a intervenit chiar hotărâri dacă ele nu sunt definitive și irevocabile.

Că așa dar, potrivit acestor dispozițiuni cari au vădit efect retroactiv, dacă o cerere introductivă de instanță a fost anulată ca netimbrată, în baza vechilor dispozițiuni ale art. 57 alin. I, II și III din legea accelerării judecăților din 1929, sub regimul căreia s'a judecat, și dacă hotărârea prin care s'a decis anularea nu este definitivă și irevocabilă, posibilitatea de revenire va exista și se va putea invoca în instanța următoare, prin exercitarea căii de atac respective.

Că deci, atunci când, ca în speță, o instanță de apel judecând sub imperiul vechiului text al art. 57 din legea accelerării judecăților din 1929, a dat o hotărâre prin care a anulat apelul ca netimbrat sau ca insuficient timbrat, partea căreia i-s'a anulat astfel apelul, de va fi în termen va putea să o atace cu recurs, iar invocarea ca mijloc de casare a dispozițiunilor art. 57, legea accelerării, atrage casarea deciziunii pe temeiul acestui text astfel cum a fost complectat prin legea din 20 Octombrie 1932, pentru că deși în principiu înaintea Curții de Casație nu se poate pune în discuțiune pentru întâia oară o lege care nu exista la data când instanța de apel a dat hotărârea atacată cu recurs, legalitatea acestei hotărâri trebuind a fi judecată în conformitate cu starea legislației din momentul pronunțării ei, totuși, față de efectul retroactiv al legii din 20 Octombrie 1932, și față de intențiunea categoric exprimată a legiuitorului de abare dela acest principiu, urmează că atare recurs trebuie admis.

Că, în consecință, prin motivele de casare formulate invocându-se violarea art. 57, legea accelerării, a cărei interpretare este cea arătată, recursul devine fondat și sentința atacată se casează, trimițându-se cauza pentru o nouă judecare la aceeași instanță.

(C. de Cas. S. I-a Dec. No. 406 din 23 Martie 1936. Președinția D-lui A. Luca, președinte.)

201. LEGEA M. A. T. Transportul beuturilor efectuate peste termenul prevăzut în biletul de liberă circulație nu este contravenție, taxa de consumație nefiind impusă pe transporturi ci pe consumația beuturilor.

IN FAPT: Contravenienta având a transporta o cantitate de 685 litri vin dela M. la A., distanță de 84 km. i s'a eliberat biletul de liberă circulație No. 330 din 6 August 1934, pentru care a plătit și taxele de consumație, menționându-se că transportul va avea să se efectueze în 24 ore; însoțitorul transportului sosind la O. a descărcat vinul la magazie, de unde l'a transportat la A., în 2 diferite transporturi, iar la efectuarea celui din urmă a fost cercetat de organele gărzii financiare, cari au conchis-că biletul fiind perimat s'a contravenit la art. 143 și 161 Leg. M. A. T.

IN DREPT: In conformitate cu dispozițiunile art. 143 din Leg. M. A. T. taxele de consumație asupra berei, vinurilor etc., prevăzute în aceasta lege, sunt datorate din momentul ridicării acestor băuturi dela locul de producție sau dela locul unde se află înscrise, în registre; iar conform art. 161 al. I. pct. a. din aceeași lege vor fi supuși la o amendă egală cu îndoișul până dela 5 ori taxele corespunzătoare și confiscarea băuturilor, ceiace vor fi prinși în curs de transport cu vinuri de orice fel sustrase dela taxe sau vor fi dovedit după regulile dreptului comun că au sustras dela taxe o cantitate de vinuri care nu se mai găsește în ființă.

Considerând că din coroborarea acestor 2 texte de lege nu rezultă că legiuitorul ar fi fixat vre-un termen pentru facerea transporturilor și că aceste termene odată expirate ar da loc la dresarea unor acte de contravenție, considerându-se că băuturile ar fi transportate fără plata taxelor legale, aceasta, fiind imposibil deoarece legiuitorul a prevăzut sancțiuni numai pentru cazul când băuturile vor fi scoase și aflate în curs de transport fără plata taxelor legale, iar dacă organele fiscoale pentru o mai bună administrare fixează un termen în biletul de liberă circulație înăuntrul căruia persoana are a efectua transportul, aceasta împrejurare nu poate conduce la socotirea inexistenței plății taxelor de consumație, aceste taxe după cum s'a precizat ne fiind puse pe transporturi, ci pe consumația băuturilor.

Că pentru a se inveda și mai mult că, legiuitorul n'a avut intențiunea să sancționeze — ne-transportarea în timpul prevăzut în biletul de liberă circulație a băuturilor, — Curtea precizează că din textele citate ale legii M. A. T., nu se des-

prinde această obligație ci numai aceia categoric prevăzută adică plata taxelor de consumație la ridicarea băuturilor dela locul de producție și dacă în senzul susținut de fisc ar exista o circulară sau ordin acesta este contrar legii și el nu poate avea aplicațiune.

Că fiscoal nedovedind că contravenienta prin efectuarea transportului — cantității de vin — ulterior datei prevăzute în biletul de liberă circulație ar fi sustras vre-o cantitate de băutură de la taxele legale, Tribunalul numai printr'o justă aplicare a textelor prevăzute în recurs a decis anularea actelor dresate de organele fiscoale și în consecință întreg recursul fiscoal fiind nefondat a trebuit să fie respins ca atare.

(C. de Apel Timișoara S. II-a. No. 330/1937 din 8 Martie 1937. Președinția D-lui V. Călinescu, consilier.)

202. LEGEA PENTRU LICHIDAREA DEBITELOR DIN CONTRAVENȚIUNI publicată în Mon. Of. din 1 Aprilie 1935, nu se aplică amenzilor cu caracter penal și deci nici amenzilor prevăzute de art. 94 din Legea pentru exploatarea Monopolurilor Reg. Rom.

Legea pentru lichidarea debitorilor din contravențiuni, prevede scutiri de amenzi, numai pentru amenzile cu caracter pur fiscal, acest înțeles reeșind din însăși dispozițiunile art. 1 al legii citate, care acordă scutiri „contribuabililor“, căror li s'au dresat acte de contravenții la care erau obligați pentru plata de taxe sau impozite precum și amenzi.

Prin amenzi, legiuitorul s'a referit în articolul susmenționat numai la amenzile aplicate „contribuabililor“, cari vor rezulta din sustragerea dela plata taxelor sau impozitelor fiscoale; iar nu și la amenzile cu caracter penal, cari se transformă în caz de insolvabilitate în închisoare.

În speță, amenda rezultând dintr'o contravențiune la dispozițiunile art. 94 paragraful 22 pct. a, din Legea pentru exploatarea Monop. Reg. Rom. transformabilă conf. art. 92 din aceeași lege în caz de insolvabilitate în închisoare, având caracter penal, nu intră în prevederile dispozițiilor legii pentru lichidarea debitorilor din contravențiuni.

(Trib. Arad S. I-a. Sent. No. Fisc. 1115/1936/8 din 27 Noemvrie 1936. Președinte-redactor D-nul Nic. V. Mândru, jude-președinte.)

Sumarul general al Nr. 6

Pagina

DOCTRINĂ, INFORMAȚIUNI, RECENZII, ETC.

Dr. Ștefan Petroviciu, de D-l Dr. Ioan Rusalin	247
Probleme, de D-l Dr. Petru Penția	252
Comentar la ordinul Min. de Justiție No. 66827 din 11 Iulie 1936, de D-l Dr. Edmund Huszar	254
Funcționarii din grefele instanțelor judecătorești, de D-l Al. St. Constantinescu	255
Conferințe: Dr. Mihai Kușniriuc „Evoluția jurisdicției muncii“ de I. R.	256
Informații: Adunarea generală a Cercului Juridic Bănățean; Secția juridică a „Astrei“ bănățene la sate, de I. R.	238

JURISPRUDENȚĂ ȘI SOLUȚIUNI JURISPRUDENTIALE

A) Partea juridică

I. Drept civil	sp. 159—166
II. Procedură civilă	sp. 167
III. Drept comercial	sp. 168
IV. Drept penal și pr. penală	sp. 169—182
V. Legi speciale	sp. 183—193

B) Partea administrativă

VI. Statutul funcționarilor	sp. 194
VII. Drept fiscal	sp. 195—202

INDEX ALFABETIC

	Pag.
sp. 164. — Accident, despăgubiri, exonerare	262
sp. 183. — Acționarea onorarului de avocat	281
sp. 186. — Acțiunea în despăgubiri pentru concediu neacordat	282
sp. 184. — Avocat, suspendare	281
sp. 168. — Capacitatea relativă a falitului	265
sp. 166. — Caz forțuit	264
sp. 166. — C. F. R. răspundere de daune	264

Codul penal Carol II.

sp. 169. — Invocarea de prima dată a legii mai blânde în fața instanței de casare	265
sp. 170. — Efectele invocării legii mai blânde în recurs se răsfânge și asupra inculpaților	265
sp. 171. — Indiferent de genul pedepsei, se socotește mai blândă pedeapsa care prin aplicarea circumstanțelor atenuante are o durată mai mică. Notă: D-l Mihail Tigoianu, consilier	265
sp. 172. — Se consideră lege mai blândă aceea, a cărei dispozițiuni în complexul lor sunt mai favorabile inculpatului	268
sp. 173. — Se socotește pedeapsă mai blândă, pedeapsa a cărei minimum este mai scăzut prin aplicarea circumstanțelor atenuante	268
sp. 174. — Delictul de abuz de încredere. Plângere prealabilă efectele retragerii. Notă: Dr. Ion Rusalin	268
sp. 175. — Fapța agentului de urmărire al unei percepții urbane de a-și însuși banii dați lui ca plată în contul impozitului, constituie delictul de abuz de încredere, și nu de delapidare	271
sp. 176. — Infracțiunea întrebuițării de monedă falsificată prev. de art. 389, privind moneda metalică, este contravențiune și nu delict. Notă: Dr. Ion Rusalin	273

sp. 177. — Delicte silvice, amenzile intră în fondul amenzilor. Notă: M. Părvulescu	274
---	-----

Codul de procedură penală Carol II.

sp. 178. — Recursul trebuie motivat cu 3 zile înaintea termenului afișat la ușa instanței de casare, cu cel puțin 10 zile înainte de debateri	275
sp. 179. — Ofițerii de poliție judiciară sunt justițiabili de instanțele ordinare	275
sp. 181. — Revizuire, termen de 1 an, calculare	279
sp. 180. — Redactarea procesului verbal de audiere a martorilor. Depoziția nu trebuie consemnată la proces verbal, dacă martorul declară că își menține în întregime depoziția sa făcută la instrucție și celălalt lui în instanță. Art. 153 pr. pen. rom., art. 157, 318 pr. pen. Carol II. Notă: Dr. Ion Rusalin	276
sp. 171. — Circumstanțe atenuante, efectul lor asupra stabilirii legii penale, mai blânde	265
sp. 173. — Idem	268
sp. 163. — Compensarea creanței, incerte, nelichide și neexigibile	262
sp. 187. — Compensarea în legea contractelor de muncă	284
sp. 192. — Composesorat de pășune. Notă: Dr. Teodor Diaconescu	288
sp. 186. — Concediu neacordat, prescripție, despăgubire	282
sp. 182. — Concurență nelegală	280
sp. 171. — Conflict de legi penale în timp	265
sp. 162. — Contract de donațiune, reziliere pe motiv de ingratitudine	261
sp. 161. — Contract de vânzare cumpărare privitor la imobile dobândite prin improprietărire	259

	Pag.
sp. 160. — Copii minori, despăgubire — — — — —	259
sp. 165. — Creanță poprită — — — — —	263
sp. 196. — Creanțe față de stat, executare — — — — —	295
sp. 164. — Daune provenite din accident, exonerare — — — — —	262
sp. 160. — Despăgubiri civile pentru copii minori a victimei, durata — — — — —	259
sp. 168. — Falitul are capacitate relativă — — — — —	265
sp. 159. — Fideicomis — — — — —	259
sp. 166. — Forță majoră — — — — —	264
sp. 162. — Ingratitudine la contractele de donațiune — — — — —	261
sp. 166. — Inundații cauzate de linia C. F. R. răspundere — — — — —	264

Legea avocaților.

sp. 183. — Pentru onorarii avocații au facultatea de a acționa clienții lor după dreptul comun, în care scop nu se aplică art. 74. —	281
sp. 184. — Ordonanța de urmărire pentru fals suspendă de drept avocatul din exercitiul funcțiunei — — — — —	281

Legea Bisericii ort. rom.

sp. 185. — Parohiile sunt persoane juridice de drept public și nu privat — — — — —	282
--	-----

Legea concurenței neleale.

sp. 182. — Utilizarea de către fabricanții de apă gazoasă și limonadă a sticlelor ce poartă emblema unor alți fabricanți, se consideră act de concurență neleală — — — — —	280
--	-----

Legea contabilității publice.

sp. 195. — Curtea de Conturi este competentă să soluționeze cererile de prescripție a sumelor de bani datorate Statului și cari provin numai din impozite și amenzi — — — — —	294
---	-----

Legea contractelor de muncă.

sp. 186. — Acțiunea în despăgubiri pentru concediu neacordat se prescrie în 3 ani, salariul având drept la despăgubire echivalentă cu dublul salariului — — — — —	282
sp. 187. — Nu se poate compensa în salariul plătit angajatului fără contraprestațiune de muncă pe timpul de preaviz, despăgubirea cerută pentru concediu neacordat — — — — —	284
sp. 188. — Incasarea salariului pe primele 7 zile de boală, intră în competența Casei de Asigurări Sociale — — — — —	285

Legea execuțională XL:1881.

sp. 165. — Poprirea creanței nu împiedecă pe urmăritor de a cere execuție contra debitorului său poprit — — — — —	263
---	-----

Legea falimentară XVII/1881.

sp. 168. — Falitul are capacitate relativă și nu absolută, având dreptul a face acte judecătorești. — — — — —	265
---	-----

Legea lichidării datoriilor agricole și urbane 1934.

sp. 189. — Instanța rogată a efectua execuția este competentă a judeca cererea de desființare a măsurilor de urmărire — — — — —	286
sp. 190. — Încheerile comisiunilor prev. de art. 52 sunt supuse recursului în casare în termen de 15 zile dela pronunțare — — — — —	287
sp. 191. — Cererea creditorului de a fi trecut debitorul în registrul prev. de art. 12, nu echivalează cu recunoașterea că debitorul beneficiază de prevederile legii și mai puțin că creditorul a acceptat lichidarea din cap. I. și II. — — — — —	287
sp. 192. — Proprietarul unei cote parte din posesorul de pășune beneficiază de regimul legii. Notă: Dr. Teodor Diaconescu —	288
sp. 193. — Numai debitorii sub 10 jughere vor fi trecuți în registrul de mențiuni prev. de art. 12 — — — — —	291

Legea lichidării debitelor din contravențiuni.

sp. 202. — Nu se aplică amenzilor cu caracter penal, și deci nici amenzilor la legea M. A. T. — — — — —	298
---	-----

Legea M. A. T.

sp. 201. — Transportul beaurilor efectuat peste termenul prevăzut în biletul de liberă circulație nu este contravenție, taxa de consumație nefiind impusă pe transporturi, ci pe consumația băușurilor — — — — —	298
--	-----

Legea perceperii veniturilor publice.

sp. 196. — Executarea creanțelor contra Statului se poate cere pe cale judecătorească numai prin înscriere în buget iar nu și prin deschidere de credit bugetar — — — — —	295
---	-----

Legea răspunderii din accidente XVIII/1874.

sp. 164. — Condițiuni de exonerare din responsabilitatea de daune cauzate prin accident —	262
---	-----

Legea reglementării pământurilor dobândite prin improprietăre.

sp. 161. — Valabilitatea contractelor de vânzare-cumpărare referitor la asemenea imobile. Condițiuni. Nulitate absolută — — — — —	259
---	-----

Legea timbrului.

sp. 197. — Beneficiază de pauperat numai acei cari au un venit sub 12.000 lei, realizat prin o muncă propriu zisă, în afară de orice idee de speculă — — — — —	295
sp. 198. — Pensionarii și acei cari au un venit provenind în afară de muncă sau pensie alimentară sau un venit funciar, nu beneficiază de scutire de timbre — — — — —	296
sp. 199. — Soție pauperă are drept la scutire de timbru numai dacă și soțul se află în stare de sărăcie — — — — —	296

	Pag.
sp. 200. — Cererile introductive de instanță, apelurile și actele de procedură anulate ca netimbrate, se pot remedia prin calea de atac în fața instanțelor superioare, dacă nu a intervenit o hotărâre definitivă — —	297
sp. 169. — Legea blândă penală — — — —	265
sp. 194. — Limba română, examen — — — —	293
sp. 180. — Martori, proces verbal redactare — — — —	276
sp. 185. — Parohii, ort. rom., persoane juridice de drept public — — — —	282
sp. 173. — Pedeapsă mai blândă — — — —	268
sp. 174. — Plângere prealabilă — — — —	268
sp. 165. — Poprirea creanței — — — —	263
sp. 195. — Prescripția impozitelor datorate statului — — — —	294
sp. 186. — Proces-verbal de audierea martorilor, redactare — — — —	276

	Pag.
sp. 166. — Răspundere de inundații — — — —	264
sp. 178. — Recurs penal, motivare, termen — — — —	275
sp. 181. — Revizuire pen., termenul de 1 an, calculare — — — —	279
sp. 159. — Substituțiune fidei comisară, efect retroactiv — — — —	259

Statutul funcționarilor publici.

sp. 194. — Îndepărtarea din serviciu a funcționarului nereușit la examenul de limba română, este un drept cu caracter adm. a Ministerului, fără a mai fi necesar avizul comisiei disciplinare. Notă: I. N. Periețeanu și Dr. I. Farchescu — — — —	293
sp. 201. — Taxa de consumație pe beuturi — — — —	298
sp. 198, 199. — Timbru, scutire, condițiuni — — — —	296

Comitetul de Redacție

al

Revistei Cercului Juridic Bănățean

invită și pe această cale toate instanțele din circumscripția Curții de apel Timișoara, precum și pe membrii lor, să binevoiască a colabora la Revista Cercului, ale cărei coloane le stau deschise.

Singura rugămintă ce li se adresează este pedeoparte de a tria, cu maximum de scrupulozitate, hotărârile trimise spre publicare, pentru a ni-se cruța o muncă inutilă și pentru a putea asigura Revistei — prin serioasele, demnele și interesantele articole, note și spețe publicate — tot prestigiul de care are nevoie și la care toți juriștii ținutului sunt obligați să lucreze, iar pedealtă parte și pentru aceleași rațiuni, rugămintea ce le-o adresează este de a extrage din hotărârile d-lor, numai ceea ce intradevăr poate interesa, după modelul rezumatelor ce publicăm sub titlul: „Soluțiuni Jurisprudențiale“.

Această invitațiune se adresează, tot atât de stărilor și colegilor de la celelalte instanțe din țară.

NU VĂ PIERDEȚI TIMPUL !

căutând în ziare și reviste articole cari pomenesc numele dvs. sau tră-
tând problemele cari vă interesează, căci o instituție special creată și
bine organizată pentru aceasta

poate face acest lucru mai bine și mai eficient ca dvs.

„SERVICIUL GAZETELOR“

Agenzie internațională de presă și publicitate

Director: Emil Samoilă

București, str. Sf. Constantin 24,

Telefon 3-16-15.

urmărește tot ce se publică în cele circa 1400 publicații din România,
iar prin intermediul celor 102 agenții similare din străinătate, tot ce se
scrie în presa din toată lumea și procură tăeturi de presă asupra orică-
rei personalități sau subiect.

Cereți telefonic sau în scris prospecte lămuritoare sau o probă
gratuită de o săptămână, indicând subiectul care vă interesează.

A APARUT:

100 Lei

„Spre o nouă Românie“

de **Dr. Victor Rădulescu**

Aviz!

Săptămâna internațională de drept cu ocazia Expoziției dela Paris

Trei din marile asociațiuni juridice dela Paris (Soc. de Legislație Comparată, Soc. de Studii Legislative și Asoc. Juriștilor de limbă franceză) au hotărât organizarea unei **Săptămâni Internaționale de Drept** între 19 și 24 Iulie 1937, cu ocazia Expoziției dela Paris.

Comitetul de organizare în frunte cu președintele său, prof. **Henri Capitant**, face un călduros apel la juriștii români de a participa într'un număr cât mai mare la acest congres, care pe lângă lucrările sale propriu zise va mai comporta vizita complet gratuită a Expoziției în tot timpul congresului, o serie de recepțiuni și câteva excursiuni în Alsacia-Lorena, în Normandia și la castelele de pe Loire.

Congresiștii se vor bucura de o reducere de 50% pe căile ferate franceze și de următoarele reduceri în țările de tranzit: 33% în Austria, Polonia și Ungaria, 30% în Italia, 35% în Belgia, 25% în Cehoslovacia și 20% în Germania și Elveția.

Comitetul de organizare a stabilit deasemeni unele reduceri de prețuri la hoteluri și pensiuni pentru membrii congresului.

Magistrații, avocații și juriștii cari doresc să participe la săptămâna Internațională de Drept dela Paris (19-24 Iulie 1937, sunt rugați a se adresa în scris **D-lui profesor Aurelian Ionașcu (Facultatea de Drept, Universitatea din Cluj)** pentru a li se trimite buletinul de adeziune spre semnare.

Aderenții vor primi ulterior dela Paris toate informațiunile și legitimațiile necesare.

INDUSTRIA LÂNEI S. A.

Capital: 80.000.000 lei;

Fabrică de postav, torcătorii de Kammgarn și Streichgarn, tricotaș și împletituri, fabrică de panglici. (Stofe moderne și eșofte pt. doamne și domni).

Sediul central: Timișoara II, Spl. Industria Lânei I. Telefon 141-145
Sucursale: București str. Franklin Bouillon (fost Gabroveni) 4.
Adresa telegrafică: ILSA Timișoara

Banca Românească S. A.

CAPITAL (31 XII. 1936): 544.362.101;
Operațiuni bancare în țară și străinătate; Sediul central: București (Reg. Soc. banc. No. 45 din 29 Oct. 1934); Sucursale: Arad, Bacău, Bălți, Bazargic, Botoșani, Brăila, Brașov, Cernăuți, Cetea Albă, Chișinău, Cluj, Constanța, Craiova, Galați, Iași, Ismail, Oradia, Ploști, Satu Mare, Sibiu, Tg. Mureș, Timișoara, Tighina, Tulcea;

Adresa telegrafică: Românească

Vitrina Cărților de Drept

NOUA

LEGE ASUPRA CAMBIEI ȘI BILETULUI LA ORDIN ȘI LEGEA ASUPRA CECULUI

comentată și adnotată de

STELIAN IONESCU PAUL I. DEMETRESCU
avocat la Banca Națională Referent titular la Consiliul
Legislativ

I. L. GEORGESCU

Referent titular la Consiliul Legislativ

Edit. „Naționala Ciornei” S. A. R. București 1934. — Lei 350

Tratat de Drept Cambial

vol. I. și II.

de

E. CRISTOFOREANU

Doctor în drept dela Roma, avocat la
Banca Națională a României

Lei 280 + 320

Ed. „Curierul Judiciar 1936

Studii de Drept Procesual - Civil

vol. I. — 1935 —

de: Sabin Moldovan

Președ. Trib. Arad s. II.

Tip. „Diecezană”

Arad

Lei 100

Codul de Procedură Penală Carol II-lea

CURTEA CU JURAȚI

Art. 349—438 pr. pen.

de V A S I L E M. D I M I T R I U

Consilier la Curtea de Apel Timișoara, Fonda-
torul revistei „Ardealul Juridic”.

Lei 250—

Ed. proprietatea autorului Timișoara, 1936

A apărut:

Indreptarea legii penale

de

D-I V. M. Theodorescu

primul președinte al Trib.
Timiș-Torontal

Editura Tip. Românească

CODUL CONVERSIUNII

de

EUGEN PETIT

Consilier la Înalta Curte de Casație
cu o Introducere de

C. XENI

Ministru secretar de stat

Ed. „Adevărul” S. A. București

Lei 260

CODUL PAȘAPOARTELOR

și
Polizei de Frontieră

MIGRAȚIUNI

CONTROLUL STRĂINILOR

cu Jurisprudențe, Trimiteri și Adnotări de:

Romulus Orezeanu Nic. V. Mândru

Prim-Președintele Trib. Arad

Jude-Președinte Trib. Arad

Tiparul Tipografiei Diecezană, Arad. — 1935.

Codul Legislației Silvice

Adnotat și comentat de

Const. Gr. Zotta și I.

Harnagea

Editura „Națională” R. Sărat,

Prețul 370 Lei

Recursul în Casație și Contenciosul Administrativ

(Comentariul Legilor Curții de Casație și
Contenciosul Administrativ)

după doctrina și jurisprudența română și streină de

C. HAMANGIU

Richard Hutschneker
avocat

și

George Iuliu
avocat

I. P. DOCAN

Studii de Drept Civil

Comparat

Premiat de Academia Română

500 pagini, Lei 280

Codul Civil Adnotat

7 volume — cu doctrina Franceză și Română și
jurisprudența dela 1868—1927

de

C. HAMANGIU și N. GEORGEAN

Operă premiată de Academia Română cu marele premiu
al Statului: „Gh. Asachi”

Edit. Libr. Alcala y Co., București

Pandectele Alfabetice

repertoriu decenal de jurisprudență, doc-
trină și legislație al Pandectelor Române
pe anii 1922—1931 inclusiv

de RADU DIMIU judecător-pre-
ședinte la Trib. Ilfov

1 9 3 6

Lei 800 —